

Colecția „Interval”

ELENA SPIJAVCA
MUNCI ȘI ZILE
ÎN BĂRĂGAN

FUNDAȚIA ACADEMIA CIVICA

2004

Redactor: Romulus Rusan
Culegere computerizată: Denisa Negulescu
Corectura: Domnica Dobrițoiu
Tehnoredactare ebook, format PDF: Ana Damian

Carte editată de Centrul Internațional de Studii asupra Comunismului din cadrul F.A.C.
Editor: Romulus Rusan

Colecția „Interval“, nr. 1
Coperta 1: Femei și copii adunând lemne în Bărăgan

Text, imagini: Fundația Academia Civică © 2017
Toate drepturile rezervate Fundației Academia Civică
© 2017 Fundația Academia Civică pentru versiunea .pdf Acrobat Reader

Ediții pe hârtie: ISBN: 973-8214-23-8 Nr. pagini: 158, Apariție: septembrie 2004
ISBN: 978-973-8214-58-3 Nr. pagini: 158 Apariție: ianuarie 2011 Ediția a II-a

Este permisă descărcarea liberă, cu titlu personal, a volumului în acest format. Distribuirea gratuită a cărții prin intermediul altor situri, modificarea sau comercializarea acestei versiuni fără acordul prealabil, în scris, al Fundației Academia Civică sunt interzise și se pedepsesc conform legii privind drepturile de autor și drepturile conexe, în vigoare.

Fundația Academia Civică: www.memorialsighet.ro

Elena Spijavca

MUNCI ȘI ZILE ÎN BĂRĂGAN

Editorul mulțumește domnului Adrian (Dan) Spijavca și doamnei Cornelia Fiat pentru că i-au încredințat manuscrisul jurnalului spre publicare.

Titlul cărții a fost dat de redacție, iar ortografia a fost adaptată la normele actuale.

Fotografiile de pe coperte au fost puse la dispoziție de Asociația Foștilor Deportați în Bărăgan (Timișoara), prin bunăvoința domnului președinte Silviu Sarafolean.

Contents

Argument.....	5
1951	8
1952	16
1953	41
1954	60
1955	66
Imagini din Bărăgan	78

ARGUMENT

Textul insolit pe care îl trimitem tiparului astăzi, la o jumătate de secol de la scrierea lui, este un jurnal. Nu un jurnal intim, dar nici unul conceput pentru a fi făcut public. Este spovedania zilnică a unui condamnat la moarte naturală și, în același timp, o unui continuu supraviețuitor. Seismograma unei sensibilități vulnerabile, dar în același timp a unei disperări tonice care face ca forța vieții să învingă mereu în lupta cu umilința socială și vitregiile naturii.

La 18 iunie 1951, peste 44.000 de locuitori din Banat și Mehedinți au fost ridicați de la casele lor, urcați în vagoane de transportat animale, iar după două săptămâni lăsați sub cerul liber în diferite puncte ale Bărăganului. Uriașa operațiune – de fapt un experiment de inginerie socială – a fost executată de câteva regimente de milițieni, de echipe de elevi securiști, precum și de cohorte de activiști ai partidului comunist. Lăsați sub cerul liber, cu bruma de obiecte pe care le-au putut lua cu ei, zecile de mii de deportați, aleși mai ales din rândurile oamenilor gospodari ai satelor, au fost obligați să pornească viața de la capăt: au făcut cărămizi din pământ nears, și-au ridicat case acoperindu-le cu țipirig, au săpat fântâni și au cultivat cu legume și pepeni petecele de pământ, mai târziu și-au cumpărat animale domestice. În tot acest timp au luptat cu

Fundația Academia Civică

lipsa de bani, de locuri de muncă, cu foamea permanentă, cu frigul, umezeala și canicula. Neavând voie să iasă din „domiciliul obligatoriu”, au devenit comunități primitive, care repetau în mic și în viteză istoria umanității, reinventând tehnica, schimbul de produse și valorile solidarității. În 1955 și 1956, când au fost eliberați, s-au întors cu teamă în locurile de unde fuseseră smulși: casele fuseseră ocupate, pământul confiscat. Cei mai mulți au trebuit să o ia din nou de la zero apucându-se de noi meserii, găsindu-și alte adăposturi și sfârșindu-și viața ca niște ostracizați. Așezările create de ei în Bărăgan au fost ocupate de deținuții politici care, după ispășirea anilor de închisoare, erau trimiși să execute suplimente de pedeapsă în noua Siberie românească, inspirată de experiența „fratelui mai mare” sovietic.

Povestea uneia din familiile deportate din Banat în Bărăgan în sinistra noapte a „Rusaliilor Negre” este narată clipă de clipă în aceste pagini. Autoarea lor (născută la 10 mai 1918 în Basarabia, la câteva săptămâni după unirea provinciei cu țara-mamă; decedată la 12 octombrie 1990 la Hamburg, unde emigrase de curând) se numește Elena Spijavca. Este o femeie încă tânără, absolventă de gimnaziu, obișnuită să citească, să asculte muzică, să gospodărească și să-și educe copiii. La 33 de ani, când este deportată, are un copil de 10 ani, Virgil, pe care încearcă zadarnic să-l facă scăpat din surghiun, trimițându-l la școală în alt raion, și un

altul de numai 2 ani, Adrian (Dan), care deschide ochii în captivitate, împărțind cu familia predestinarea de paria al luptei de clasă. Soțul Elenei, Valerian Spijavca (Liusic), este un om instruit, fost secretar al plasei Sânnicolaul Mare, unde se refugiase din Basarabia. După cum cititorii vor vedea, el duce greul existenței, deși i se refuză orice funcție calificată: lucrează pe unde poate ca zilier, sapă șanțuri, sparge stânci, curăță fântâni, scoate buturugi, ară, plivește, culege bumbac și porumb, cară în spate copaci, execută munca „voluntar-obligatorie” a familiei. Nu se plânge, nu crâcnește, este un personaj aproape mut, care duce pe umeri răspunderea de șef al familiei și vina de a fi basarabean, deci „cetățean sovietic”, considerat că a „fugit” în România și că a refuzat astfel regimul bolșevic. Tragedia acestor refugiați era că nici înainte de deportare nu aveau o casă a lor și nici după plecarea din Bărăgan nu aveau unde să se mai întoarcă. Destin de oameni fără țară și fără viitor...

Jurnalul Elenei Spijavca este răbojul pe care se adună toate aceste nedreptăți. Nu este o operă literară, ci o tălăzuire monotonă de fapte, de știri, de cifre, de gânduri și observații. Dominantă este panica foamei și a uitării. Neavând ce să dea de mâncare copiilor, femeia se tânguie și se revoltă (uneori, nedrept, chiar împotriva rudelor care nu „trimit” mai des bani și mâncare). Singura realitate din jurul ei este constrângerea. Cu temnicerii neputându-se discuta, toată trăirea se revarsă

Fundația Academia Civică

asupra variabilelor existenței, cele care pot duce din clipă în clipă la moarte: furtuna, viscolul, noroiul, lipsa pâinii, a uleiului, a lemnului de foc. Mama își iubește copiii, soția - soțul, dar îi dojenește aspru când i se par risipitori, neascultători. Imponderabilă și bovarică, femeia visează cu ochii deschiși lumi mai eroice și mai sentimentale. Citește Robinson Crusoe, Ana Karenina, Cămașa lui Hristos, dar și Machiavelli. Ascultă muzică la pădure, dansează la balurile de la „comitet”, vede Răsună valea, filmul brigăzilor de la Bumbesti-Livezeni, dar singura știre autentică i se pare moartea, la 5 martie 1953, a „papașei” (Stalin). Evenimentele cele mai prezente sunt totuși cele meteorologice, de care depind viața și moartea imediată. Vântul de miazănoapte poate zbura acoperișul de stuf, după cum ploaia sau zăpada muiată pot topi de-a binelea casa. Încălzirea camerei sau gătitul hranei devin imposibile când vântul bate ceva mai puternic, după cum muncile aducătoare de venit (culesul bumbacului) se sistează în zilele umede sau ploioase. Ca să nu mai vorbim de nevoia precipitațiilor în luna mai, când se decide recolta de legume. Fără să fie blesteme fataliste, toate aceste constatări ritmează timpul social, mutând accentul de pe politic pe cosmic. Nemaireproșând cuiva nedreptatea ce i se face, diarista știe că natura este încă mai puternică decât asupritorii care au adus-o aici și așteaptă clemența de la ea. Când, în 1954, încep să apară în așezare deținuții politici ieșiți din închisori (preoți și intelectuali) viața

capătă o nouă dimensiune, dar politicul tot nu intră în jurnal. În rest, timpul este segmentat de infinitele liste de cheltuieli, de datorii plătite, de pachete și mandate poștale așteptate. De meniurile încropite ca vai de lume, de petecele puse pe haine copiilor, de cărțile împrumutate, de cererile de slujbă și cartelă, de bolile care amenință viața. Jurnalul nu are final, pentru că la 7 septembrie 1954 familia este anunțată că este liberă. Fără prea mare entuziasm, Elena Spijavca începe să împacheteze iluzoria avere de borcane și conserve agonisite în ultimul an, care s-a nimerit să fie unul mănos. Soțul pleacă să caute de lucru în libertate. Pe această așteptare nehotărâtă, jurnalul de încheie în ziua de Sfântul Dumitru 1955. Povestea ulterioară este previzibilă, dar n-a mai fost notată. Familia a plecat în pribegie, intrând pe un alt cerc al suferinței, cel hărăzit oamenilor fără țară.

Jurnalul Elenei Spijavca este un document genuin, de care nu se poate face abstracție atunci când vrei să cunoști microcosmosul socialismului real.

Editorul

1951

29 august

Pe șantierul Iustin Georgescu suntem de 2 luni. Azi am făcut 125 chirpici, până la ora 7 seara.

Liusic a săpat și a scos pământul din pivniță, apoi eu am scos apă din fântână și el a făcut imala. Greu, foarte greu a mers, nu putea scoate picioarele din imală, avea impresia că-i vor rămâne picioarele în noroi!

Acest lucru se repetă mereu, de la 23 august 1951.

Eu în primele zile amețeam de mai să cad jos, dar cu voință mergeam înainte!

Tot azi am așteptat banii, care până la urmă n-au sosit... Am împrumutat de la Luca 500 de lei până vom primi și noi.

Virgil împlinește 9 ani. Îi doresc din suflet mai mult noroc lui, dacă noi am fost așa de oropsiți. Seara n-am avut ce mânca, adică n-am primit pâine.

31 august

În primul rând, ce am mâncat, că aici este mai important ce am mâncat ca orice lucru.

O supă rămasă de ieri și am făcut tăieței cu brânză de oi 240 lei/kg.

Apoi spre seară am cumpărat niște pepeni și înainte de a cina am mâncat pepeni cu pâine. Înainte de a termina de mâncat, a venit factorul poștal și ne-a adus bani, 1000 lei de la Valy și 1000 lei de la I. Popescu.

Tot azi a fost un neamț Martin să ne aducă pachetul de la Cioara trimis din 26 iulie, dar ghinion, l-a uitat acolo!

Am făcut 97 chirpici și am spălat puține rufe.

1 septembrie

Toată ziua am așteptat pachetul. Seara târziu a sosit. 91 chirpici am făcut.

2 septembrie

Duminică. De dimineață Liusic a adus pachetul într-un hal fără de hal!

Am copt o pâine minunată și o plăcintă și ghiveci la cuptor.

Am fost la pădure și am adus lemne.

3 septembrie

Totul ar fi fost bine, dacă nu dădea o ploaie destul de bună, a fost trecătoare și ne-am urmat lucrul, am făcut 100 chirpici.

Muncă și mâncare, atâta tot.

Dimineață am scris și expediat 2 cărți poștale, una Valei și alta Dnei Pantea – Sibiu.

4 septembrie

O zi extrem de grea. Eu cel puțin nu mai puteam merge, căci în special mă dureau picioarele, Liusic la fel.

Mereu așteptăm bani, pachete și scrisori care nicidecum nu vin, suntem aproape disperați. De azi se face muncă voluntară – obligatorie... Azi am făcut 106 chirpici.

5 septembrie

Azi a sosit poșta mult așteptată. Liusic a alergat într-un suflet să vadă ce-am primit, dar, culmea, n-am primit nimic! Muncă și iar muncă, făcurăm 100 chirpici.

Dănuț e bolnav de diarie, mereu curge și mereu trebuie spălat.

La sfârșitul zilei am auzit frântură de muzică – acordeon.

Cât eram de obosită, dar toată palpit la auzul unui acord de muzică.

6 septembrie

Tristețe mare la noi, n-avem bani să zidim casa. Am făcut 80 chirpici. Dănuț e la dietă mare, toată ziua a mâncat numai pesmeți.

7 septembrie

Ne-am sculat de dimineață la ora 4 și am plecat după pleavă, dincolo de pădure. Am descoperit rufele mucegăite în șifonier, le-am scos și le-am spălat. O jale în ele. Pe la ora 10 au sosit pachetele, Liusic a alergat dar s-a întors cu buzele umflate, n-am avut nimic. Am făcut 230 chirpici din cei mici pentru sobe.

8 septembrie

Sfânta Marie Mică. Dar lucrăm de dimineață parcă nici n-ar fi sărbătoare. Liusic e la muncă obligatorie pentru paie de orez. Eu car pământ în camere, ca să umplu soclul. Dănuț se simte ceva mai bine. E cald și bate vântul de se usucă chirpicii noștri. N-am primit nici azi nimic din afară... L-am lăsat pe Dănuț să doarmă, el s-a sculat, a răsturnat o cratiță cu supă ce era sub pat. A mâncat și el până s-a săturat cu mânuțele, dar până în seară a curs tot mereu din el.

9 septembrie

Am făcut o pâine, o plăcintă și am făcut o supă și un ghiveci.

Am avut de limpezit niște rufe spălate din ajun. După ce am stat la masă ne-am dus la pădure și am adus un cărucior cu lemne. Apoi am scris o scrisoare Valei. Altceva nimic deosebit!

10 septembrie

Marele eveniment s-a întâmplat. Am primit 3000 de lei de la Alice, pentru ziditul casei, dar n-am găsit lucrători decât pe joi.

Liusic a lucrat la muncă obligatorie iar eu am cusut plăpumioara lui Dănuț.

11 septembrie

Nimic deosebit. Liusic la muncă pe șantier, iar eu am descurcat la lână – gheme.

12 septembrie

O mare, mare surpriză, am primit de la Valia 8000 lei, căpătați pe brățară, așa că avem cu ce ne clădi casa.

13 septembrie

Azi am început clăditul casei și m-am luptat pentru un geam mare dublu.

14 septembrie

Ziua Sfintei Cruci și casa noastră e gata clădită.

15 septembrie

Am cărat scânduri pentru pod. Dar poșta ne-a adus o carte poștală de la Dna Pantea, o lădiță cu făină și ceva haine,

așa-zise de la Alice. Apoi o telegramă, cum că avem un pachet la Cioara. Apoi seara l-am tuns pe Dănuț.

16 septembrie

Azi s-a pus lemnul pe casă de tov. Coțan Victor, cu 500 de lei, cu Liusic împreună. Eu am cărat pământ în camere. Tot azi trebuia să vină și pachetul, dar culmea n-a venit. Liusic pe chestia asta a făcut niște nervi groaznici, se vedea mâncând clisă – adică mai bine zis dorind tare mult să mănânce și când colo nimic!

Eu fiind la cooperativă, Dănuț a intrat în colibă și din dulăpior a scos o pungă cu fructe uscate și le-a împrăștiat peste tot, niște tăieței a împrăștiat și a dat jos niște vinete coapte și curățate, un adevărat talmeș-balmeș.

17 septembrie

O zi foarte zbuciumată. Ne-am zbuciumat să căpătăm șipci pentru tavan. Am fost la Director și mi-a aprobat, dar Bejan a făcut pe nebunul și până la urmă n-am mai căpătat șipci.

Lada cu alimente n-a sosit și suntem foarte alarmați din cauza ei.

Aici pe șantier, lumea s-a făcut foarte egoistă. Liusic a cerut ciocanul de la Tania și a refuzat, sub motiv că „se rupe coada“. Apoi, altădată, vecina Tărăță m-a refuzat să coc o pâine în cuptorul ei de afară, „că se arde cuptorul“.

Alt caz, tot la ei, că se rupe sfoara, apoi se strică căldarea, dar astea nu s-au întâmplat cu mine.

Liusic azi a făcut scara. Am terminat de cărat pământul în camere.

Fundația Academia Civică

Dănuț se ține de diareea lui și face căcălică în pat.

19 septembrie

Liusic, obligat să meargă la cules bumbac. A venit vai de capul lui, n-a mâncat nimic toată ziua, dar a făcut 19 kg bumbac.

Am fost toată ziua neliniștită, că nu se sporește nimic la casă, am spălat rufe și altele mărunte, apoi și Dănuț îmi umple ziua.

20 septembrie

De la ora 1 noaptea plouă și până dimineață, plouă peste tot în bordei.

Liusic s-a sculat cu niște epitetes și vorbe proaste pe capul meu.

Pachetul de la Cioara n-a fost adus și a trebuit Liusic să meargă după el.

Am fost pe ploaie cu Dănuț în brațe.

În fine a sosit și Liusic cu lada la ora 9 seara. Lada cu cartofi, o punguță cu fasole, una cu griș și o bucată de săpun, dar noi așteptam cu totul altceva, ceva gras, ca clisă, șuncă sau așa ceva.

A fost o deziluzie amară, căci suntem tare secătuiți, numai cu cartofi și fasole toată ziua. Desigur așa ne e dat, să nu murim de foame...

Am aflat, mai târziu, că în ladă au mai fost și două borcane cu grăsime, dar care ne-au fost sustrase... Mare blăstămăție și cu furturile astea!

21 septembrie

Azi am lipit pentru prima zi în camere, împreună cu Liusic, e frig dar îi dăm înainte, căci în bordei s-a făcut imposibil de viețuit.

De altfel, nimic deosebit, decât marele eveniment al lipitului, pe care nu l-am făcut nici unul din noi până acum.

A trecut Dl Hanganu și ne-a arătat o șmecherie, care desigur merge mai bine.

23 septembrie

Duminică. Am bătut scândurile pe pod.

26 septembrie

Azi au pus pământ pe pod trei tineri și ne-a costat 1000 lei.

27 septembrie

Chin și vai și amar. Lipim de câteva zile și nici n-am timp să scriu ceva.

Mâncare foarte seacă, că ne-am secătuit de tot și cu lucru peste puterile noastre.

28 septembrie

Spre seară Liusic îmi spune să ies afară și ce văd? Dănuț, cățarat pe o piramidă de chirpici, parcă ar fi un cocoșel.

29 septembrie

Am lipit fațada casei până târziu. Azi am primit un colet de la Valea, cu rufe, rochiță de stambă, ciorapi de bumbac și de mătase pentru mine, 6 m. de finet, niște scrumbii, câteva mere, dar culmea nici o scrisorică. N-am mai primit de la ea, de o lună și mai bine, nici un rând.

30 septembrie

Liusic e la țipirig.

1 octombrie

Am trimis o telegramă lui Nusic pentru a trimite niște bani.

2 octombrie

Abia azi a venit Liusic de la țipirig. A mai ajutat la tăiat țipirig și corcodele, a tăiat 100 snopi, le-a evaluat la 5 lei snopul.

3 octombrie

Am lipit și văruiț mereu până ne-au mutat pe ziua de...

7 octombrie

Am scăpat de bordei, grea a fost mutarea, dar suntem de acum în casă!

Altă belea, n-avem sobă și plită pentru a ne încălzi și a face mâncare.

Am umblat câteva zile la vecina Reihtenwald de am făcut mâncare... mare amărăciune pe capul nostru.

9 octombrie

Și azi s-a acoperit și s-a sfârșit.

Am bătut scânduri și la fundurile casei; cu scânduri contra legii de aici. Unul l-am și lipit pe un frig de-mi înghețau mâinile.

10 octombrie

Liusic e la muncă obligatorie, nu prea am de făcut mâncare și mai aranjez în marea noastră locuință. Am expediat o carte poștală lui Nusic în legătură cu sobița și mulțumire pentru bani, căci am uitat să scriu că luni după

masă am primit de la Alice 2000 lei, au picat tocmai la timp, căci am avut cu ce plăti omul pentru lucrul acoperișului.

11 octombrie

Am făcut mâncare, dar la vecinii Reihtenwald, căci n-avem plită pe ce găti. După masă am lipit peretele lateral, și cu acestea zise și făcute am terminat cu lipitul.

12 octombrie

Liusic e la muncă obligatorie. Când ne-am mutat, Dănuț mi-a pierdut inelele pentru perdele, a trebuit să umblu pe la toți vecinii până am putut găsi câteva. Seara a venit Bejan și Corcodel să-l anunțe pe Liusic pentru muncă de 3 zile la instituții dar a lucrat mult mai multe. Azi am dat toată casa de jur împrejur cu var.

13 octombrie

A fost Vasilescu și mi-a luat toată scândura, am avut mari emoții căci nu făcusem un frontar. Până în seară am cărat tot ce-a rămas în pod și am cărat pământ la temelia casei.

Liusic e la muncă voluntară-obligatorie.

14 octombrie

Duminică. Liusic e la muncă, iar eu am copt o pâine, am scris o scrisoare Valei și una Dnei Pantea. Seara Liusic a adus geamul la bucătărie, care ne-a bucurat foarte mult.

15 octombrie

Liusic e tot la muncă, la noi e mare eveniment, am primit sobița mult așteptată, de acum o să avem cu ce ne încălzi.

Am mai primit și o carte poștală de la Alice, am mai cărat pământ la temelia casei.

21 octombrie

Duminică. Eu am lipit toată temelia casei, și mi-a rămas și pe mâine. Liusic e tot la muncă pe șantier.

24 octombrie

În sfârșit s-a terminat cu casele, dar și cu instituțiile și azi e mare eveniment în satul nou, Însurăței. Noi, toată lumea, am îmbrăcat haine de sărbătoare căci avem recepția.

O serbare așa-zisă, au venit și niște personalități pentru a ne vedea în această zi.

Ieri am spălat rufe și azi le-am întins, dar cu tot lucrul ce-l aveam, am lăsat toate la o parte, m-am îmbrăcat și eu, căci am vrut tare mult să fiu prezentă, nu pentru serbare, ci să ascult ce se vorbește la sfârșitul lucrărilor.

În sfârșit, suntem gata, chiar și lăudați, dar fără nici o perspectivă de câștig, decât la culesul bumbacului.

25 octombrie

Liusic a scris o carte poștală lui Nusic și unchiului i-a mulțumit pentru 1000 lei, ce-i promisem zilele trecute.

26 octombrie

Azi e Sf. Dumitru, dar am lucrat ca în toate zilele. Am adus laptele, e un lucru mare căci îl aducem tocmai de la dispensar.

Am lipit plita cu baligă, și am căptușit carpeta. Azi iar un eveniment, Liusic a fost invitat la comitet pentru serviciu, el plecase la culesul bumbacului.

28 octombrie

Ieri am primit de la Valea în sfârșit o scrisoare, dar cam tristă, cum e în general acum viața cam tristă.

Azi e Duminică, am găsit 1,5 kg carne și jumătate de zi am pregătit și o așa-zisă plăcintă.

29 octombrie

Am primit o scrisoare impresionantă de la Dna Pantea. Liusic lucrează la sfat. Tot azi am primit bani de la Victor 3000 lei. Mare ne-a fost bucuria, căci rămăsesem fără un ban în casă.

31 octombrie

Am scris o carte poștală lui Victor și Liusic una lui Nusic. Am făcut mâncare, fasole și ghiveci de vinete. Am cumpărat marmeladă, andrele și am dat datoria Dnei Marta.

Zile frumoase a avut octombrie. Azi Liusic a tăiat lemne și le-am pus în pod. De altfel, podul nostru e o magazie.

4 noiembrie

Grozave zile mai trăim. Ieri s-au împlinit trei luni de la plecarea lui Virgil, când au aflat că-i lipsă. Aceste momente nici nu-i nevoie să le mai descriu, căci rămân vii în memorie.

Tocmai terminasem complet cu aranjarea casei, chiar ne simțeam bine, așteptam peste câteva zile încadrarea și a dat hodoronc-tronc și s-au răsturnat toate. Speranța ne e numai la Dumnezeu, căci noi, oamenii, nu mai putem face nimic! Liusic a plecat la raion, pentru a trimite o telegramă, ca să vină Virgil îndărăt. Sărman copil, nici el nu-i cu mai mare noroc! Chiar mă bucuram, cel puțin el ducea o viață mai omenească, dar ne este dat să suferim mereu.

5 noiembrie

Luni. De azi nu se mai duce la slujbă. A tăiat lemne, e zi obișnuită. Azi am expediat o carte poștală Valei.

6 noiembrie

A plecat la muncă la ferma Lișcoteanca, a lucrat în magazie.

7 noiembrie

Zi de sărbătoare, agitație. Șeful a fost și m-a întrebat dacă mi-a venit copilul. Liusic e tot la muncă. Am scris o scrisoare Dnei Dr Tomida.

8 noiembrie

A sosit Virgil cu Victor. Desigur mare eveniment, dar tot ce a fost azi nu se uită, deci nu e nevoie de scris.

9 noiembrie

L-am adus pe Virgil la școală, apoi la dispensar, pentru a primi injecții cu calciu, care au fost refuzate.

10 noiembrie

Virgil s-a dus la cules bumbac, Liusic tot la bumbac, numai că la transportat. Am primit o carte poștală de la Dna Pantea.

11 noiembrie

Am strâns vreascuri din pădure cu Virgil.

12 noiembrie

Virgil cu Liusic la cules bumbac.

13 noiembrie

La fel.

14 noiembrie

Am scris o scrisoare Valei și una Dnei Pantea, iar ei la bumbac și eu la strâns vreascuri din pădure.

15 noiembrie

O zi la fel ca ieri, o zi caldă și liniștită, dar zbuțuită pentru o bucată de pâine.

25 noiembrie

Duminică. De mult n-am mai scris nimic. Pe data de **16 noiembrie** am primit un colet de la Dna Pantea iar peste o zi o carte poștală tot de la ea. Mare bucurie am avut, căci o persoană streină este așa de drăguță și atentă, iar afară de lucrurile mele mi-a mai trimis și ceva de-ale gurii, ca: zahăr, griș, fidea și uscățele.

La **24 noiembrie** am trimis o carte poștală Valei, am fost și la pâine, dar în zadar, n-am adus așa ceva! M-am interesat de carne și m-am dus și la pădure după vreascuri.

Azi e **25 noiembrie**, am făcut mâncare de carne din oaie. Am copt și pâine cu mare tãmbãlãu.

Am rămas iar fără un ban în casă. Sãmbãtã **17 noiembrie** Liusic a fost la piață și ne-a aprovizionat cu zarzavat.

De la **20 noiembrie**, Liusic lucrează la poduri.

27 noiembrie

Amare zile mai trăim, e foarte rău, e de neînchipuit de greu să-ți fie foame și să n-ai ce să mănânci!

N-avem nici petrol deloc, toată luna noiembrie nu ne-a adus petrol, zile triste și întunecoase.

8 decembrie

Fundația Academia Civică

O zi cu multe și felurite emoții. Dimineață, am fost la Luiza și am rugat-o să-mi mai împrumute două strãchini de fãinã. Felul ei de a mã servi a fost o mare umilință pentru mine, cã dupã ce am ieșit de la ea am plãns amar. Apoi a venit Dna Macion și din vorbã în vorbã am ajuns să-mi propunã cã-mi împrumutã ceva fãinã de porumb.

Când veneam acasă de la ea, mã anunțã, tot Luiza, cã am douã colete. Am alergat la poștã și într-adevãr, unul de la Valea, iar altul de la Alice.

Bucuria mi-a fost nespus de mare, de la Valea, fãinã de cucuruz, 1 kg ulei și biscuiți, iar de la Victor, cãte un costumãș la copii.

De la Alice, cãte puțin din tot ce are omul în cãmarã, tot uscate.

Apoi, tot azi ne-a adus fiica lui Moș Ilie Tudose douã pãini a cãte douã kilograme, a fost o confuzie, pãinea fiind a lui Tãrãțã. Dar Liusic n-a avut 7 lei și a mãncat supã goalã.

Seara Liusic a adus ceva așchii de la pod. Am expediat o carte poștalã Valei și o scrisoare lui Nusic, drept mulțumire.

9 decembrie

Duminică. Ca de obicei aduc laptele de dimineață, apoi am făcut mâncare. Liusic a plecat la Însurãței pentru serviciu și pentru o treabã cu omul care vrea sã ne cumpere mobila.

Ne-am decis sã vindem un pat și un șifonier, cãci altã ieșire n-avem.

10 decembrie

Am scris o carte poștalã lui Victor.

11 decembrie

Am spălat rufe și am fiert fasole de la Alice. Liusic a adus lemne cu spatele de la lucrul podului. De fapt, așa ne încălzim și facem mâncare.

Vrem să vindem din mobilă pentru alimente, ne-au promis vreo doi, dar nu se prezintă nici unul pentru a definitiva târgul. N-avem (pâine) grâu, deci n-avem din ce face pâine și din cauza asta o ducem foarte, foarte greu.

13 decembrie

O zi ca toate celelalte, a venit poșta, dar nu ne-a adus nimic, tare așteptăm bani pentru grâu și lemne.

A început gerul să ne piște, dar în casă nu e cald. Azi Liusic a primit pentru luna noiembrie suma de 3180 lei.

Mare bucurie pentru noi, care suntem de vreo 2-3 săptămâni fără un ban și cu multe datorii. E foarte greu să n-ai cu ce cumpăra un chibrit, sare, cremă sau așa ceva.

Suntem fără o ceapă, fără un morcov și fără o fasole. Avem cartofi de la șantier și mălai de la Valea, așa că nu murim de foame.

14 decembrie

În noaptea asta a fost un vânt grozav, credeam că-i uragan și ne zboară acoperișul. Când venea câte o răbufneală, trecea fierbinte prin mine. Spre dimineață, ceva mai puțin bătea, iar Liusic, cu tot vântul, s-a dus la piață la Viziru, căci nu aveam nimic de-ale mâncării, dar și cei ce vând nu s-au prezentat.

15 decembrie

Carevasăzică azi a fost la piață dar n-a fost completă. Peste zi a fost o așa liniște, că n-ai fi zis c-a fost așa uragan, de-a descoperit unele colțuri ale casei, cele de paie.

16 decembrie

Duminică. Liusic a cumpărat carne de oaie 3 kg, apoi a plecat la Însurăței, în vederea serviciului și să clarifice cu mobila.

S-a înțeles să dăm patul și șifonierul în schimbul a 2 saci de grâu, unul de cucuruz și 2 sticle de ulei și 1 kg țuică. Desigur ieftin, dar dacă nu se găsește alt amator mai gras... n-avem încotro, căci n-avem ce mânca.

17-18-19-20 decembrie

Liusic s-a dus la Însurăței pentru a face făină, a fost mare aglomerație, dar în sfârșit a făcut, iar acum avem făină...

În aceste zile n-am avut nimic deosebit, decât că luni am spălat rufe și joi când a venit am început curățenia.

21 decembrie

Am dat cu var. Dănuț e bolnav, a răcit și tușește. Și Virgilică s-a îmbolnăvit de vechea lui boală, am aranjat să i se facă injecții cu calciu.

22 decembrie

Iar la piață și care n-a fost nimic zarzavat, și chiar tare m-am descurajat, n-avem nici un cartof.

Tot azi am primit 3 kg petrol.

Tot azi cooperativa ne-a distribuit 900 g zahăr. Poșta, în acest răstimp, nu ne-a adus nimic!!

N-avem lemne.

23 decembrie

Duminică. Am primit o scrisoare de la Dna Pantea. Peste o zi este ajunul Crăciunului. Am scris o scrisoare lungă Valei și lui Victor și una Dnei Pantea.

24 decembrie

Azi e ajunul Crăciunului și fiecare are în suflet o speranță spre mai bine. Liusic e la pod și a adus lemne cu sacul pe spate. Am făcut mai multe feluri de mâncare: salată [à la] russe, mușchiuleț de vițel împănat cu usturoi, ruladă din piept de găină, căci avem și o găină de la Însurăței. I-a făcut-o cadou gazda unde a stat Liusic când a făcut făină.

Am preparat o supă și sos de vițel. Am avut mâncare pentru 3 zile, iar după aceea nimic, nici un cartof pentru o supă.

25 decembrie

Zi de mare sărbătoare, pe care am sărbătorit-o fără biserică, dar am sărbătorit-o în casă, am cântat și am citit.

26 decembrie

Am primit 1000 lei de la Unchiul Jean – Arad. De altfel, nici un eveniment în casă.

27 decembrie

Eu am citit, dar Liusic e la muncă și a adus lemne în sac.

Am primit o carte poștală de la Carola, în care ne comunică că ne-a expediat un colet. Cartofi și ceva preparate din porc.

30 decembrie

Duminică. Eu am fost la Tatiana iar Liusic s-a tăvălit toată ziua, căci în ajun fusese la cărat bulumaci.

31 decembrie

Ajunul anului nou! Eu am copt pâine și plăcintă, iar Virgică a avut o zi plină de bucurii, a umblat cu buhaiul la urat și a câștigat și ceva bani. Am așteptat pachetul de la Carola, dar n-a venit. Chiar am început să lăcrămez de neaz, toată lumea primește pachete, numai de noi nu-și aduce nimeni aminte.....

1952

1 ianuarie

O zi mare în toată lumea, la noi foarte seacă. Și tristă. Doamne ferește să fie și cursul anului tot așa! Am fost la Tania și am scris o carte poștală Dnei Pantea. Tot azi a descoperit Liusic că-i curge mult sânge din anus...

4 ianuarie

De 4 zile întruna fac tot „ciorba fulger“, din varză, ceapă și morcov, acrită cu oțet, de care m-am plictisit grozav. Lemne n-avem deloc, din ceea ce aduce Liusic cu spatele. Așteptăm numai pachetul trimis din 18 decembrie. Niște vise proaste avem mereu...

5 ianuarie

Liusic nu s-a dus la lucru, că nu s-a lucrat, dar nici la piață nu s-a dus, nici poștașul nu ne-a adus decât o carte poștală de la Unchiul Jean. A fost o zi cu mare vânt.

6 ianuarie

Duminică. Liusic s-a dus la Însurăței la biserică, piață și poștă și a adus într-adevăr coletul trimis de Carola. Toate au ajuns bine, au fost diferite zarzavaturi și o lădiță cu 1 kg grăsime, jumări, slănină și un cârnăcior.

Desigur, am fost foarte bucuroși de primirea lui!

7 ianuarie

Sfântul Ion. Și azi un vânt teribil. Nici la lucru n-a putut să se ducă Liusic, în schimb am copt pâine în cuptor afară. Apoi asta e ceva de pomină, pe un așa vânt și cu ceva zăpadă, să coci pâine afară, dar pâinea s-a copt bine. Tot azi am primit un colet de la Alice, tot cu ceva grăsime și slănină, 1 kg ulei – soia, zahăr, nuci și făină.

Acum, desigur, am din ce să fac mâncare, dar tot mă frământ, cum să fac, să nu se termine prea iute, că iar nu-i nimic!

Acum e greu la noi cu lemnele. Din ce aduce cu spatele Liusic de la pod. E foarte scumpă căldura noastră. Dar sperăm să primim bani pe lucru și să cumpărăm lemne.

De la Victor am pierdut speranța de a mai primi bani pe acele obiecte, dar nici o carte poștală nu primim de la el, ca să știm barem cum stau lucrurile.

8 ianuarie

O zi ca toate celelalte. Dănuț e bolnav. De vreo două zile se simte mai bine.

Avem cea mai mare zăpadă de până acum. Virgil a venit cu pantalonii uzi până sus din cauza zăpezii.

9 ianuarie

În toată ziua Liusic se duce la lucrul podului și aduce câte un sac de lemne pe spate. Mâncăm ceva mai bine, în urma primirii coletelor, adică dimineața fac o mămăligă și o mâncăm cu jumări, ciorba la amiază și ceva mai completă.

Suntem foarte bucuroși că avem pâine și mămăligă, numai că ne muncește gândul ce vom face în primăvară. Toate se scumpesc strașnic, a ajuns sacul de grâu cu 5000 lei, mălaiul cu 100 lei kg, 600 lei kg de ulei și așa mai departe. Și perspectiva cartelelor s-a spulberat complet.

11 ianuarie

Am fost la poștă, dar n-am primit nimic. Am copt un mălai și am fiert fasole. Nimic deosebit, Liusic a adus sacul cu lemne pe spate... iar seara a mâncat de m-a speriat și chiar de s-a mirat, o jumătate de farfurie mălai copt, cu zahăr și ulei, în general gusta o farfurie cu ciorbă, o farfurie fasole și un ceai cu pâine.

12 ianuarie

Liusic a încercat o mare deziluzie, s-a plătit foarte puțin pontajul și în plus cu o greșeală din partea ălor care fac socoteala de 1400 lei, dar pe noi ne mănâncă chestia lemnelor.

I s-a promis un post de contabil la raion la secția „Sănătate“, o s-o vedem și pe asta.

Am făcut baie copiilor, am făcut și eu tot azi și s-a arat locul în jurul casei.

13 ianuarie

Duminică. Am primit o scrisoare de la Valea, în care ne comunică că a cumpărat bocanci lui Liusic. Tot ea ne mai scrie că n-a făcut nimic cu acele lucruri, această veste ne-a mâhnit mult de tot, nu știu cum vom ieși din situație.

Azi scriu scrisoare răspuns Valei, Carolei, lui Alice, părinților și unchiului Jean.

14 ianuarie

Am copt pâine și am expediat lădița la Carola. Liusic n-a plecat la lucru, fiind o zi ploioasă.

15 ianuarie

O zi grea, în sensul că Liusic a fost greu încercat, puțin și avea să-și zdrobească piciorul stâng. I-am pus comprese cu oțet. De azi nu ne-a mai dat lapte la centru așa că și asta s-a spulberat. Eu cel puțin mă simt foarte îngrijorată de copii, n-am ce le face de mâncare.

18 ianuarie

O zi cu soare, am primit 2000 lei de la Valea, de acum avem cu ce cumpăra lemne. Când suntem la mai mare aman Dumnezeu ne întinde o mână de ajutor și scăpăm de situația disperată: „Mari și nemăsurate sunt căile tale, Doamne!“

Tot azi a venit Norica la noi, ca să clarifice situația de supărare dintre noi.

19 ianuarie

Liusic a cumpărat lemne de 3200 lei, de salcâm. I-am scris Valei și i-am mulțumit pentru grija ce ne-o poartă. La piață Liusic n-a găsit decât ceapă. Din ce să faci mâncare, habar n-ai.

25 ianuarie

Am primit un colet de la Valea, cu bocanci, o broboadă mie, halva, carote și făină de cucuruz, în colet și o mică scrisoare.

28 ianuarie

În această zi s-a făcut schimbul banilor până la 31 ianuarie. În fiecare zi fac mămliguță de dimineață și o mâncăm cu mujdei de usturoi și un ceai.

1 februarie

Am schimbat banii, dar nu ai noștri, căci pe noi ne-a găsit fără nici un ban. Azi coc pâine, lucru mare, că o coc afară; noroi și vânt.

Expediez o carte poștală Valei, una Dnei Pantea și una lui Alice. Iar am ajuns să n-am din ce face mâncare, la piață n-a fost chip. Vânzătorii cereau prețuri mai mari decât cele oficiale, deci și cu bani n-ai putea să cumperi ce-ți trebuie. Azi dimineață, am făcut salată de ceapă, cu mămliguță prăjită, iar Liusic la lucru a luat puțină mâncare de arpacaș. Nici nu știu cum rezistă cu mâncarea asta!

Toată luna februarie n-am scris nimic, cu toate că ar fi trebuit, căci s-au petrecut lucruri vrednice de amintit, dar o să-mi dau toată stăruința, ca memoria să fie vrednică de al ei nume.

La **10 februarie**, Duminică, a fost o vijelie, viforniță, de ne-a îngrozit, căci cu alimentele stăm foarte prost, căci la piață n-am putut cumpăra nimic.

La **2 februarie** nu se vindea decât pe obiecte, la **9 februarie**, când Liusic s-a dus cu obiecte, vroiau numai bani, așa că toată luna februarie ne-am chinuit cu de-ale mâncării, n-aveam nici zahăr pentru un ceai, nici lapte, numai sos de ceapă, mujdei de usturoi. Am primit câțiva cartofi de la Tania și în altă duminică am primit varză murată de Norica. Și așa am târât-o, până am primit salariul pe luna ianuarie – 177 lei, stabilizați desigur – în **15 februarie**. Apoi Liusic s-a dus la piață și a cumpărat morcovi, 1 kg de ulei, 1 pereche de găini, 20 ouă, așa că am scăpat de sos de ceapă, care ne devenise deja scârbos.

Asta s-a întâmplat în **16 februarie**; tot în aceeași zi, am primit pachetul de la Valea, cu un kg ulei, 1 kg marmeladă, 1 kg zahăr, bulion, ceva slăninuță și costiță afumată.

Apoi chiar ajunsesem la mal. La **26 februarie** s-a primit și avansul de 55 lei.

La **17 februarie** am expediat o carte poștală Valei, Dnei Pantea, lui Alice, părinților și Liusic lui Mac.

1 martie

Mărțișor! Liusic a fost la piață. Am cumpărat carne de oaie.

2 martie

Duminică. Am făcut mâncare și mărțișor la copii.

3 martie

Am primit 50 lei de la Valea.

6 martie

Și azi am primit 50 de lei de la Alice. Noi îi rugasem să ne trimită 150 lei, iar ei au binevoit să ne trimită numai 50 lei, așa că tot nu putem cumpăra grâu.

7 martie

De dimineață sau, mai bine zis, din noapte a început să bată vântul cu cernere de zăpadă. A durat toată ziua cu intensitate spre sfârșit. Dimineața am făcut focul, am făcut un „imprinsup“ și la copii câte un ou prăjit. Cu Virgil am mâncat 2 ouă și un ceai..

La amiază, când să fac o ciorbă, cu mare greu că ieșea mereu fum în cameră, cu dese răbufniri, la copii le-am prăjit și câte un ou. Nu știu de ce, dar până la sfârșitul zilei am avut dureri de cap, dacă mă aplecam amețeam numai decît!

Seara din nou a ieșit groaznic fum, trebuia mereu să ținem geamul mic deschis, am făcut un ceai și cu asta ne-am culcat. Aici, mereu avem așa meniu, cu mici schimbări, când facem piața de cumpărăm vreun kg de carne de oaie și când primim vreun pachet cu ceva mai bun în el.

Noaptea, vântul a bătut ca turbat, mereu am avut impresia că descoperă casa de pai și țipirig. Chiar am deschis geamul mic și m-am uitat afară, unde nu se înțelegea nimic, căci toată zarea era o învălmășeală totală de zăpadă amestecată.

8 martie

A doua zi am stat până târziu în pat din cauză că situația nu se schimbase cu nimic, apoi să fac focul însemna iar să deschidem geamul și tot frig ne-ar fi fost. Am mâncat câte o

bucătică de pâine în pat. N-a fost chip să stăm prea mult din cauza copiilor.

La 12 am făcut în sfârșit focul ca să fac un „imprinsup“. Fum a ieșit dar nu prea grozav, dar vântul și azi a bătut toată ziua spulberând zăpada. Grozăvenia e mai mare, că n-avem lemne și cu mâncarea stăm cât se poate de slab.

9 martie

Duminică. Baba mea. Ninsoarea a încetat, vântul cu mai puțină tărie bate, după-masă chiar a fost frumos cu soare mult. Parcă suntem după un cataclism, zăpada așa aranjată, parcă ar fi nisipul Saharei!

Dar n-avem ce mânca, asta e strașnic, n-a fost chip de piață și am rămas complet neaprovizionați. Azi am fiert fasole, nici măcar o murătură n-avem.

10 martie

Liusic s-a dus la lucru și a avut iar neplăceri cu directorul șantierului. A adus și ceva lemne. Dimineața „imprinsup“, de amiază supă de fasole, iar seara supă de fasole și ceva tăiței cu ceapă prăjită. Dar după această ceapă am umblat pe la toți vecinii și chiar mai în depărtare și abia seara am găsit 3-4 cepe. Dacă nu ne-am aprovizionat, n-avem absolut cu ce face mâncare și nici la alții nu poți găsi.

11 martie

Am primit injecții Anti-Tifoide, sunt foarte dureroase, adică reacția. Azi am dat 12 kg tărâțe pentru 6 kg lapte. Liusic tot la lucrul podului, este grozav de greu și lucru au greu, dar și drumul este imposibil, după atâta zăpadă. După masă m-

am dus cu lucru la Norica, dar mai târziu m-au apucat niște zguduituri – frisoane, de nu mă puteam liniști.

12 martie

Nimic deosebit, soarele încălzește și zăpada se topește, deci e un noroi de abia îți scoți picioarele. Liusic aduce lemnele pe spate, e cât se poate de greu, dar nu ne ajung ca să ne încălzim, căci este și frig și nu pot dovedi numai cât fac mâncare. M-am dus la Dna Ghenov în lucru și au venit și copiii acolo, am stat vreo 2 ore și am venit acasă ca să facem focul și să așteptăm pe tată, dar el a venit după ora 7, au avut ședință.

13 martie

Avem un noroi grozav.

Am fost la pădure și am adus cătină cu spatele pentru a putea coace pâinea. Liusic a adus salariul pe luna februarie de 170 lei. Ne închipuiam c-o să primim mai mult, dar așa nu știu ce vom face, căci făina de grâu am terminat, nici lemne n-avem, decât cele aduse pe spate. și nici din celelalte n-avem nimic, ca ulei, fasole, ceapă...

14 martie

Am copt pâine. Nu pot înțelege de ce Dna Pantea nu ne scrie nimic!

Liusic la lucrul podului, dar a venit mai mult negru de oboseală și în plus le-a pus injecție. Mereu ne zbatem ca peștele pe uscat. Bani puțini, când nimic nu avem, căci și făina pentru pâine am terminat-o.

15 martie

Când ne-am pregătit pentru a merge la piață, s-a stârnit și crivățul a bate cu mare furie. Tragedia era că bătea la noi în coș și ne dădea tot fumul în casă, toată ziua am stat în frig și Liusic a stat toată ziua în pat. Am avut fasole fiartă din ajun, altfel n-am fi avut ce să mâncăm, decât numai pâine, tot coaptă în ajun. *O zi foarte neagră, printre alte negre în acest fericit Bărăgan...*

16 martie

Nu primim nici un rând de la nimeni, uitați cu desăvârșire.

Liusic a fost la piață la Însurăței, dar a fost târziu și n-a adus absolut nimic. Mereu am fost iarna asta cu nimic de-ale mâncării în casă, așa că și de data asta, iar fără nimic am rămas, nici un pic de untdelemn. A lăsat la un om 105 lei pentru a cumpăra făină, căci și făina am terminat-o!

17 martie

Am fost la lapte și am împrumutat ceapă, și ouă am cumpărat, așa că azi le-am făcut tăiței cu ceapă prăjită.

19 martie

Liusic nu s-a dus la lucru, fiind un vânt grozav.

20 martie

Am dat la bucătăreasa de la șantier să ne cumpere ulei și ceapă, de la Însurăței.

21 martie

Am cărat cătină cu spatele de la pădure.

22 martie

Și azi la fel am adus cătină, cu nițele peripeții, apoi am dat fuga să gălesc carne, și în adevăr am cumpărat 2 kg de oaie. Liusic e la cărat pietriș de la Cioara și aduce când vine lemne cum poate!

23 martie

Duminică. Aproape toată ziua, am gătit mâncare, iar Liusic la Însurăței. A cumpărat făină, ceapă, usturoi și a adus lemne de la pod. Apoi a adus și o lădiță de la Nusic prin poștă. Ce să fie oare în lădiță? Făină de pâine, ulei de soia, un pumn de paste făinoase și o jumătate de kg griș...

24 martie

Liusic e la lucru.

25 martie

A primit avansul de 60 lei.

27 martie

De dimineață a plouat, apoi a început un vânt puternic din apus – cald dar puternic. Partea tristă e că am avut de copt pâine și nu puteam face focul, căci pâinea o coc afară. Spre seară, am făcut totuși focul cu vântul nițel mai liniștit, cu mare greu am făcut focul... pâinea s-a copt destul de bine.

28 martie

Am fost la dispensar și am primit 1/2 kg marmeladă și 1 kg făină, ajutor pentru copii. Lucrez la grădină, azi e a doua zi, dar ninge și nu pot continua lucrul.

30 martie

Liusic a fost la Stâncuța-Nouă, la Leahu. Ne-a adus și ceva cârnat și tobă. Tot azi Liusic s-a împăcat cu Tania.

31 martie

Liusic s-a dus la fermă pentru a se interesa de serviciu și desigur i-a răspuns negativ, n-a fost nici la lucru. Eu lucrez, câte puțin la grădină, cu ameteți, dar îi dau înainte.

1 aprilie

Ce iute trece timpul, suntem deja în aprilie. Iute și sec, adică cu neazuri și lipsuri. Am spălat rufe, a fost un vânt grozav și m-am chinuit mult cu ele.

2 aprilie

Am copt pâine, când să termin cu focul s-a stârnit iar vântul, căci acum în fiecare zi bate vântul cu furie. Am uscat și rufe, am avut și foarte mari neplăceri cu acest hârleț nenorocit.

Nimeni nu vrea să împrumute unelte agricole, în cazul ăsta nu știu cum voi face grădina.

3 aprilie

Azi iar un vânt rău – de crivăț, de nu s-a putut lucra cine știe ce! Iar am umblat după hârleț și după ce am fost la mulți în fine am găsit, dar din cauza vântului rece am săpat puțin.

6 aprilie

Am scris o carte poștală lui Alice și o scrisoare Valei. Ieri am fost la piață la Viziru cu 13 lei, deci n-am cumpărat mare lucru. Mereu parcă sunt bolnavă și slăbită de puteri, din cauza foamei.

7 aprilie

Blestemate zile, azi a trebuit să coc o pâine în cuptor la Dna Ghenov, cu mulți nervi și multă oboseală. Lucrez zilnic în grădină, azi o să semăn castraveți și fasole de păstăi.

Fundația Academia Civică

Pâinea a rămas totuși crudă și a trebuit să coc definitiv la Dna Lučov în rolă.

10 aprilie

Am început marea curățenie de primăvară, azi am dat cu var în bucătărie.

11 aprilie

Am scos tot din cameră și am dat cu var. Alaltăieri, adică la 9 aprilie, am expediat o scrisoare Valei și o carte poștală lui Alice.

12 aprilie

În fine, am dat și pe afară cu var și cu pământ și am terminat cu curățenia. Nu s-au dat bani de la pod și n-am putut face piață deloc! Mare frământare pe la noi, căci n-avem nici de unele, până și făina am terminat-o complet. Mereu așteptăm pachet de la Victor, care nu mai vine.

13 aprilie

Duminică. Fasole și iar fasole, nici nu le mai suport gustul, parcă ar fi altă mâncare. Variația o facem cu „imprinsup”, și sos tot de făină. Chiar sufăr de multe ori de foame, mă frige stomacul.

14 aprilie

Azi am început cu spălatul rufelor și am spălat ceva de lână, apoi am udat și grădina.

15 aprilie

Am fost chemați la miliție pentru a ne restitui buletinele, dar ale noastre cum suntem ghinionști, nu s-au găsit – sunt rătăcite. Am spălat rufe multe și mi-au rămas și

pe mâine. S-au primit și bani de la pod, am dat ceva și din datorii, dar ăsta cu banii ne pisează mereu...

17 aprilie

Mereu așteptăm pachet și nu vine, suntem secătuiți complet. Am fost la piața Însurăței împreună cu Liusic și am făcut diferite cumpărături. Am văzut și eu Însurăței și piața, care de obicei este mică.

20 ouă a câte 80 de bani bucata, 1 kg grăsime 25 lei, 2 litre fasole cu 3,5 litru, 1 pâine 4 lei, de 1 leu usturoi și asta a fost tot. 700 g brânză – 14 lei.

Dar cel mai mare lucru: am văzut podul unde a lucrat Liusic toată iarna și primăvara, dar cred că a fost și un fel de vizită de adio!

La întoarcere ne-am oprit pe la fermă, unde Liusic s-a interesat de serviciu, apoi după masă s-a dus și-a depus cererea. De câteva zile am descoperit că am viermi intestinali, un fel de limbrici mărunți.

18 aprilie

Am primit o scrisoare de la Valea și ne-am lămurit de a mai aștepta pachet de la Victor.

19 aprilie

Ajunul Sf. Paște. Liusic s-a dus la piața Viziru și a cumpărat 10 kg făină integrală cu 3 lei kg. Până în seară am și copt 3 pâini. Am cumpărat 2 kg carne de oaie și am făcut mâncare până la 12 ore din noapte.

20 aprilie – 22 aprilie

Sf. Paște – Învierea Domnului Nostru Iisus Hristos! Dar n-am fost deloc la biserică de aceste sărbători! Zile vesele cu

Fundația Academia Civică

soare, dar triste pentru noi! De mâncare am făcut totuși ceva. Cozonac din 5 ouă și așa-zisă plăcintă. Apoi din carne am făcut o ruladă, supă și sos, de ne-a ajuns pe 3-4 zile. În prima zi am fost la pădure unde ne-a prins o furtună cu mult praf...

23 aprilie

Sf. Gheorghe. Dar am săpat porțiunea de la stradă cu hârlețul și am semănat fasole.

24 aprilie

Am pus fasole în fundul grădinii. La 22 aprilie am primit tot de la Valea 50 lei.

25 aprilie

Liusic a intrat în serviciu la fermă. Scriu o scrisoare Dnei Pantea. Am primit un pachet de la Valea cu făină, ulei, bomboane, biscuiți, 2 creioane și 2 cărțuții și 15 ouă. I-am scris și o scrisoare.

27 aprilie

Duminică. Nimic deosebit, doar că am copt două pâini și un cozonăcel cu alimente de la Valea, apoi am stat de vorbă cu Tania și Norica.

28 aprilie

Am semănat lubeniță de la Dl Luca. Liusic lucrează la fermă de vreo 3 zile, a primit avansul 68 lei de la pod pe luna aprilie. Am scris o scrisoare Valei și lui Victor, am cumpărat mălai 10 kg de la cooperativă...

29 aprilie

Am început de semănat cucuruz. Seara a venit Tania și am stat de vorbă, adică ea a povestit de-ale vieții valuri...

10 mai

Marea noastră zi. Am fost la piață cu 28 lei, am cumpărat 2 kg făină, 1 kg fasole, 10 ouă de 2 lei, verdeață. Mi-am ros piciorul, căci în ajun fusesem după ciuperci și n-am găsit nimic. Apoi spre seară am fost la o înmormântare. Bobocel Constantin. De la 1 mai și până mai zilele astea am fost mereu ocupată cu semănatul porumbului, nici n-am mai avut timp să mai scriu impresiile în acest caiet. Am mai fost și la ferma Călmățui la 1 mai și 8 mai după ștevie. Apoi nici o veste de nicăieri.

11 mai

Duminică. Trist și pustiu, nici de-ale mâncării n-ai, apoi e și mai trist. N-avem pâine, asta ne chinuie mereu. Am făcut o ciorbă din ajun și o mâncare din cartofi cu făină. Am uitat, am cumpărat pe datorie 5 kg cartofi ieri de la Nedelcu pe datorie. Pe data de 31 mai am expediat lui Victor o carte poștală.

13 mai

Chiar am ajuns să nu avem nici pâine, nici mămăligă. Am umblat cu Norica după 1-2 kg de mălai și cu mare rugămintă am găsit 2 kg. Apoi tot azi am făcut mare curățenie în bucătărie. Poșta nu ne aduce nimic!

14 mai

Am semănat castraveții mai târziu. Mereu e frig de câteva zile și nouros, mereu se pregătește de ploaie dar nu plouă. Liusic e de pază noaptea în comună. L-am rugat pe un om, ce lucrează la Însurăței, să-mi cumpere o pâine, l-am

rugat cu lacrimi în ochi, nu se vinde pâine la liber, cartelă nu-i, așa că nu poți gusta o bucățică de pâine.

15 mai

Când ne-am sculat dimineața, cernea o ploaie ușoară.

17 mai

Am fost la piață. Toată săptămâna am lucrat în grădină. Și n-am mai scris nimic. Nici nimic nu s-a întâmplat, nici o veste n-am mai primit.

24 mai

Iar am fost la piață, cu câțiva lei, bat picioarele pentru o cumpărătură foarte mică.

25 mai

Liusic s-a dus la Însurăței pentru a expedia o telegramă lui Victor să ne trimită ceva bani că ne-a ajuns cuțitul la os și nu știm cum s-o scoatem la capăt cu cei 46 lei ce primește Liusic pe săptămână. În cursul săptămânii a plouat foarte bine la **26 mai**, din această zi s-a încălzit și grădina merge foarte bine.

31 mai

Am fost la piață, am cumpărat 3 kg făină integrală cu 4 lei kg, din care mi-a ieșit o pâine, am mai cumpărat 0,5 kg ulei, 2 kg cartofi. În general a fost o piață foarte proastă, nimic aproape nu poți găsi.

1 iunie

Duminică. Am scos toată apa din fântână, cu o zi înainte pusese clor pentru dezinfecție, Liusic fiind cu tractoarele pe câmp.

2-3-4-5 iunie

Am săpat grădina, în special porumbul și rufe am spălat.

6-7 iunie

Am fost la fermă cu copiii, la smuls rapiță. Ajunsesem fără un pic de ceva-ceva, adică pentru o bucată de pâine sau mămligă ne-am cărat cu toții pe câmpuri. Dar ce nu face omul la foame. Pe data de 6 iunie am primit o scrisoare de la Valea în care ne scrie că ne trimite un colet și 50 lei ajutor.

La **7 iunie** am primit și coletul, cu 2 bucăți săpun, 2 buc. săpun cheia, 1,5 kg zahăr, 0,5 kg grăsime, 1 kg făină, 2 kg paste făinoase. În parte a fost și de la Arcadie.

8 iunie

Duminica Mare – Verde. Am făcut mâncare, căci am luat 0,5 kg carne oaie pe datorie și ce mai promisem în pachet, așa că am ce lăsa copiilor acasă și eu să mă duc la lucru. După masă am scris o scrisoare Valei, iar Liusic a scris lui Arcadie și Nusic tot recomandată.

9 iunie

Azi sunt Rusaliile (a doua zi). Totuși m-am dus la fermă la plivit, dar ni s-a răspuns că s-a terminat și m-am întors cu lemne din pădurile de la fermă.

Apoi m-am dus cu copiii în pădure tot după lemne, iar după masă ne-am dus cu toții în pădure cu cârligul și am adunat lemne, așa că toată ziua am adunat vreascuri.

10 iunie

Am fost la sapă. Ce să spun, a fost o zi blestemată, toată ziua am plâns, l-am avut șef pe Ion Ion, un câine de om, nu altceva. Apoi am mai mâncat și lângă șosea în praf și fără

Fundația Academia Civică

linguri... Apoi a fost ziua încununată de ploaie, adică ne-a prins pe câmp... Chiar i-am spus lui Liusic. Facă cine o vrea agricultură, dar eu ridic mâinile în sus...

11 iunie

Nu s-a lucrat din cauza ploii. Am spălat nițele rufe și am primit 50 lei de la Valea. Puțin s-au mai limpezit socotelile cu pachetul și banii de la Valea. Putem lăsa copiii acasă și noi cu Liusic ne ducem la plivit.

12-13 iunie

Am fost la plivit iar Virgil a rămas cu Dănuț acasă, și asta e o poveste, n-are grijă de el și a răcit! Tot la **13 iunie** am primit și 60 lei de la Victor – i-a primit Virgil, care pentru a ne anunța a venit tocmai la fermă cu Dănuț.

14 iunie

Am fost la piață și am cumpărat 8,5 kg făină a câte 4 lei kg, 5 ouă 3 lei, 2 kg cartofi 5 lei, 1 kg ulei 20 lei, recomandatele și mărar 5 lei, apoi o mătură 2 lei și 50 bani.

M-am pornit repede spre casă, m-am încălzit și m-am descheiat la jerseu, uitasem că dedesubt am pus ciorapii și punguța cu 2,5 lei; când mi-am dat seama de lipsa lor, am alergat îndărăt. Nu mai întind poveste lungă – căci tot nu voi uita eu întâmplarea din ziua aceasta – fapt e că l-am găsit pe cel care mi-a găsit lucrurile, dar a refuzat să mi le restituie.

După masă am cumpărat pe datorie 1,5 kg carne de vițel. Abia azi au fost expediate recomandatele.

15 iunie

Duminică. Am făcut mâncare și o pâine coaptă la Dna Lucov. Nimic deosebit. Spre seară am udat în grădină.

16 iunie

Eu am rămas acasă de am prășit în grădină și cârpit niște cămăși. Liusic cu Virgil sunt plecați la plivit. Au avut o zi grea, l-au avut tot pe Ion Ion.

17 iunie

Eu am rămas acasă să fac niște papuci, căci n-am nimic cu ce mă încălța. Virgil este la plivit, iar Liusic la Călmățui pentru a curăți niște fântâni.

18-19 iunie

Liusic și Virgil tot la plivit, eu am spălat, cârpit și cusut pijamale.

20 iunie

Liusic la văruit – Călmățui, iar Virgil la plivit, eu acasă am cusut. Dar și Dănuț bolnav. Am primit banii pe lucru pe două săptămâni 192 lei la toți trei.

21 iunie

Am fost la piață, și-am găsit ulei. Am venit de la piață, am făcut mâncare, am copt 2 pâini, căci dimineața n-am avut să-mi iau nici o bucățică și pe drum am avut valuri-valuri de foame. Spre seară am rărit ardeii și iute m-am dus la fermă cu Virgil și am adus lemne. E un adevărat chin, lemnele ude, distanța mare și am avut și pe Branca cu soră-sa, ca doi draci de ne-au chinuit tot drumul.....

22 iunie

Duminică. Iar m-am dus la Viziru după ulei cu Tania, dar n-am găsit. Iar de la Viziru pe jos pe șosea ne-am [oprit] de-am cules mazăre. Am ajuns la 12 ore acasă. Liusic s-a dus la Lișcoteanca pentru a cumpăra o capră, dar n-a cumpărat

Fundația Academia Civică

decât 6 kg făină cu 4 lei kg. Cu plan de-a cumpăra un purcel. Am făcut mâncare, apoi seara am fost nițel la pădure unde am ascultat nițel muzică.

23 iunie

Am fost la prășit în grădina fermei, cu Dna Anghel și Șimian. Seara am adus un castron de mâncare pentru copii.

24 iunie

Am fost tot la grădină la sapă, seara am primit un colet de la Alice cu mai multe bunătăți ca: făină, 1 kg zahăr, 1 kg slănină afumată, 1 kg ulei și bomboane. Ne-a surprins destul de plăcut atenția lor.

25 iunie

Și azi tot în grădina fermei, a fost frig și cu greu am făcut ziua completă. Pământul fiind umed, de amiază n-am avut unde să ne odihnim nițel și ne-am culcat sub o pivniță în curtea fermei. Liusic în timpul ăsta râcăia la pereții unei magazii. Seara am luat fasole pentru copii.

26-27-28 iunie

A plouat toate trei zile, o ploaie foarte abundentă.

29 iunie

Sf. Petru și Pavel. Am cumpărat 1 kg carne de oaie și cu zarzavaturi din grădina noastră am făcut mâncare. Liusic a fost iar la Lișcoteanca după purcel, dar fiind prea scump nu a cumpărat. A adus o găină și 1,5 kg de brânză.

30 iunie

Tot ploaie, așa că am stat acasă și am cusut pijamale pentru Liusic, Virgil, Dănuț.

1-2 iulie

Aceste două zile am fost la lucru în grădina fermei.

3 iulie

A venit mama cu Valea la noi, ce mare eveniment pe capul nostru și mereu mi se pare c-a fost un vis frumos, parcă era ceva de necrezut. Arătări din alte lumi...

4 iulie

Au plecat spre seară și le-am condus la Auto. Îndărăt am adus lemne cu Liusic de la fermă. Valy ne-a adus de la Arcadie o scrisoare, o pereche de izmene, o bluză, 1 m finet. De la ea, 1 kg zahăr mi-a lăsat și 40 lei să-mi fac tăvi de copt pâine și o bucată de stambă pentru un șorț mic. Multă mângâiere și speranță! Liusic a curățat o fântână.

5 iulie

Am fost la piață, m-am dus și am venit cu Dna Gheorghiu. Am cumpărat 1 kg ulei rapiță – 22 lei, 10 ouă, 5 kg cartofi și lui Tatiana 1 kg ulei floarea-soarelui 28 lei.

6 iulie

Am cumpărat 1 kg carne de oaie și am făcut mâncare. Spre seară am plecat cu Liusic, copiii și Norica la pădure, unde am ascultat muzică. Am primit lada expediată de Victor, dar cu conținutul de la Călmățui, 1 kg grăsime, 1 punguță fasole și restul făină albă.

7 iulie

Am lucrat în grădină. Liusic și Virgil nu s-au dus la lucru.

8 iulie

Eu tot în grădina casei, iar Liusic a curățat o fântână și Virgil la plivit la Lișcoteanca.

Fundația Academia Civică

9 iulie

Eu în grădină, Liusic cu Virgil la strâns snopi la fermă (câte 2 lei pe zi).

10 iulie

La fel ca ieri (câte 2 lei pe zi).

11 iulie

Idem (câte 2 lei pe zi). Total 11 lei pe 6 zile.

23 iulie

Dănuț s-a îmbolnăvit de gât și a trebuit să-l duc la spital la Viziru. Am stat o săptămână împreună în spital. La **30 iulie** am venit acasă.

31 iulie

Am făcut curățenie, am mai spălat rufe, ceva în grădină...

1 august

M-am dus cu Dănuț la lucru la fermă. Am lopătat cereale în magazii. De la **3 august** și până la **9** am fost cu toții la fermă în magazii, cu Dănuț, când în căruță, când în brațe, dar mai mult în brațe. Liusic a lucrat la batoză, la Lișcoteanca, de la **16 iulie** la **2 august** cu Virgil împreună. Au primit ieri banii și au luat câte 8 lei Liusic și 6 lei Virgil [pe zi]. Din bani au dat să ne cumpere 1 sac de grâu, am plătit și laptele pe 2 săptămâni.

10 august

Duminică. Am făcut curățenie și mâncare, n-am fost acasă toată săptămâna. N-am mai primit nimic de vreo lună și jumătate, sau scrisoare sau altceva. În timpul ăsta noi am

trimis mereu recomandate și cărți poștale Valei. Iar de la ei nimic.

11 august

Liusic cu Virgil la lucru – unul la moară, iar celălalt la rărit porumb. Eu am rămas să lucrez în grădină. Mi-au venit și musafiri.

12 august

Eu în grădină, iar ei la lucru, fiecare cu lucrul lui. Am strâns fasole și am bătut-o.

13 august

Am spălat rufe. Liusic tot la moară și Virgil la porumb, ne aduc și nouă acasă mâncare și pâine, iar eu îi aștept cu câte un pepene.

14 august

Am făcut curat în casă, în pod și în grădină. Ei tot la lucru, Liusic la săpat un șanț în curtea fermei, iar Virgil tot la porumb.

15 august

Sfânta Maria Mare. Liusic tot s-a dus la lucru, iar eu cu copiii am rămas acasă. Am fiert fasole proaspătă și mâncăm pepene pe săturate.

17 august

Duminică.

18 august

Am făcut cu Liusic chirpici, mari și mici. Virgil a fost la cârmit bumbac, el singurul care câștigă la ziua de azi. Am expediat o recomandată Valei.

19 august

Liusic a săpat fântână la fermă, eu cu Virgil am făcut chirpici mari și mici. Virgil n-a fost primit la lucru și imediat a început să plângă că n-are de lucru.

20 august

Eu am făcut chirpici, Liusic la canal în curtea fermei, Virgil tot acasă. Tare ne luptăm cu procurarea pâinii sau mămăligii. Ne mai aduce Liusic din porția lui, chiar și mâncare gătită ne aduce. Am primit de la dis. (dispensar?) marmeladă și făină și am copt pâine.

21 august

Liusic la canal. Iar eu cu copiii fac chirpici.

22 august

Am primit banii de la Valea 50 lei și de la lucru Liusic la canal, ultima zi a primit câte 10 lei curat. Eu am făcut chirpici până seara târziu.

23 august

Ne-am dus amândoi la piață să cumpărăm grâu. Dar am cumpărat verdețuri și 7,5 kg făină integrală cu 2 lei kg. Grâu nu s-a prea găsit și am lăsat pentru a cumpăra la Însurăței. Spre seară am spălat rufe.

24 august

Duminică. Liusic s-a dus la Însurăței pentru grâu și a dat bani pentru 2 saci de grâu și a cumpărat un kg grăsime cu 37 lei kg. Eu am făcut ardei umpluți cu orez împrumutat de la Dna Șimian. Vineri am primit carte poștală de la Alice, chiar foarte interesantă...

25 august

Stăm acasă și zidim, eu fac chirpici. Liusic a fost de strajă noaptea și a doua zi nu-i bun de nimic. Azi am făcut conserve din vinete, tare m-am chinuit cu lemnele, adică ce bucurie căci am fiert cu pălării de floarea-soarelui.

26 august

Am copt pâine, dar ce greu îmi vine când coc pâine. Cuptorul la vecini, tăvile la fel, am o apăsare groaznică în ziua când trebuie să coc pâine.

27 august

Am început să fac chirpici, dar am lăsat și m-am dus cu Luiza la Rubla să aducem petrol, dar cum petrol nu s-a dat, am adus cu spatele lemne de acolo! Am făcut mâncare, găluște cu prune. Liusic vrea să se lase de fumat și se luptă grozav! Azi a început zidirea closetului.

28 august

Nu primim nimic de nicăieri. Am făcut mâncare, sos de roșii cu cartofi fierți și un rest de urloi, am făcut o mămăliguță. Apoi chirpici și iar chirpici. Avem roșii pe săturate și pepeni la fel. Cu ardeii stăm cam prost. Udăm la ei în fiecare zi și tot sunt slabi. Am cumpărat 0,5 kg zahăr, cooperativă.

29 august

Ziua lui Virgil. Ca pentru ziua lui am făcut o budincă de tăiței. Facem chirpici. La lucru nu ne ducem, căci nu este ce de lucru.

30 august

M-am luptat până în noapte la chirpici, foarte greu.

31 august

Azi am făcut mâncare și atâta tot.

1 septembrie

Luni. A zidit cămara, eu am făcut chirpici.

2 septembrie

Și azi tot la cămară a zidit Liusic, Virgil îi ajută, eu fac chirpici și mâncare.

4 septembrie

Liusic a adus de la Însurăței făină și 4 kg cartofi.

6 septembrie

Sâmbătă – Liusic a fost la piață și a cumpărat zarzavat pentru conserve și a făcut făină de mălai din porumbul nostru vreo 10-12 kg. Eu cu Virgil am făcut chirpici mari și mici, am copt pâine și am spălat rufe până târziu.

7 septembrie

Toată ziua am fost ocupată cu mâncarea, am stors rufe... n-am avut un moment de repaus.

8 septembrie

Sfânta Maria Mică. Dar noi am lucrat. Liusic a zidit magazia și Virgil i-a ajutat. Eu am făcut conserve de vinete-ardei-morcovi.

9 septembrie

Pe data de **5 septembrie** am primit un pachet de la Valea cu multe bunătăți – ulei – zahăr – paste făinoase –, ghetetele lui Virgil, ochelarii mei.

Azi Liusic s-a dus la Viziru și a expediat un colet Valei cu roșii și în mijloc am pus ceasul. După masă a terminat de zidit magazia. Eu am făcut mâncare, iar după masă m-am dus cu

Virgil la Rubla și am adus lemne. Am strâns lemne. Am strâns și roșii din grădină.

10 septembrie

Am făcut bulion care m-a ținut toată ziua. Mi-a ieșit 6,5 kg bulion.

Spre seară m-am dus la Rubla și am adus petrol și ceva lemne în ticher. Virgil e la cules bumbac la Lișcoteanca pentru prima zi. Liusic s-a căznit cu acoperirea magaziei, dar până la urmă n-a terminat.

11 septembrie

S-au dus amândoi la cules bumbac – Lișcoteanca. Eu mă țin de tencuit. S-au dus ei, dar s-au întors, n-au mai fost șorturi și saci pentru bumbac. Au făcut cărămizi pentru sală, 92 buc. A trecut cam greu ziua, că eu nici mâncare nu le-am prea făcut.

12 septembrie

Azi chiar sunt la cules bumbac, au și rămas peste noapte acolo. Eu am copt pâine și am lipit cu baligă de cal. Azi s-a distribuit var și înștiințarea de predarea cotei de carne. Am rămas fără un leu în casă și, pentru ca să cumpăr var, n-am putut găsi 5 lei pe la nimeni.

13 septembrie

Azi am cumpărat var, am împrumutat bani de la Dl Luca, și l-am stins. Am făcut 50 cărămizi pentru sobă și prispușoara din față.

Liusic și Virgil sunt la cules bumbac, au strâns 37 kg bumbac împreună.

14 septembrie

Azi e Ziua Crucii. Vine toamna răcoroasă și blândă. Liusic a cârpit puțin acoperișul casei. Am scris o scrisoare lui Victor și Dnei Pantea. Suntem fără un chior în casă, deci și Liusic fără țigări, și asta e chiar o tragedie la noi în casă – numai nervi.

15 septembrie

De acum se face frig, mai ales seara și dimineața. Dar eu n-am terminat cu tencuitul. Am scos 8 ligheane de pământ. Azi am tencuit spatele casei și am făcut 30 cărămizi pentru sobă. De dimineață m-am sculat și am început tăiatul porumbului. Liusic și Virgil sunt la Lișcoteanca, unul pentru bumbac, iar celălalt pentru a săpa la 2 fântâni. De azi s-a început și școala.

16 septembrie

Și azi la porumb am tăiat. Am fost la Călmățui după baligă și m-a prins ploaia, dar și Virgil a venit de la lucru din cauza ploii. Liusic s-a îmbolnăvit și a stat aproape toată ziua în pat la Lișcoteanca. Eu am mai făcut 20 chirpici mari și o bucățică din magazie am lipit.

17 septembrie

Azi am lucrat mai mult la porumb și am lipit și coșul casei. Liusic a stat toată ziua în pat. Virgil s-a dus la strâns bumbac, dar a venit seara bolnav.

18 septembrie

Toată ziua copiii au stat în pat – bolnavi. Liusic a fost la Însurăței. Eu am cam terminat cu lipitul. Tare m-a mai chinuit și anul ăsta noroiul pentru material de construcții.

19 septembrie

Azi Liusic s-a dus la Viziru pentru a depune cererea. După masă s-a apucat de acoperișul magaziei. Iar mie după masă mi s-a făcut rău și cu chiu cu vai am terminat tencuitul cu baligă. A bătut și un vânt teribil și nițică bură de ploaie. Tare rău mai stăm cu banii, avem o mulțime de datorii. Dacă n-am lucrat nici unul mai bine de o lună și nici un ban de nicăieri.

Ne-am tras zilele cu ce-am mai avut în grădină și cu făină, desigur – și cea de grâu și cea de porumb, dar fără ceva gras tot flămând rămâi, adică nesatisfăcut. Pepenii s-au terminat cu regret, roșiile sunt pe ducă, ele ne-au salvat mult!

20 septembrie

Toată ziua mi-a fost rău. Am stat în pat. Virgil nici azi nu s-a dus la școală, se simte mai bine, dar n-avem bani să-i cumpărăm cărți și caiete. Liusic tot cu acoperișul magaziei, l-a acoperit cu rogojini.

21 septembrie

Duminică. Am împlinit 12 ani de căsnicie și s-a întâmpat tot Duminică, dar la noi o mare tristețe. Și prietenii – așa-zișii – ne-au părăsit. Dacă am fi făcut petrecere cu toate și muzică, ce mai veneau și nicicum nu ar mai fi fost supărați!

Liusic a scris o scrisoare lui Leahu Vasile, tot în vederea vreunui serviciu. Jumătate de zi am făcut mâncare, cu zarzavaturile din grădină și cu bețe de floarea-soarelui uscate. De fapt, și azi mă simt rău, dar n-am ce face, că nu-i nimic de mâncare. Ne-am urcat în pod cu toții și am terminat de curățat cucuruzul.

Fundația Academia Civică

22 septembrie

Am primit banii de la Valea, care ne-au adus o mare bucurie. De mult timp nu mai avem bani în casă și aveam o mulțime de datorii, dar mai ales Virgil n-avea cărți, dar așa pe toate aproape le-am împăcat. Și azi am bolit, mi-au venit și musafirii – prea timpuriu – Liusic a fost la semănătoare.

23 septembrie

Și azi îmi tremură picioarele, am făcut nițică curățenie și mâncare. Liusic la Lișcoteanca la bumbac, seara a adus bani de la bumbac 48 lei. 40 am plătit laptele și au mai rămas 8 lei, ce să faci cu ei?!

24 septembrie

M-am zbuțumit toată ziua cu copt pâine, am strâns tot ce ar fi putut fi în grădină, ca: roșii, pepeni, dovleci. Liusic s-a dus la bumbac, dar s-a întors, pe după masă, că nu s-a lucrat. Dănuț s-a făcut mare șmecher, spune o mulțime de cuvinte. Dacă-i spui: Stai puțin căci sunt ocupată cu pâinea și apoi te îmbrac, el răspunde: Ce mă interesează pe mine. Sau dacă îi vine vreo idee spune imediat: „Ezact.“

25 septembrie

Am spălat rufele și am pus butoaiele cu murături. Liusic la cules bumbac. A fost o zi foarte frumoasă! Eu am expediat lui Victor o recomandată.

27 septembrie

Am fost la piață cu 24 lei, am cumpărat 0,5 kg ulei cu 16 lei, 3 lei ardei, 3 lei cartofi, 1 kg roșii 1 leu și 1 leu vinete, cu aceste cumpărături trebuie să trăim nu știu cât timp... Am venit acasă și am dat casa de jur împrejur cu var și am fost și

după pălării de floarea-soarelui. Liusic a venit distrus de la cules bumbac, căci a cules numai de la ora 9 la 12, în acest timp a strâns numai 9 kg bumbac.

28 septembrie

Duminică. Dar noi ne-am apucat să acoperim magazia cu tuleie, dar s-a stârnit un vânt teribil și am oprit. Dar totuși ne-am dus toți trei și am adus pălării de floarea-soarelui. Apoi am făcut mâncare, tăiței cu ceapă prăjită, mămăligă cu ciorbă și câțiva ardei copti. Liusic a scris la Petroșani o scrisoare. Toată ziua a bătut vântul grozav.

29 - 30 septembrie

Am terminat cu văruiatul casei și am cărat pălării de floarea-soarelui. Virgil cu Liusic la cules bumbac - Lișcoteanca. Nimic deosebit.

1 octombrie

Ei tot la cules bumbac iar eu am terminat definitiv cu lipitul prispelor și am cărat pălării de floarea-soarelui de trei ori.

2 - 3 octombrie

Azi am fost la strâns bumbac, eu la Rubla iar Liusic la Lișcoteanca. Prima zi am strâns 18 kg bumbac, iar a doua zi 21 kg. Dar vai și amar când vin acasă, totul e val-vârtej.

4 octombrie

Ne-am dus amândoi cu Liusic la Rubla, dar a bătut un vânt rece, apoi a început ploaia și ne-am împrăștiat acasă, totuși am strâns împreună 16 kg bumbac.

5 octombrie

Am expediat o recomandată lui Nusic. O zi ca vai și amar! Duminică. Dar t[are] zbuciumată, am umblat după carne de la Șimian, pentru 1 kg carne, atât am umblat! Dar nu aveam nici de unele și a fost de musai. Apoi tot azi am copt pâine și o așa-zisă plăcintă cu dovleac. Am făcut și curățenie, dacă n-am fost acasă, desigur era și cazul.

6 octombrie

Ne-am dus cu toții la cules bumbac, 26 kg. Dar ghinion! A început ploaia și ne-am întors acasă, dar poștașul ne-a adus 100 lei, de la Norica. Mare bucurie ne-a făcut! Suntem plini de datorii și poate le mai acoperim puțin. Musafiri.

7 octombrie

Ne-am dus tot cu toții, dar după masă și am strâns 22 kg și nu ne-a dat mâncare deloc!

8 octombrie

De dimineață a fost rouă până pe la ora 10 și numai după această oră ne-am apucat de cules. Am strâns 36 kg cu toții, seara m-am dus la fermă și-am luat petrol.

9 octombrie

Bucurie mare! De dimineață, ploaie și vânt, deci nici pomeneală de cules bumbac! Stăm cu toții acasă.

11 octombrie

Toată ziua a plouat de m-a descurajat cumplit! Coșul casei mi l-a stricat, pereții i-a cojit pe alocuri, iar chirpicii, nici nu știu ce vom alege din ei! Mereu stăm prost cu mâncarea, chiar mă bucur când mă duc la lucru, căci mâncăm o mâncare mai bună - adică preparată cu carne.

12 octombrie

Duminică. Am copt pâine și o așa-zisă plăcintă cu dovleac, dar după ce-am mâncat am avut impresia că am mâncat tortă cu cremă sau așa ceva. Apoi, restul zilei a trecut făcând mâncare din carne de oaie. De dimineață s-a arătat foarte frumoasă ziua, dar mai târziu s-a schimbat și seara iar a început să plouă. Grozav ne-am săturat de ploaie, nu suntem aprovizionați absolut cu nimic, nici lemne, n-avem un vreasc! Apoi nici la lucru nu ne putem duce pentru a câștiga un ban și pentru mâncare, asta la noi veșnic e o problemă de rezolvat! *Până când oare?!*

13 octombrie

De dimineață vânt și mare umezeală, deci frig! La lucru nu ne-am dus, stăm acasă și mâncăm! Spre seară ne-am dus la bețe de floarea-soarelui! Eu împletesc la o pereche de ciorapi lui Liusic.

14-15 octombrie

Amândouă zilele am fost la cules bumbac tot pavilionul! Am primit o scrisoare de la Victor, care ne-a emoționat profund! Este după ploaia asta grozavă și o umezeală mare. Dănuț a răgușit.

16 octombrie

Liusic s-a dus la Însurăței, pentru făină și pentru piață și a cumpărat 1 kg grăsime – 35 lei. A adus și lada trimisă de Victor cu plită, săpun și cartofi. Mare ajutor! Și am fost la bumbac, dar am cules până a venit Liusic, apoi m-am dus acasă și am făcut cărămizi pentru sobă, care ni le-a stricat ploaia. Liusic [a cules] 15 kg iar Virgil 11 kg.

Fundația Academia Civică

17 octombrie

Eu am rămas acasă să fac chirpici, cărămizi și coșul casei stricat tot de ploaie. Liusic la porumb, Virgil la bumbac a făcut 11 kg bumbac, Liusic a venit complet distrus, flămând, amețind, fără echilibru! Am ajuns la concluzia că-i prea greu calvarul!... crucea! S-a așezat din nou la masă – acasă. A fost o zi foarte frumoasă și am putut face coșul, i-am pus și un burlan.

18 octombrie

De dimineață ne-am trezit cu ploaie, care ne-a stricat toate combinațiile, am rămas deci acasă.

19 octombrie

Duminică. Tot cu ploaie ne-am trezit, dar curios, nu ne-a stricat coșul casei proaspăt reparat. Am primit de la Nusic 75 lei. Desigur e un bun ajutor, dar ei puteau să ne trimită mai mult. Nu-i de ajuns că suntem pe aceste meleaguri, dar trebuie să ne sufocăm de foame și frig, când alții o duc mult mai bine, e chiar păcat!...

Lui Liusic i s-au rupt complet pantalonii de purtat, numai petece, petece.

Am scris o carte poștală papei, iar Liusic a scris lui Victor o carte poștală unde îi mulțumește pentru plită și îl roagă de cartofi. Chiar azi Dănuț împlinește trei anișori!

20 octombrie

A fost ud după ploaie și nu ne-am dus la cules bumbac, în schimb am cărat bețe de floarea-soarelui.

21 octombrie

O zi tot frumoasă, dar nu ne-am dus la lucru pentru a căra bețe, am spălat rufe și am copt pâine.

22 octombrie

Ne-am dus la cules bumbac, dar ne-am întors, echipa noastră a plecat la cules porumb și iar am cărat bețe. E un lucru foarte greu pentru mine, în general îmi este foarte greu la cărat ceva.

23 octombrie

Azi am cules împreună cu Liusic 26 kg bumbac. Am primit 50 lei de la Valea – noi am numit-o pensia viageră, care ne prinde foarte bine.

24 octombrie

Tot la cules, dar când să terminăm, a venit o bună ploaie de vară, care ne-a udat bine. Am cântărit – 25 kg împreună cu Liusic, dar a trebuit să așteptăm cu mâncarea care a venit noaptea, apoi vino spre casă orbecăind în întuneric și noroi....

25 octombrie

M-am dus la piață, de la ora 4 prin întuneric și noroi, apoi ca să fie chiar de pomină mi se mai rupe și bareta la pantof pe la mijlocul drumului. Am cumpărat 1 kg ulei, 5 kg ceapă, 5 kg morcovi, o cunună de usturoi 7 lei.

Apoi am cumpărat 10 kg prune, de s-au săturat copiii și am făcut marmeladă până târziu, împreună cu Liusic, el pune pe foc bețe. Am primit o carte poștală de la Alice.

26 octombrie

Duminică și Sf. Dumitru, dar noi ne-am dus la cules bumbac, apoi a fost o zi de pomină. L-am înscris și pe Liusic ca el să vină de la Însurăței și să culeagă, dar el n-a venit și m-am chinuit eu singură cu copiii, dar tot am făcut două norme adică 16 kg. Nici nu pot să descriu chinul meu din această zi... Apoi nici Liusic n-a făcut nimic la Însurăței, se duse pentru a aduce făină și pentru a cumpăra o oală pentru a pune marmelada. Am primit o oficială, prin care ni se anunță că nu sunt de acord de a-l angaja într-un post de contabil la școala de agricultură Viziru. Azi e o zi deosebit de frumoasă și caldă, seara cu lună, și se aud din toate părțile cântece, dar la noi e trist de tot!

27 - 28 - 29 - 30 - 31 octombrie

În toate aceste zile am lucrat la cules bumbac împreună cu Liusic și strângeam câte 12-13 kg în medie de bumbac de persoană. Copiii se duceau la școală, iar noi le aduceam mâncare de la lucru, din porția noastră. Norma la cules este de 8 kg bumbac și se plătește cu 9,60 lei, iar ce-i peste normă, câte 1,80 lei de kg.

1 noiembrie

Și astăzi am fost la cules bumbac, am strâns unul 12 kg, iar altul 13 kg bumbac. Dar în această zi am primit și pachetul de la Valea cu diferite mărunțișuri ca: săpun, macaroane, caiete, un furou pentru mine, bomboane, fitil pentru lampă, un slăninuț pentru Dănuț. Virgil l-a deschis în lipsa noastră și a primit o mamă de bătaie....

2 noiembrie

Duminică. Liusic s-a dus la Însurăței pentru făină, dar n-a adus și la piață n-a făcut nimic. În general nimic n-a făcut, dar a venit ud până la piele. Apoi a plouat până în seară și toată noaptea cu un vânt turbat. Suntem bucuroși că nu ne plouă în casă ca la alții! Eu am făcut mâncare, care mi-a răpit toată ziua până-n seară. Am scris o scrisoare Valei și una lui Victor ca să le expediem recomandate, dar a fost poșta închisă.

3 noiembrie

A plouat toată ziua cu vânt turbat, la mulți le-a căzut frontariile la case, la alții și din zidurile casei. Nouă ne-a căzut coșul casei, am avut mari emoții când l-am auzit huruind în jos! Am împletit toată ziua asta emotivă!

4 noiembrie

S-a împlinit un an de la descoperirea dispariției lui Virgil... Am făcut curățenie mare, fără să fie definitivă, din cauză că n-am făcut soba și plita.

5 noiembrie

Am împrumutat făină de la Luiza și am copt două pâini. Dar până am copt, adică până am făcut focul, mi-am blestemat zilele, combustibilul ud de după ploaie, am pregătit ceva mâncare pentru copii și am plecat la cules bumbac. Până s-a ridicat soarele nu puteam ține bumbacul în mână. Am făcut 18 kg împreună cu Liusic. Seara m-am dus la Rubla și am cumpărat petrol. O zi de mare zbucium!!... Am adus și mâncare pentru copii de la lucru. Luăm mămăligă la

câmp, ca să aducem acasă pâinea. Am expediat două recomandate: una lui Victor, iar alta Valei.

6 noiembrie

M-am sculat la ora 5 dimineața și am făcut mâncare, supă și macaroane cu ceapă prăjită pentru copii ca să aibă de amiază și o mămăliguță pentru lapte de dimineață. După ce am pornit copiii la școală și eram pe punctul de a ne porni la lucru, a căzut o ceață deasă și s-a stârnit un vânt puternic și rece, așa că am renunțat la cules bumbac! Mâncarea fiind făcută, am împletit o pereche de șosete-papuci lui Dănuț. Seara am făcut o mămăliguță cu mujdei de usturoi și o salată de ridichi, avem destule în grădină.

7 noiembrie

Sărbătoare. Copiii nu se duc la școală, deci avem un balamuc în casă. Plus nu putem face focul deloc în casă, coșul îl avem căzut, iar plita demontată. Totuși m-am sculat tot la ora 5 și am făcut pe lampă o ciorbă, apoi o mămăliguță cu lapte care costă 2,5 lei. La amiază am mâncat ciorbă și o salată de ridichi.

După ce am stat la masă, am fost anunțați că avem un mandat de bani. Au fost 100 lei de la Arcadie. Foarte frumos din partea lor. Doar suntem rude foarte apropiate, nu se poate să ne lase pradă foamei și frigului pe acest pustiu Bărăgan! Destul că iarna trecută nu și-au adus aminte deloc de noi!!... Apoi totodată am expediat o recomandată lor și alta la Petroșani.

8 noiembrie

Sfinții Arhangheli Mihail și Gravril! Nici n-am sărbătorit, nici n-am lucrat. În casă ne este frig, n-am făcut încă soba și nici curățenia definitivă, e foarte trist. La piață n-am fost, nu ni s-a dat voie, deci n-am din ce face mâncare. La bumbac nu se culege, ne trimit la strâns porumb. A bătut un vânt puternic dar călduț, care ne-a adus o ploaie repede și puternică, ne-a demontat acoperișul de pe magazie.

9 noiembrie

Duminică.

Am cumpărat un kg carne, am făcut mâncare iar altceva nimic, decât nervi... Am niște vise proaste!

10 noiembrie

Însurăteii Noi. N-aș dori nici dușmanilor mei – pe care nu știu să-i am – viața pe care o ducem noi! N-avem sobă nicicum în casă, adică nici plită, scaune de asemenea n-avem, coșul este căzut din cauza ploilor cu vânt!

Ne-am sculat de dimineață, eu să spăl niște rufe, noroc că-mi dă Frunză petrol – iar Liusic a plecat la Însurăteii după făină – că s-a făcut o poveste și cu făina asta, dar n-a adus nimic, culmea, de patru luni ne înapoiază banii și nici nu compleți! Așa că am rămas cu banii, dar fără un strop de făină. Sâmbătă n-am avut voie să ieșim din comună, deci n-am putut face piața, deci n-am din ce face mâncare, o situație cum nu știi să ieși. Culmea! De dimineață ploua iar după amiază ninge mereu, parcă am fi în mijlocul iernii. Liusic a venit de la Însurăteii ud până la piele, fără nici un rezultat pozitiv!... Să te uiți afară cum ninge și în casă n-ai nici sobă și

Fundația Academia Civică

nici lemne, n-aș dori la nimeni! Apoi nici aprovizionați cu nimic absolut.

11 noiembrie

Azi a venit meșterul și ne-a făcut soba în cameră – afară a plouat.

12 noiembrie

Iar azi a continuat lucrul, făcând plita în bucătărie. Desigur, mare ne-a fost bucuria, că în ultimul timp era frig și în casă n-aveam cum face focul. Dar acum avem și mare umezeală. Meșterul este Rusu și ne-a luat pentru lucru ghetetele. Am fost la petrol.

13 noiembrie

Am dat cu var în bucătărie, cu mare greu, că și afară plouă mereu.

14 noiembrie

Nu mai avem nici un fel de aliment, din toate resturile am înghebat o ciorbă chioară, mămăligă din împrumut! Pâine de mult nu avem, eu, când n-avem pâine în casă, sunt flămândă. Ploaie și iar ploaie, s-au desfundat drumurile, mare încercare!?

15 noiembrie

Liusic s-a dus la piață și ne-a aprovizionat pentru mai mult timp. A cumpărat un sac de grâu, 50 kg, cartofi, 20 kg ceapă, 1 kg ulei etc.

Eu am dat cu var în dormitor, afară un timp foarte prost, dar m-am decis să termin cu curățenia. Seara, Liusic a luat lampa să vadă dacă n-a căzut acoperișul magaziei care se ține prost, a alunecat nițel. Apoi a înconjurat casa să vadă dacă se

țin pereții după atâta ploaie. Peretele dinspre nord parcă e de vată!

16 noiembrie

Iar s-a dus la Însurăței pentru a lua datoria de la grâu și să cumpere ulei, dar n-a făcut absolut nimic! Fiind Duminică am cumpărat 1 kg carne de oaie și am făcut mâncare pe plita nouă. Suntem foarte mulțumiți de soba care e în combinație cu plita! Am încercat-o de copt cu o așa-zisă plăcintă.

17 noiembrie

Nimic deosebit.

18 noiembrie

Am spălat rufe din zori și până în seară. Liusic a fost la moară la Însurăței. A fost plecat de luni, dar a avut ghinion cu măcinatul și a trebuit să stea toată noaptea sub un gard în curtea morii. A venit foarte furios.

19 noiembrie

Toată ziua am trecut-o cu făcutul mâncării, copt pâinea, apoi spre seară m-am grăbit la fermă pentru petrol. Din afară, nimic nu primim. Au mai încetat ploile, se culege bumbacul.

20 noiembrie

Azi am terminat definitiv cu curățenia și am aranjat în dormitor. Am făcut pârhoale din varză. Varză opărită și cu sare, dar tocată, cu ceapă prăjită, ou și făină.

21 noiembrie

Am fost la cules bumbac, a fost un frig de-mi înghețau mâinile. Pe la ora 2 a început o ploaie aprigă de ne-a udat bine, după ce eram înghețați. Cu toate astea am făcut 9 kg

bumbac, norma fiind de 8 kg. Toată seara a plouat, după mâncare s-a dus Dl Rusu și mi-a adus și mie polonicul de supă de fasole. Am cumpărat 1 kg carne de porc de la I. Martin 12 lei kg. Când eram la lucru a trecut poștașul și mi-a dat 300 lei de la tata socru. În fine și-a adus și el aminte! Desigur că ne prind foarte bine pentru aprovizionare.

22 noiembrie

De dimineață plouă întruna. Și eu m-am îmbolnăvit la cules bumbac, durerea asta mă tot încercă de când lipeam casa, dar acum am dureri mari, de nu mă pot mișca! Pun seara la șale sare încălzită. Liusic s-a dus iar la lucru la Lișcoteanca și a adus ceva morcov și ardei iuți. Bine că am putut face piața sâmbăta trecută iar în cursul săptămânii a făcut Liusic făină. Altfel nu știu ce ne făceam cu vremea asta. Toată ziua am cârpit într-o poziție sucită.

23 noiembrie

Duminică. Plouă în continuare. Când să fac focul, a început să iasă fum!! Apoi toată ziua ne-am căznit cu acest coș – care până la urmă am constatat că era astupat –, toată ziua abia pe la ora 2 a început să ardă focul și să facem ceva de-ale mâncării. A fost o zi de pomină, ne-am muncit grozav, când în pod, când pe acoperiș, l-am chemat și pe Dl Rusu de două ori, un balamuc grozav. Pe deasupra plouă!?!...

Spre seară a venit Dl Rusu A. pentru a se sfătui cu Liusic ca să plece la Însurăței, apoi a venit Norica și am mai stat nițel de vorbă. După ce au plecat ei, au venit alții ca să se sfătuiască pentru a pleca la scos butuci. Ne-am culcat cu aceste impresii și gânduri de aprovizionare.

24 noiembrie

Dar spre ziuă a început o ploaie puternică ajutată și de un vânt turbat. Ne-a căzut complet coșul casei, chiar și în pod. Pe chestia asta ne plouă teribil în casă, o porțiune mare în jurul coșului. N-ai pomenit așa cum plouă cu vânt puternic de se răzmoaie tot. La mulți vecini le-au căzut pereții de la cămară, la mulți frontoanele caselor și la mulți coșurile. Pe la miezul nopții, ne-a căzut și nouă jumătate de fronton, apoi asta a pus vârf la toate. În cursul zilei căzuseră pereții și acoperișul magaziei. Nici n-am cuvinte să descriu regretul muncii din cursul verii. Dar toate astea trebuiau să se întâmple, ca o pedeapsă?!... Peste tot e ud în casă ca și afară, coșul desființat fără putință să se facă focul. Am coborât lampa de gătit din pod pentru a putea face o mămăligă și să fierb laptele. După ce am auzit frontonul căzut, am avut niște emoții puternice și până dimineață am transpirat learcă.

25 noiembrie

Când ne-am sculat dimineață, era senin complet, fără o adiere de vânt și a ieșit soarele. Liusic împreună cu N. Ștefan au pus la punct coșul. Ce minunat ca să poți face cald și mâncare.

26 noiembrie

Liusic s-a dus la Însurăței pentru a cumpăra 2 saci de grâu din banii de la tata socru.

27 noiembrie

Au făcut frontonul, mai bine zis reparat, împreună cu N. Ștefan... Spre seară Liusic s-a dus la Însurăței pentru a măcina 2 saci cu grâu.

Fundația Academia Civică

28 noiembrie

Am făcut curățenie mare, am copt și pâinea. Liusic a venit târziu de tot, dar cu făină. Am făcut la toți baie. Spre seară iar m-a încercat „Lumbago“!

30 noiembrie

Duminică. Ziua de votare. Ne-am dus cu toții la Însurăței, încolo a mers cum a mers, dar îndărăt abia am ajuns acasă. Seara mi-a fost rău iar noaptea și mai rău, mă dor ovarele și spatele.

1 decembrie

Dar totuși m-am sculat și am făcut mâncare, am mai pus și ceva varză la murat. De nicăieri nu primim nici o veste, chiar a trecut și poștașul și ne-a spus că n-avem nimic! E de mirare, după atâtea recomandate nici un semn! Apoi și Valea nu ne-a trimis „pensia viageră“: nu știi ce se putea întâmpla! Liusic toată ziua a pierdut-o cu frontonul lui Liviu. Copiii sunt sănătoși, dar greu de stăpânit. De exemplu: când am venit de la Însurăței, Virgil a umblat prin toate crățițele, de-a adunat carnea ce mai rămăsese de la un pui! La Dănuț e o vârstă când sunt foarte drăgălași. Spune „Cățaluș cu pălu cleț“ „Păsălică al-bă-n țioc“.

Avem plita cu sobă, care ne încălzește tare bine, numai că n-avem lemne, tot cu bețe de floarea-soarelui facem focul, care ne mulțumește, căci ne încălzește destul de bine, dar sunt pe terminate.

2 decembrie

Zi și noapte plouă de ne-a băgat în sperieți. De altfel nimic deosebit, fac mâncare și mai cârlesc câte ceva. Liusic

s-a pornit la moară, la Însurăței, pe drum a aflat că nu merge moara și s-a întors. Peste noapte iar ploaie.

3 decembrie

Iar azi au căzut vreo 3-4 case, adică peretele din miazănoapte.

4 decembrie

Azi dimineață, Liusic a plecat la Însurăței la moară. Toată ziua plouă, lumea pune coceni la peretele din M(iază) Noapte. Pe la amiază am ieșit și eu și am pus coceni, dar fiind și frig mi-au înghețat mâinile și când am intrat în casă aproape am urlat de durere, a trecut mult timp până m-am calmat! Apoi iar ploaie, de trăim cu o grozavă groază!!! Cred că nu e mult până înnebunim! Iar ne-a căzut coșul!...

5 decembrie

Liusic a venit de la Însurăței, dar n-a făcut nimic. A dormit pe niște mese la cofetărie. Spre seară s-a lăsat un ger cu amenințare de a se înteți. Am scos repede pătrunjelul și ridichea, am trecut toate zarzavaturile în cămară.

6 decembrie

Sf. Nicolae. Într-adevăr, peste noapte s-a lăsat ger și zăpadă iar toată ziua a fost viforniță. Toate ar fi cum ar fi, de am avea lemne, căci suntem ceva mai aprovizionați decât anul trecut. S-au făcut niște troiene, de nu poți circula. Avem casele parcă la fel la înfățișare, dar ca viață, diferă foarte mult de la casă la casă!

7 decembrie

Duminică. A nins aproape toată ziua, dar fără vânt. Nimic deosebit, doar că Liusic a plecat iar la Însurăței, la

Fundația Academia Civică

moară. Seara a fost Norica și am stat puțin de vorbă. Și-a adus bocancii și i-a pus la noi la sobă ca să și-i usuce. Am stat până târziu și am citit în „Noul Testament“.

8 decembrie

Un vânt foarte puternic, fără zăpadă. Liusic n-a venit de la Însurăței. De altfel nimic deosebit.

9 decembrie

Astăzi în schimb multe întâmplări. Am copt pâine pe plită, am spălat rufe cu apă de zăpadă. Apoi am primit un pachet cu alimente de la Alice. Chiar surprinzător de bogat. De 10 kg greutate și au fost în el 3 bucăți de slănină, 1 pachet zahăr, unul cu griș, un borcan de marmeladă, 2 pachețele cu bomboane, 2 reviste „Pogonici“, o carte „Robinson Crusoe“ (Defoe).

Virgil în repetate rânduri a spus că are multe bucurii pentru ziua de azi. I-a plăcut deosebit de mult cartea trimisă de Măgduța și Tutu, a citit-o cu nesaț. Am uitat să scriu că ieri Dna Reihtenwald, vecina, ne-a adus o bucată de cârnăcior proaspăt. Virgil, de bucurie, a și sărutat-o!

10-11-12-13 decembrie

În toate aceste zile am cârpit mereu, de mi s-a urât de atâta cârpit. În una din aceste zile am primit o scrisoare de la Dna Pantea. N-avem lemne și tare ne chinuim pe chestia lor. Liusic a umblat toată săptămâna la Însurăței la moară.

14 decembrie

Duminică. Nimic deosebit. De mult suntem fără un ban în casă. N-am avut cu ce cumpăra o bucată de carne. Liusic s-a dus la pădure și a adus un sac de lemnișoare, dar și cu

semn la ochi, i-a sărit o așchie. Zăpadă mare avem și ger avem.

15 decembrie

Liusic s-a dus la Însurăței pentru a termina cu povestea obiectului dat pentru vânzare. Eu am spălat rufe cu apă de zăpadă, a fost o zi frumoasă cu soare. S-a topit și multă zăpadă.

16 decembrie

Toată ziua l-am așteptat pe Liusic să aducă lemne de la Însurăței. De dimineață a început să plouă cu o ceață groasă de s-a topit toată zăpada. Apoi avem un noroi de abia scoți piciorul. Lumea iarăși a intrat în grijă cu casele, cu atâta umezeală. Seara târziu a venit Liusic, dar fără nimic. Nici de data aceasta nu s-a făcut cu acel obiect. Apoi chiar e o situație disperată, fără un lemn de foc, așa noroi și fără un ban în casă!

17 decembrie

Rubla. Ne-am urcat în pod și am coborât o spetează de canapea pentru foc. Apoi să trăiești pe bărăgan, cu ploaie persistentă și cu frica că-ți poate cade câte un perete la casă, este de necomparat cu viața civilizată, afară de asta e foarte apăsător!

19 decembrie

O zi minunată, parcă ar fi primăvară. Liusic se zbuciumă după lemne, aduce de pe unde poate câte un sac de lemne. Am primit 50 de lei de la Valea azi. De câteva zile nu mai luăm lapte, deci meniul nostru este foarte sărăcăcios.

20 decembrie

S-a schimbat timpul: e o ceață groasă și spre seară a început să plouă. Chiar când a început ploaia, eu făceam focul în cuptor la vecin pentru pâine. Greu, foarte greu merge cu făcutul focului cu acești ciurlani! Datorită banilor de la Valea, am putut cumpăra 1 kg ulei, o mătură și 3 kg carne de oaie. Dar nu putem plăti laptele. Liusic cu Rusu Ion au scos cioate la fermă, s-au înțeles din 3.

22 decembrie

Am făcut curățenie mare, apoi seara am făcut cu toții baie. O zi tristă din punct de vedere atmosferic. Liusic la scos cioate-butuci. Nu primim nimic de nicăieri. Suntem fără un ban și cu o mulțime de datorii. Am scris 3 scrisori pentru a fi expediate recomandate lui Victor, Nusic și tata socru, dar nu le putem expedia, din cauza lipsei de bani.

23 decembrie

Am spălat rufe, Liusic tot la cioate. A plouat o bună parte din zi. Lumea iar s-a speriat cu aceste ploi, din cauza caselor care nu vor să stea în picioare.

24 decembrie

Aseară a plouat bine, de a udat ciurlanii. Și nu pot face focul în cuptor. Mereu plouă cu vânt. Am umblat pe la Rusu să pot coace la ei, dar până la urmă am copt o pâine la ei, iar niște plăcintă la vecina Reihtenwald și pe plita noastră am copt mai multe pâinișoare, și una mai mare. Deci toată ziua am umblat cu aceste copturi, dar cea mai bine coaptă a ieșit pâinea coaptă la noi pe plită! Din economie de lemne n-am făcut azi mâncarea, numai unele pregătiri. Liusic, din cauza

timpului ploios, n-a putut aduce butucii scoși la Rubla și am rămas fără lemne. Am mai adunat ce-am putut pentru a avea pe mâine cu ce prepara mâncarea!

25 decembrie

Crăciunul. Marea Sărbătoare a anului! Trist din toate punctele de vedere, natura e tristă, tot timpul a ploaie și în suflete tristețe, cu situația noastră și a tuturor. N-am mai primit de la nimeni nimic! Dar absolut nimic! Toți se îngrijesc de ei și de ai lor, iar de noi nu zic că uită, dar aproape uită – ne lasă în părăsire. Valea știm că nu ne lasă uitării și pe cât poate numaidcât ne întinde o mână de ajutor. Am făcut din carnea de oaie o supă, sărmăluțe, o friptură și pâjoale. Dintr-o bucată de carne de porc de la Liviu am făcut mușchi împănat cu usturoi. Din zarzavaturi am făcut o salată *russe*. Dar fără maioneză. Am fost ocupată până târziu cu aceste preparate, dar după ce am terminat, am cântat împreună cu Liusic din caiet. Seara a venit Norica, am stat de vorbă, apoi am servit cina. Și așa a trecut prima zi a Crăciunului. Dar când să închid ușa am rupt mânerul!

26 decembrie

Ne-am sculat târziu, ca să nu consumăm lemne, pe care nu le avem! Am făcut apoi o mămliguță cu lapte, cu ziua de azi s-au făcut 100 lei, până nu plătim, nu mai luăm lapte. Liusic cu Virgil s-au dus să aducă ceva lemne. Liusic cu sacul, iar Virgil cu țecherul, altfel n-avem absolut cu ce face focul. Spre seară m-am dus la Luiza. Așa a trecut și ziua a doua. Mi-a dat niște prăjituri pentru copii.

1953

1 ianuarie

De la Crăciun și până azi n-am scris nimic, căci nimic deosebit nu s-a întâmplat! Doar că și în ziua a treia de Crăciun au adus lemne cu sacul! Apoi de la ai noștri n-am primit nimic absolut. Nici unul nu se gândește să ne facă o plăcere cât de mică. Așa e ironia sorții! Chiar cei care au serviciu și stau mai bine, aceia primesc și pachete, și multe și frumoase!... Chiar te doare acest fapt, că din atâtea rude, nici unul nu s-a gândit la noi. Poate s-au gândit cu gândul cel mult, dar departe cu fapta! Dacă ar avea Liusic serviciu, n-am prea avea nevoie de atenții de felul acesta, dar așa, când n-ai, îi simți nevoia. A treia zi am primit o carte poștală de la Alice în care ne lămurește că nu poate să ne ajute...

Apoi de la Victor am primit o scrisoare la 30 decembrie 1952 în care ne felicită de Sf. Sărbători, desigur îi mulțumim pentru felicitări, dar noi avem nevoie de ceva pipăibil. Nu știi când se va sfârși situația asta miloagă.

Anul Nou! Nu știi ce să mai zic, dar numai speranța ne mai ține, altfel cred că demult am fi dat mâinile în jos!

De câteva zile avem timpul, pot spune, foarte frumos și azi a fost tare frumos, dar trist în suflet. Nu te mulțumești nici tu, nici pe aproapele tău, nici pe Dumnezeu! A fost un mare revelion, apoi lumea se mai duce, se mai întâlnesc, cumva mai uită de situație, dar noi n-avem unde ne duce, sau mai bine zis, dacă te duci trebuie să-ți vină, dar dacă n-ai cu ce primi, stai mai bine în casă. Am expediat o carte poștală lui

Victor. Virgil a umblat ieri cu uratul. Mare bucurie, a câștigat 7,40 lei.

3 ianuarie

Ieri am fost pe câmpuri cu Liusic și soții Rusu pentru a tăia bețe de floarea-soarelui. Numai am început lucrul că a început și ploaia, deci ne-am întors îndărăt. Dar fiind drumul prost, noroi, și eu fiind cu pantofi mai proști, mi-a fost mult timp rău... A plouat aproape toată ziua. Azi a venit poștașul dar n-a adus bani, ci o telegramă. Că avem o ladă cu alimente la Cioara. O zi tare frumoasă, cu soare și cald ca o zi de primăvară. Liusic a fost la Rubla și a astupat gropile unde au scos cioate, a venit istovit!

Mare luptă avem noi cu nesimțirea lui Virgil. Cât îi ziua de mare, cu gura pe el, fără nici un rezultat, chiar mi s-a amărât cu viața asta plină de lipsuri, în plus neînțelegerea dintre noi, câteodată am impresia că-i o adevărată condamnare, cu iadul ăsta! Dănuț în schimb e mult mai drăgălaș, spune poezii și frânturi de vorbe din ce aude de la noi, dar îl înrăiește fratele mai mare.

4 ianuarie

Azi e cu totul altceva, plouă de dimineață. Liusic s-a dus la Însurăței, pe ploaie și de acolo va vedea cum va face cu Cioara. Azi e serbarea pomului de iarnă. Tot azi s-a făcut peretele la Liviu, care căzuse de anul nou. L-au făcut din scânduri.

5 ianuarie

Am copt pâine pe plită până s-a făcut ziuă, apoi toată ziua am împletit la fularul meu. Liusic a venit seara tare

Fundația Academia Civică

plouat și nițel amețit de la Însurăței, n-a făcut nimic cu grâul. Este deja o lună și jumătate de când mereu umblă și nimic nu iese. S-a întâlnit cu mai multe oficialități la Însurăței și de aia a venit nițel afumat! Tare greu o ducem cu alimentele, n-avem un strop de ulei. Nu știu din ce să fac mâncare. Am primit de la tata socru 200 lei, asta e ca o adevărată salvare! De vreo 10 zile nu mai luăm lapte fiindcă am ajuns dator la suma de lei 100 și neavând de unde plăti, am oprit cu luarea laptelui. Dar de acum putem iar lua. O dat 25 lei lui Rusu, datorie, 10 lei pentru pachetul pe care îl avem la Cioara, cu o delegație; 7 lei – 0,5 kg salam, apoi mărunțișuri și mai țin bani pentru piață.

6 ianuarie

Boboteaza. Fenomenalul ger al Bobotezei s-a dus, e cald și plouă. Toată ziua am stat în casă, n-ai unde să te duci și stai parcă ai fi în închisoare. Am gătit o varză murată cu rântaș în lipsă de altceva mai bun! Greu o ducem cu copiii: n-au ce face, n-au unde se duce și ne fac o mulțime de neplăceri, câteodată ajung că amețesc din cauza nervilor!?

7 ianuarie

Sf. Ion Botezătorul. Dar n-am mai putut sta așa, fără ocupație – nici de citit nu găsești și am împletit la fularul meu. Mă simt mult mai bine când am ocupație. Musafiri. În sfârșit ne-a sosit și lada de la Cioara; este de la Arcadie. Mare ne-a fost bucuria, o ladă de 23 kg greutate și au fost în ea 2 kg zahăr, 2 kg orez, 1 kg ulei, 2 sticle conservă, 3 kg făină albă, 1 kg macaroane, 3 kg marmeladă, 1 kg griș, 1,5 kg brânză, arpacaș, o bucățică de unt. Ce să mai spun, destul de bogat.

9 ianuarie

O vreme imposibilă, a nins, ploaie și cu polei, de nu poți merge și un vânt puternic, dar totuși pe așa vânt am fost la lapte și la cooperativă, am cumpărat petrol pe floarea-soarelui, 1 kg petrol pe 1,5 de floarea-soarelui.

Bate vântul și iese fumul în casă, e ceva foarte enervant, totul îți joacă pe nervi. Am scris o scrisoare Valei și lui Arcadie. Ieri Liusic s-a dus la Însurăței, dar a adus obiectul îndărăt, nu s-a putut face nimic, după ce-a umblat 1 lună și jumătate, aproape zi de zi, acum s-a terminat și cu o cheltuială de aproape 100 lei dacă nu mai mult.

A expediat și o scrisoare lui tata socru. Când să expediez scrisoarea la Valea și Arcadie am primit de la Arcadie 100 lei, am adăugat în scrisoare confirmarea primirii banilor. Tot azi a tăiat Rusu A. porcul, Liusic a fost și a ajutat, dar toată povestea asta l-a enervat grozav.

15 ianuarie

N-am scris de mult nimic, că nimic deosebit nu s-a întâmplat. Viață pe bărăgan, goală și amară. De câteva zile, bate un vânt puternic de ne scoate fumul îndărăt, parcă ar fi bordei țigănesc. Chiar azi Liusic punând pe foc, adică mai mult suflând, i-a venit ideea cu ciurlanii, a adus 3 lăzi cu ciurlani și a încins soba de nu puteai să pui mâna. Dar vântul continuă să bată cu putere. De la 1 ianuarie a.c. Virgil a avut vacanță, dar de la 12 ianuarie a început școala, dar ghetele lui fiind la reparat, abia azi a putut pleca la școală. Dar asta e un eveniment, el fiind acasă, face viața imposibilă.

Trăim cu alimentele trimise de Arcadie, altfel nici nu știu ce aș fi preparat, cu toții avem poftă de mâncare. Noi avem făină și mălai și cu cele primite pot combina vreo mâncare. Lapte luăm zilnic.

Dănuț e foarte drăguț, spune și vreo 3 poezii. „Cățăluș cu pălu cleț“. „Păsălică albă-n țioc“, „Doi boboți micuți de lață“, apoi are mare luptă cu căciulile.

17 ianuarie

Sâmbătă. Ce surpriză! Am primit de la Valea 50 lei, a și primit scrisoarea trimisă de mine pe data de 9 ianuarie a.c. A fost o zi cu soare, am scos din casă și am scuturat. Din banii de la Arcadie am cumpărat 1 căruță cu lemne 50 lei, 25 lei laptele pe 10 zile, 20 lei un kg de ulei. Din banii de la Valea am plătit datorii lui Gh. Caraiman 20 lei pentru transport de la moară și lui Dtru Caraiman 15 lei pentru transportul butucilor scoși la Rubla, 7 lei 1 kg de carne de oaie, 5 lei ceapă.

19 ianuarie

Liusic s-a dus iar la Rubla pentru serviciu, dar i s-a răspuns că nu-i schema venită și că primul trimestru e cu schema veche.

„Paște, calule, iarbă verde.“ Noroc că primim ajutoare cât de cât, altfel ce-am face? Seara a venit să ne anunțe un milițian că avem o ladă la Cioara cu efecte. Dar anunțul până să-l aflăm am trecut prin niște emoții puternice.

20 ianuarie

Liusic s-a dus la fermă și a rugat pe cineva să ne servească.

21 ianuarie

Într-adevăr ne-a sosit lada de la Victor cu lucrurile de la Dna Pantea și umplută cu cartofi, care au ajuns foarte bine, ne era frică că vor sosi înghețați, dar n-a înghețat nici unul. Lucrurile de asemenea au sosit toate, restul zilei l-am trăit în amintiri, albume, scrisori, lucruri. Un gest nobil din partea lui Victor!

24 ianuarie

Astăzi Liusic și Virgil au fost la strâns bețe de floarea-soarelui, au venit obosiți, dar fără bețe, au lăsat pentru a fi aduse a doua zi. De câteva zile facem focul cu ciurlani, nu mai ardem lemne. În aceste zile am făcut lui Virgil o pereche de ciorapi de lână din resturi, am lungit jerseul lui Dănuț.

25 ianuarie

Duminică. Nimic deosebit. Doar că a adus bețele culese în ajun, transportul a costat 10 lei.

29 ianuarie

Interminabilul ianuarie e pe sfârșite. E o iarnă cu puțină zăpadă, ger și vânt. Aseară a plouat și imediat a înghețat, deoarece s-a făcut un polei, pe care cu greu poți circula. La fermă n-a venit schema. Deci situația e foarte veche, nu se poate nicăiri angaja. Cu toții suntem răciți, cu nasurile înfundate. Avem bețe de floarea-soarelui și nu consumăm lemne, dar chiar și mai bine încălzesc bețele. Pe ziua de ieri am primit 100 lei de la tata socru, nu știm ce să facem. Tare vrem să cumpărăm un purcel. Dar imediat a trebuit de plătit laptele 25 de lei pe 10 zile, apoi altele și nu poți ajunge la un purceluș, 10 lei – ciurlanii, 10 lei 1 kg carne porc, 3 lei petrol,

Fundația Academia Civică

25 lei ulei, 2,5 kg ceapă, 3,5 lei, mărunțișuri, rest 5 lei, 10 lei – țigări și recomandata tata socru.

4 februarie

Am spălat rufe, apoi după masă m-am dus la fermă și am adus fasole. Un drum imposibil, după noroi a înghețat.

6 februarie

Am primit de la Valea o scrisoare scrisă împreună cu Victor de la Sibiu, care m-a impresionat profund. Am și scris răspuns îndărăt și expediat.

Pe data de 2 ianuarie am primit o scrisoare de la Arcadie cu două poze cu micuța Ligia. Pe ziua de ieri, Liusic a expediat o scrisoare lui Arcadie și una lui Alice. Ne încălzim cu ciurlani, care înfierbântă tare bine soba, dar și iute se răcește.

8 februarie

Ieri am copt pâine în cuptor afară, s-a topit în parte, adică dezghețat, și foarte greu circulăm pe fericitul nostru bărăgan! Liusic urma să se ducă la piață, dar dimineață era cu ploaie și nu s-a dus. Apoi n-avem ulei, dar am găsit la Marta 1 kg, cu 25 lei, ceapă am găsit cu mare greu 2,5 kg câte 1 leu kg. Mâncare ca vai de ea, arpacaș cu varză și puțin ghiveci conserve.

De la 20 ianuarie până ieri am lucrat la perna-chilim care a fost în ladă la Dna Pantea, adică i-am umplut fondul.

9 februarie

Chiar de cum s-a înserat, a început cu ninsoare, dar spre ziua s-a transformat în viscol. Nu ne-a prea speriat, căci avem experiența din anul trecut, apoi nici n-a fost cu așa

intensitate. Spre seară s-a potolit aproape complet. Luna februarie nu ne-a adus încă nici o scrisorică, deci nu știm cum stăm. Cu alimentele stăm iar prost, nu mă pricep ca să înjgheb, cu toate că cartofi mai avem, dar nu prea abuzez de ei, căci se vor termina prea iute. Cârlesc. Musafiri.

11 februarie

Tare eram supărați și descurajați, că nu primim nici o „pensie“, dar azi după masă am primit 150 lei de la tata socru, tot de la el. Să-i dea Dumnezeu sănătate, dar într-adevăr el ne ajută. (100 lei datorie Coclitu, 10 lei mărunțișuri, 13,5 carne și datorie, 25 lei laptele, 1,5 țigări). A fost și Chitic să ne vadă plapuma. S-au distrus complet ghetetele lui Virgil.

12 februarie

Spăl rufe. Am primit 150 lei de la tata socru.

14 februarie

Liusic s-a dus să cumpere un purcel și niște zarzavaturi, dar a venit cu nimic, e drumul prost și nu se aduce nimic la piață. Avem un noroi grozav, abia scoți câte un picior. Am copt pâine la Luiza, combustibilul pentru cuptor este ud.

15 februarie

Duminică. Lăsata Secului! Adică, de mâine începe Postul Mare! Am găsit ceva carne de oaie și am făcut mâncare. Am terminat aproape toate alimentele ca: fasole, morcovi, varză, ceapă, mai pe scurt n-am din ce face mâncare, dar așa din carne am putut face fără aceste zarzavaturi. Un timp grozav, plouă, apoi îngheață imediat.

Eu am primit o somație pentru paza comunală 25 lei și A.D.A.S. 35 lei, plătește dacă ai de unde!

Fundația Academia Civică

După o bucată de timp, cam de la sfârșitul lui ianuarie, am niște vise proaste! Mereu merg pe străzi singură și mă trezesc în câmp gol umplut cu mană! Chiar astă noapte, mergeam în neștire fără țel și cu frică de-a nu fi urmărită de o femeie rea!

Nu știi ce anunță aceste vise!

16 februarie

Începutul Postului Mare! Ce vreme imposibilă, aproape nu știu cum s-o descriu! De dimineață bate un vânt foarte puternic însoțit de o ploaie, care ajungând pe pământ îngheață, e un polei peste tot de nu poți circula! Vântul este așa de puternic că ai impresia că ia acoperișul casei!

17 februarie

O zi cu mare viscol, de dimineață până-n seară, stai și te uiți pe fereastră. Nici poșta nu poate veni. Cârlesc toată ziua.

18 februarie

Am primit o scrisoare de la Valea, a ajuns la Timișoara, unde a găsit o scrisoare de la părinți, sperați, bătrâni, bolnavi și lipsiți... Am călcat, a fost Dna Hendel după cărți de citit. De câțva timp Doctorul nostru a luat obiectul nostru pentru a-l cumpăra, astăzi ni l-a înapoiat, sub pretext că-i dublé... cu promisiunea de-a veni să ne vadă plapuma pentru a ne-o cumpăra.

19 februarie

Am scris părinților o scrisoare, iar Liusic a scris o scrisoare lui tata socru, dar nu avem nici un ban ca să le expediem. A venit Dna Dumitrescu după cărți de citit. Ce-i mai trist că n-avem din ce face mâncare, varza, ceapa, fasolea,

uleiul – am terminat. Zahăr nu mai avem de-o lună de zile, ouă nici nu mai știu de când n-am mai avut în casă.

20 februarie

Tare am așteptat poșta, dar nu ne-a adus nimic, decât o carte poștală de la Alice. Să le dea Dumnezeu tot binele, dar grija care ne-o poartă ei mai bine s-ar lăsa păgubași. Nu știu cum vom realiza o mâncare din nimicul ce-l avem...

La Alice, unul face fălci și burtă, altul se îmbolnăvește de ficat, iar nouă din noiembrie nu ne-a mai trimis nimic! Dar mereu ne asigură că nu ne uită. Toată ziua e cu soare și se topește, abia poți scoate picioarele din noroi, iar facem focul cu ciurlani. N-avem bani să expediem scrisorile scrise și lădițele pentru Victor, toate stau pe loc, dacă nu-i factorul rulant.

28 februarie

O săptămână de așteptări zadarnice! Azi am copt pâine în cuptor la Reihtenwald. Am dat Luizei 2 lei, să ne cumpere 2 kg ceapă, iar Liusic a găsit un kg de carne pe datorie. Ghetele lui Virgil s-au distrus complet!

1 martie

Mărțișor. Duminică. Tare-i trist, nimeni nu vine să te vadă ce mai faci!?

Liusic a adus un sac cu lemne, de ieri am terminat ciurlanii.

Săptămâna trecută am încercat să vindem plapuma de mătase, dar toți ar vrea să cumpere pe nimic.

4 martie

Și poșta de azi nu ne-a adus nimic, noi foarte mult am așteptat, știind că n-avem nimic, tot m-am dus să-l rog pe poștaș să-mi ia lădițele, pe care le-am pregătit pentru a le trimite lui Victor, dar el n-a vrut, apoi am mai apelat încă la trei persoane, dar zadarnic! Liusic e la lucru la fermă, mută cărămizi. A fost o zi cu mult vânt, a venit ca vai de el. Greu o mai ducem cu mâncarea, apoi e aproape 1 lună de când n-am mai primit absolut nimic! Toată lumea ne-a uitat, adică de compătimit își mai aduc aminte, dar de ajutat mai greu!

5 martie

Liusic e tot la cărămizi și azi, azi cu mult vânt. Multă mizerie mai e pe aici pe la noi! Trebuie să te zbați mult pentru un polonic de fasole! A venit târziu, luptându-se cu un vânt turbat. Am terminat ultimul strop de ulei. O jumătate kg ulei ne-a ajuns două săptămâni și acela împrumutat de la Rusică. A adus vestea morții lui papașa!*¹ ... Avem vise destul de frumoase, dar realitatea e foarte crudă, căci atunci când n-ai ce mânca e aproape cu boala.

Noroc că ne mai dă lapte pe datorie, avem deja 1 lună de când n-am plătit laptele. Avem speranță că până la urmă toate se vor descurca, iar până atunci îmbătrânești zadarnic!... Omul mai trăiește și mai cu nimica mâncare, dar gândurile, nervii îl consumă îngrozitor! Ca probă evidentă, copiii: ei arată destul de bine, cu toate că mâncarea e cât se poate de seacă, doar laptele îi întărește. Dar noi arătăm ceva

* Stalin (n. ed.)

grozav, Liusic și-a mai lăsat și barbă, adică lăsat de nevoie, lama s-a stricat, iar pentru bărbierit nici poveste, că și așa îi mai este dator!

6 martie

Trăim sub impresia morții papașei... Liusic s-a dus de două ori după lemne cu sacul, e o muncă zdrobitoare. Culmea culmilor, nici astăzi nu ne-a adus nimic poșta, ce să mai spun, eram sigură că trebuie să primim! De amiază am mai avut o ciorbă de ieri, dar seara ne-am culcat flămânzi.

La copii le-am dat puțin lapte rămas de dimineață, iar noi câte o bucățică de pâine, dar eu oricât aș mânca pâine, tot flămândă rămân, căci sunt profund flămândă!

Speranță și iar speranță, alta nu mai avem. Mare-i Dumnezeu și bun. Vom scăpa noi și din asta!

7 martie

O zi de mare durere, dar și bucurie. De dimineață Liusic s-a dus la scos butuci pentru Ciurel – câte 2 lei de bucată, mâncare și 1 pachet țigări. Acasă n-am mai avut cu ce prăji o mâncare, am vrut să facem schimb pe tărâțe, dar umblarea și căutarea de așa amator m-a umilit în așa măsură că până la urmă am izbucnit în plâns fără oprire!

Le-am dat la copii o ciorbă așa neprăjită, din zarzavaturi. Dar după masă a venit poștașul, de ne-a adus 200 lei, 150 lei de la tata socru, iar 50 lei de la Valea Mare. Nespuse de mare ne-a fost bucuria, parcă am mai mult curaj și voință de lucru, clătînând pe picioare, m-am apucat de curățenie, până a nu primi banii, nici nu mi-a trecut prin minte de a scoate covoarele să le scutur.

Fundația Academia Civică

Imediat am trimis copiii la frizer – 4 lei, niște mărunțișuri: caiet, creion, chibrite, sare o sapă – 13 lei, 75 lei laptele pe 1 lună, 2 lei fierarul pentru căldare, 15 lei pentru carne, Caraiman Gh. – 12 lei expedierea lăzilor.

8 martie

Sf. Duminică. Dar și azi Liusic s-a dus la scos butuci pentru Moraru, câte 3 lei de butuc și mâncare și tutun. E o muncă grozav de grea, mai ales cine nu-i învățat cu ea! Pentru două zile de lucru, am primit câte 27 lei.

9 martie

Musafiri.

10 martie

Liusic s-a dus la Însurăței să facă schimb bumbac pe alimente, dar nu i-a mers și a venit cu el îndărăt, a cumpărat 2 sticle de lampă 2,5 lei, 1 cutie cremă de ghetete 3 lei. Eu am vândut coceni lui Șimian de 25 lei, am scos curpenii din grădină, am mai greblat. Am scos ghetetele lui Virgilică, prefăcute din ale lui Liusic, 40 lei, șireturi de 3 lei. Am dat tărâțele lui Rusică – 35 kg tărâțe pentru 2 kg grăsime și 3 lei.

75 lei laptele, 15 carne, 12 poșta, 17 diferite mărunțișuri, 43 lei ghetetele cu șireturi, 7 lei la Însurăței – 200 lei.

11 martie

Am împrumutat puțină fasole de la Dl. Lucov și am fiert. Liusic e la scos butuci pentru Dl. Lucov. A câștigat 15 lei.

12 martie

Am lipit cuptorul la Reihtenwald, unde coc pâine, a fost cam frig, dar fiindcă mă deciseseam l-am făcut. Liusic a scos butuci pentru miliție.

13 martie

A fost poșta, dar nu ne-a adus nimic! Alice ne-a promis că peste câteva zile „în curând vă vom trimite ceva de-ale gurii“, acel „în curând“ e aproape luna. Liusic scoate butuci pentru Ciurel, 7 lei.

14 martie

Liusic a fost la piață și a cumpărat 1 kg ulei 19 lei, 5 kg ceapă 5 lei, 2 kg morcovi 3 lei, 1 kg usturoi 8 lei, 2 kg arpagic 4 lei, 1 kg prune uscate 6 lei. 5,50 lei țuică, 5 lei datorie. A expediat 2 telegrame 5 lei, una lui Arcadie și una lui Nusic pentru a ne trimite niște bani. 14 lei carne. E prea de tot, ei sunt ingineri, iar Liusic la scos butuci! 9 lei rest și împrumutat 6 lei lui Nic = 90 lei. Pe butuci – 49 lei, iar pentru coceni – 68 lei = 117 lei.

15 martie

Duminică. Am cumpărat 2 kg carne de oaie, am făcut mai multă mâncare. Nimic deosebit.

16-17 martie

Liusic a scos singur butuci pentru noi, în prima zi 6 mari și 4 mici, iar a doua zi 7. Foarte greu! A și răcit. Seara a venit Norica de ne-a anunțat ca Liusic să se prezinte la fermă ca pontator.

18-19 martie

Când s-a prezentat, n-au mai fost posturi, am săpat puțin în grădină, dar e un vânt de nu poți lucra.

20 martie

Am primit 150 lei de la Arcadie și nu știu cum să-i împărțim să iasă bine! 7 lei poștașul. Am vândut lui Caraiman 35 snopi tulei, câte 1 leu 25 b., 14 lei i-am fost datori și am primit 29 lei – fasole – stambă. Am făcut schimb de bumbac pe mălai, 1 kg bumbac pe 3 kg de mălai, 5 kg bumbac.

Am cumpărat 3 kg fasole, câte 6 lei kg – 18 lei, apoi 3,50 m-a costat coletul de la Alice, căci pe data de 18 martie am primit un colet de la Alice, cu făină integrală, 2 bucăți de slăninuță, cârnăcior și un borcănel cu magiun. Am cumpărat 1 m stambă 11 și mai sunt 2 lei.

21 martie

Am fost la piață împreună cu Liusic, ca să cumpărăm purcel, dar au fost scumpi, 130 bucata. Iar noi nu aveam decât 110. Dar am cumpărat 2 kg fasole 10 lei, 2 kg morcovi 3 lei, 1 kg ulei 18 lei, usturoi 5 lei, var 10 lei, 3 lei telegrama, 5 lei fierar, 2 lei o datorie, 20 ouă 16 lei, 3 lei țigări.

23 martie

Am săpat în grădină și am semănat usturoi și ceapă.

24 martie

Nimic deosebit. Am mai lucrat în grădină.

25 martie

Buna Vestire. Am sărbătorit și ne-am dus la Călmățui după dragavei și la pădure, după urzici și pământ pentru răsad. Am pus în două lădițe, roșii și ardei și vinete.

26 martie

Am arat grădina cu 35 lei, apoi am semănat mac.

27 martie

Liusic s-a dus la Însurăței la poștă și ne-a adus 150 lei de la tata socru și 100 lei de la Nusic, telegrafic. Eu am lucrat toată ziua în grădină, am semănat zarzavaturi. Liusic a cumpărat o grebluță care a costat aproape 10 lei cu tot cu cinste, 10 ouă 8 lei, 25 laptele, 5 lei datorie.

28 martie

Am fost împreună la piață și am cumpărat un purcel cu 160 lei, 25 lei o dublă de porumb, cartofi, arpagic, mătură 12 lei, cu 12 lei ne-am întors de la piață și cu 10 lei datorie lui Rusu I., să putem cumpăra o bucătică de carne.

29 martie

Duminica Floriilor.

30 martie

Am semănat în grădină, încă 1 kg arpagic și cartofi. Am scos din casă și am mai uscat.

31 martie

Am dat cu var în dormitor, lucru destul de greu.

1 aprilie

Bucătăria am vărui-o, Liusic a desfăcut canapeaua din bucătărie. Ne învărtim mereu în jurul purcelușului, Liusic i-a făcut și un coteș afară.

2 aprilie

Am aranjat în casă și mereu m-am zbatut să găsesc o bucătică de drojdie dar zadarnic. De la poștă nu primim

nimic. Doctorul nostru ne-a dat puțin zahăr, cu care voi putea face măcar ceva.

3 aprilie

Liusic s-a dus la Însurăței și a adus 3 kg carne de vită, deci am cu ce face ceva mâncare.

4 aprilie

Am copt un așa-zis cozonăcel din 2 ouă, dar fără drojdie. Cu 1 aluat de pâine și puțin bicarbonat a crescut, a crescut, dar a ieșit acru. Pâine, iar acră, și o prăjitură „Aluat nisipos“, am mai avut puțină grăsime, când am schimbat pe tărâțe. Apoi am mai făcut și un „Boule de neige“ și cu astea am îndulcit copiii. Apoi din carne am făcut o supă, pârjoale și am văpsit 15 ouă și cu astea am făcut Paștele. La biserică desigur că nu mă pot duce.

5-6 aprilie

Au fost zile triste și de la natură, am stat toată ziua în casă, afară doar că ne-am întâlnit cu Norica.

7 aprilie

S-a început ziua cu mari emoții, foarte mari. Miliția ne-a înconjurat satul și ne-a „vizitat“ din casă în casă, fără să știm pentru ce!

8 aprilie

Am expediat o scrisoare Valei, lui Arcadie, tata socru, Nusic. N-am avut nici un leu și am umblat până am găsit 5 lei. Apoi m-am dus după petrol, dar n-am căpătat, fiindcă n-a fost Frunză.

9 aprilie

Liusic s-a dus la lucru la fermă și a lucrat în vie la curățat, a venit cu mâna foarte umflată și flămând. Eu m-am dus după petrol, căci cu o zi înainte nu mi-a mers, am adus 5 kg. Până la masă am semănat în grădină, flori și fasole de păstăi, apoi mazăre și porumb de 100 zile.

10 aprilie

Liusic s-a dus la Lișcoteanca, dar s-a întors că nu-i de lucru. Am semănat castraveți și ridichi, dovleci pentru plăcintă și lobodă și dovlecei.

11 aprilie

Liusic s-a dus la Viziru cu speranța că s-o fi vândut obiectul, dar s-a întors cu el, deci n-a putut cumpăra absolut nimic. Am rămas iar cu nimic din alimente. Mereu am așteptat, măcar unul să se fi gândit și la noi să ne facă o bucurie și să ne trimită un pachet, dar zadarnic.

Am mai semănat în grădină, fasole negre pentru păstăi și floarea-soarelui de jur-împrejur. De astăzi luăm lapte de la Caraiman Gh cu 2 lei kg. Bate un vânt puternic și rece cu secetă, de la începutul primăverii n-a mai plouat nimic. Am semănat ridichi și castraveți.

12 aprilie

Duminică. Începe o perioadă când caută jalnic penița mea. Că n-am din ce face mâncarea! Am avut niște fasole de la Dna Lucov și am făcut o mâncare cam greu de înghițit, și bulionul l-am terminat.

13 aprilie

Liusic s-a dus la Lișcoteanca pentru tratarea seminței de bumbac, dar s-a întors, căci n-a fost primit. Atâta amar, nu știu unde mai încape, la birou nu-l primește, apoi nici la lucrul câmpului, adică unde totuși s-ar câștiga mai bine. Am semănat pepeni. Adică am adus gunoi de la pădure și am pus câte un pumn în fiecare cuib.

14 aprilie

Mi s-a umflat maxilarul drept, am făcut un abces în gură, de nu pot face mare lucru. Liusic e la lucru la fermă la Lișcoteanca. Eu acasă cu copiii n-am din ce să fac ceva mâncare.

Poștarul nu ne aduce nimic, mereu suntem în așteptare... zadarnică!

15 aprilie

Din cauza măselei umflate m-am dus la dispensar, unde am căpătat sulfamide și mușetel, dar până-n seară mi s-a spart abcesul în gură și am scăpat de dureri. În ultimele zile am citit „Marile speranțe” de Charles Dickens.

După masă ne-am dus cu Virgil și am adus rădăcini de floarea-soarelui. Am făcut niște mâncare de ștevie cu mămăligă, pentru seară am făcut niște plăcințele cu bicarbonat. Liusic a venit flămând, cu mâncarea de la fermă regulat rămâi flămând.

16 aprilie

Mă decisesem să seamăn porumbul, dar ne-am sculat cu cerul înnourat și peste puțin a început să plouă mărunț. A ținut toată ziua ploaia, după masă Liusic a venit ud până la

piele și grozav de necăjit de soarta asta nemiloasă. Tare mi-e dor de o bucată de pâine, să mă ierte Dumnezeu, dar cu mămligă cu sos sec sunt mereu flămândă. I-am visat astă noapte pe Victor și Carola nu prea frumos. Ne mângâiem cu purcelușul, de care avem mare grijă.

17 aprilie

Am semănat împreună cu Liusic porumbul și fasolea albă până seara târziu. Am făcut tăiței cu griș și „imprinsup“ cu mămligă.

18 aprilie

N-am mai primit absolut nimic. Liusic s-a dus la boronit la Lișcoteanca, nu s-a putut lucra decât până la masă, pământul fiind ud.

Eu m-am dus cu Virgil să aducem rădăcini de floarea-soarelui și ne-a prins ploaia chiar pe la pădure de unde strângeam și până acasă ne-a udat tare bine, dar a și plouat foarte bine, de vor ieși toate din pământ ce-am semănat. Zi de piață, dar n-am putut cumpăra absolut nimic! Și nici nimic n-avem. Am făcut o mâncare din ștevie de pe câmp, dar n-am nici bulion, nici paprică, cu 2 cepe împrumutate de la Dl Lučov. Vai de viață amărâtă! De acum am trecut de jumătatea lui aprilie și noi n-am avut un ban în casă.

19 aprilie

Duminică. Ne-a făcut injecții - antitific care ne-au provocat frisoane. Ne-am dus totuși cu Virgil la Călmățui după ștevie, căci ne trebuie pentru purceluș, dar și pentru noi, care în jurul ei ne învățăm. Am făcut o ciorbă dintr-o sfeclă de la Dl Lučov, dar ce bună poate fi, dacă-i numai din

sfeclă. Niște tăiței cu puțin griș prăjit, și grișul l-am terminat. Tare mi-e dor de o bucățică grasă.

20 aprilie

Toată ziua a bătut vântul puternic, de n-am putut semăna porumbul. Am cârpit toată ziua. Liusic e la semănat trifoi la Călmățui. Ieri s-au făcut contracte cu ferma pentru angajați agricoli – permanenți.

Am primit un colet de la Valea cu 1 kg zahăr, marmeladă, fidea și săpun vreo 3 kg și prin goluri câțiva cartofi. În colet și o scrisoare în care ne comunică că Arcadie e la Brașov.

21 aprilie

Am semănat porumbul a doua jumătate, am avut de lucru toată ziua.

Seara, Norica ne-a adus 8 lei 60 bani, pentru o zi de lucru la vie. Liusic deja e zilnic la lucru la Călmățui, a adus bucățica de pâine de seară, am împărțit-o în patru și am făcut un ceai. Desigur că am rămas mai mult flămânzi. Am primit o scrisoare de la tata socru.

22 aprilie

Am cusut chiloței la copii, iar după masă am adus un sac de rădăcini.

23 aprilie

Sf. Gheorghe. Deci sărbătoare, ne învățăm prin grădină și ne uităm ce mai răsare. Dimineață am adus un sac de rădăcini și unul seara. Am primit 150 lei de la tata socru, putem să ne mai lichidăm cu datoriile 35 lei, datorie Nela, 20 laptele, 5 ziar. Am vândut un butuc nu prea mare, cu 0,5

slănină și 4 lei, Dnei Laub. Ne-am mai înfruptat și noi puțin cu ceva gras.

25 aprilie

Am fost la piață și am cumpărat 1 kg ulei 25 lei, 10 ouă 7 lei. Când am intrat în piață n-au fost decât măhuri și linguri și cu mare greu s-a găsit ulei, dar de celelalte nimic! A fost făină la piață cu 4,50 lei kg. Apoi m-am dus la moară să cumpăr mălai dar n-a fost chip și m-am dus la un cetățean Nicolae Bibici de-am cumpărat porumb de l-am măcinat, 1 baniță cu 35 lei, apoi m-am întors acasă. Pe drum m-am întâlnit cu fiica lui Ecștain cu bicicleta stricată și i-am luat-o de la mijlocul drumului de-am dus-o acasă. Am cumpărat și de la Dna Gheorghiu 5 kg mălai, cu 2 lei kg = 10 lei – 35 lei porumb, 25 lei ulei, 7 lei ouă = 90 lei, 3 lei transport.

26 aprilie

Duminică. și azi ne-a făcut a doua injecție. După masă am fost cu Virgil la Dragovei și mi-a fost și rău. Apoi spre seară a venit Dna Handel.

27 aprilie

Am spălat toate de lână.

28 - 29 aprilie

Am spălat rufele de pat și corp, de m-am necăjit trei zile. Trăim cu speranța cartelelor, căci n-avem nici un pic de făină, când n-avem pâine, eu cel puțin veșnic sunt flămândă!

30 aprilie

Am călcat toate rufele și am prășit ceapa și usturoiul. Am și dat cu var în bucătărie și cu pământ pe jos. Cu o zi înainte am sădit 10 pomi – frasini – în fața casei la stradă. Nu

Fundația Academia Civică

mai știu din ce să fac mâncare, că nici n-avem de nici unele. Dimineață mâncăm lapte cu mămăligă, dar de amiază mă mai amăgesc cu ceva sos de dragovei sau ciorbă cu verdeață și mămăligă rece de dimineață, dar seara iar ne amăgim cu o cană de lapte rămasă de dimineață și o mămăliguță caldă.

Mă obsedează foamea și mizeria de nu pot dormi nici noaptea! Liusic e zilnic la lucru la câmp și vine foarte obosit și flămând, nici pe departe nu se satură cu mâncarea de la fermă.

1 mai

Vineri. A plouat de dimineață o ploaie foarte bună. Liusic s-a dus la Călmățui la lucru, dar după ce-a mâncat pâinea cu ceai i s-a spus că n-are de lucru, dar mâncarea a luat-o pentru toată ziua, așa că am avut ce mânca.

2 mai

Vai ce grozavă e foamea! Vezi trecând căruța încărcată de pâine – pentru carteliști – dar noi nu putem cumpăra! Copiii săracii cum mai suferă, și eu cu ei! Am mâncat la amiază niște supă rămasă de ieri, adusă de la fermă, dar cu mămăligă rece, e egală cu zero, căci numaidecât ni s-a făcut foame. Lui Virgil i s-a făcut o foame, i-a dus Doamnei lui Dragovei, dar i-a dat 1 leu. E o zi frumoasă, dar în suflet mare tristețe.

3-4-5 mai

În toate aceste zile, am umblat la strâns rădăcini de floarea-soarelui, care ne-au dat gata, fiind prea departe și chiar greu. Apoi am umblat după cloșcă și ouă pentru clocit și am găsit. Am pus-o pe data de 5 mai seara. Mai greu o

ducem cu mâncarea, ne amăgim cu te miri ce, căci am terminat fasolea de vreo lună, cartofii la fel, apoi și făina, de n-am de un rântaș. Mereu ciocănesc în grădină, au început să iasă toate.

8 mai

Vineri. Am adus un sac de rădăcini de floarea-soarelui până la masă. Virgil a adus un sac după masă, dar a venit seara târziu și a primit o porție de la tată!

Liusic a adus seara mâncarea de seară – o supă de cartofi –, porția de pâine, boabe de porumb, păstate de mei și o rățușcă, gata tăiată, 800 gr., 8 lei, încărcat cu de toate. Seara am cumpărat jumătate kg lapte, mai a avut Virgil un leu câștigat pe dragovei, am făcut o mămăliguță și cu laptele am cinat, după ce-am terminat de mâncat, ne-am uitat unul la altul – căci nici unul nu ne-am săturat – și ne-am culcat. Banii de la fermă nu i-am primit, căci n-are banca bani, dar Norica a împrumutat 50 lei, mi-a dat și mie 25 lei.

9 mai

Am fost la piață, 8 km pe un timp după ploaie, cu 25 lei am cumpărat 0,5 kg ulei, 4 kg cartofi, câte 2,5 kg ceapă și ridichi, leuștean 4 lei. Liusic a venit foarte distrus de la lucru, obosit, flămând și acasă nu-i un pumn de mălai.

El n-a mai vrut, dar m-am dus de la Dl Lucov și cu lacrimi în ochi l-am rugat să ne mai împrumute nițel mălai.

10 mai

Ziua mea de naștere, ce ironie, în așa sărăcie. O zi foarte rece, dimineața până la amiază a plouat mărunț și rece de a trebuit să pun șoșoni, iar spre seară am îmbrăcat paltonul de

Fundația Academia Civică

iarnă, am fost pe la dl Wagner, mi-a reparat niște cratițe, ligheanul și în repetate rânduri mi-a mai reparat și nu mi-a luat nimic, un om care s-a pus în situația noastră. Am dat lui Pârvu să ne cumpere mălai de la Viziru, căci Liusic a încasat azi banii de pe lucru, pentru 12 zile 105 lei, ce să faci cu ei, căci am dat datoria la Norica 30 lei, 10 lei paza pe 2,5, lui Pârvu 50 lei pentru mălai și gata. De la nimeni n-am mai primit de aproape o lună și laptele trebuie plătit.

17 mai

O săptămână întreagă n-am mai scris nimic. Pârvu ne-a cumpărat și măcinat porumb și ne-a costat 50 lei. Toată săptămâna am lucrat câte puțin în grădină și am adus bețe de floarea-soarelui, apoi toată săptămâna asta n-am mai primit nimic de la nimeni, am expediat o carte poștală lui tata socru pe data de 13 mai a.c.

Astăzi până la amiază a fost foarte frumos și ne-am dus la Călmățui cu Liusic și Dănuț pentru a aduna dragovei, mușețel și lobodă, Virgil a fost la alungat ciori, dar s-a întors răcit cu o tuse seacă.

Desigur că pâine nu avem și s-a dus pentru o bucățică de pâine și o mâncare cu carne. Pâine, atât gustăm cât aduce Liusic, porția lui de 200 gr de seară și acasă mănâncă mămăligă. Ultimul timp trăim cu mari speranțe... Chiar azi ne-a încurajat mai mult o veste de la Dna M.

18 mai

Mereu plouă, am pus roșii răsad. Tare am așteptat poștarul, eram aproape sigură că ne va aduce ceva, dar în zadar!

19 mai

Iar ni s-a terminat mălaiul și e chiar o tragedie. N-ai de la cine împrumuta și m-am certat în regulă cu Liusic! Până la urmă ne-am culcat absolut nemâncați. Liusic n-a fost la lucru din cauza ploaiei. Iar am mai sădit roșii și am semănat ridichi de lună.

20 mai

Am spălat rufe cu apă de ploaie. Foarte tare a plouat azi, ca o revărsare. Virgil s-a dus de dimineață, odată cu Liusic, la Călmățui pentru a strânge ciuperci și a adus câteva. Am împrumutat iar de la Dl Lucov mălai. Liusic a adus seara niște fasole nefierte și o bucățică de pâine – porția de seară. A plouat afară, dar și la noi în casă a plouat peste tot. Mare mizerie, nici n-am mai avut vase pentru a pune pe unde ploua.

21 mai

Sfinții Împărați Constantin și Elena. Dar ce mare ironie! Altădată făceam torte și multe alte bunătăți și mulți se înveseleau la noi. Acum aș vrea, ca din toți acei prieteni măcar câte un kilogram de pâine să ne trimită și tot aș fi mulțumită.

Acum n-avem măcar mălai, iar trebuie să împrumut la Dl Lucov. Toată ziua de azi am plâns. Apoi a fost și poșta, a adus pachete, dar la noi nimeni nu se gândește! Nimeni nu se gândește că avem doi copii și n-am nimic ce să le dau, au slăbit și ei mult de tot!

Mare-i Dumnezeu și bun, vom scăpa noi și de asta, numai speranța asta mă ține.

Fundația Academia Civică

Iulie și iar iulie, în el cred că vom scăpa!...

Toată ziua de azi am uscat covorașele din casă plouate ieri și rufele pe care le-am spălat.

22 mai

Când mai puțin așteptam, a venit poștarul și ne-a adus 150 lei de la tata socru, nespun de mare mi-a fost bucuria, am pe ce cumpăra mălai! Am scris o scrisoare Valei, i-am descris mai amănunțit viața noastră.

Liusic a fos la arat și a venit distrus de obosit, are aliura unui ocnaș! Să muncești la plug și flămând!?

23 mai

Datorită banilor primiți am fost la piață, am cumpărat 2 banițe de porumb a câte 50 lei banița, am dat 100 lei – ce mi-a mai rămas să mai cumpăr și altceva? Am cumpărat 1 kg ulei 25 lei, 2 lei ceapă, 2 lei ridichi, 1 leu leuștean. Am cheltuit 10 lei ieri la cooperativă pe sare, cremă, creion, penițe.

Am lăsat 10 lei pentru carne, dar n-am mai cumpărat fiind prea scumpă și slabă.

24 mai

Duminica verde. Am avut o mâncare de fasole cu carne de la fermă și un „boule de neige“ din două ouă, căci am împrumutat 3 lei de la Dna Floroiu, și am cumpărat 4 ouă, iar zahăr am cerut la Dl Doctor... și așa s-a făcut dulcele nostru! De noi nimeni nu-și aduce aminte să ne mai trimită câte ceva.

Ziua mi-a trecut între fierar și Norica. Liusic a fost la Rubla și a primit banii pe 5 zile, 39 lei, din care și i-a dat și lui Caraiman pe lapte 35 lei.

25 mai

O căldură de vară. Am fost la Rubla și am cumpărat 5 l petrol.

Liusic a venit încărcat cu de toate de la fermă, pentru noi, două căuți cu mâncare și pâine pe alocurea mucegăită, de la cantină și pentru purceluș un ghiz cu resturi de la cantină foarte bună pentru el. Eu am sărbat „Rusaliile“. Am fost totuși la Rubla de am mai luat 5 kg petrol.

26 mai

Am lucrat toată ziua în grădină, săpat zarzavatul. Liusic a adus o mâncare de cartofi, 2 ouă și un ghiz de mâncare pentru purcel.

27 mai

Am făcut un „lapte de pasăre“, din cele două ouă aduse de Liusic, lapte de la Dna Reihtenwald, îi dădusem niște coji de cartofi aduși de Liusic și zahărul de la Dl Dr. A scos cloșca pui. Am lucrat toată ziua în grădină. S-au primit banii și pe cele 6 zile de lucru 55 lei, am mai dat lui Caraiman 25 lei pentru lapte, 21 lei pentru cele 3 rățuște tăiate – de la fermă și mai avem încă datorii, puii s-au scos, dar ouăle și cloșca încă nu sunt plătite.

28 mai

Azi am primit 50 lei de la Valea, acum pot scăpa de datorii. Am dat 20 lei pentru cloșcă, 10,50 pentru ouă la Dna Moraru, 5 lei, babei Crișan. Am mai cumpărat câteva ouă, de 2 lei răsad de ardei și varză. 10 lei am lăsat pentru pâine pe cartelă, dar cartela nicăieri. Mereu ne-au amăgit. Că e una, că e alta și până la urmă nu ne-au mai dat. Liusic, mereu aduce

mâncare de la fermă, porția lui de seară, și pentru purcel resturi. Am săpat porumbul în grădină.

31 mai

Duminică. Liusic a adus din ajun o rățușcă tăiată, o zdohnitură – dacă ar fi altă situație, nici nu m-aș uita la așa ceva! S-a dus la fermă, poate să capete o pâine cu multă milogeală, dar n-a căpătat nimic! Mereu suntem flămânzi, dacă nu poți gusta o bucățică de pâine, nu mai zic să poți face vreo coptură cât de cât! „Doamne, îndură-te spre noi!“ Dar cred că nu mai avem mult de îndurat!

S-a dus și frumosul și așteptatul Mai, dar n-am văzut măcar un trandafir sau narciz! A fost un mai foarte ploios, deci și un an mănos... Numai să scăpăm!...

3 iunie

Ce zile grele! Mi-a propus cineva să-mi procure o pâine la liber cu 4 lei, am cerut la toți vecinii să-mi împrumute 4 lei și n-am găsit la nimeni. M-am întors acasă de-a dreptul plângând! Am mâncat azi o ciorbă din fasole și spanac adusă de la fermă și am avut 2 ouă, le-am bătut cu cozi de ceapă și le-am împărțit la copii, eu am rămas absolut flămândă și parcă sunt bolnavă, adică ce parcă, chiar sunt, că nu mă pot ține pe picioare.

Am vrut să cumpăr o pâine și n-a fost chip! Ah! Sfârși-va odată tot chinul ăsta pe capul nostru!!? Când îl mai văd și pe Liusic că vine de la lucru, parcă ar fi un ocnaș! Obosit, dar mai ales flămând.

13 iunie

Sâmbătă. De multe zile n-am mai scris nimic! Dar mult zbulucium în aceste zile!

Sâmbăta trecută am fost la piață să cumpăr porumb și ulei, n-am găsit, dar au fost razii, eu n-am luat buletinul și am încăput pe mâna lor! Am făcut niște nervi grozavi!

A doua zi, am dat lui Filipescu 60 lei și mi-a cumpărat 1,5 baniță orz, a făcut făină și facem mămăligă din făină de orz!

Nu e bună, dar omori foamea!

La 10 iunie am fost după petrol la fermă. Liusic aducea resturi de mâncare de la fermă pentru purcel. Dar de la 12 iunie este mutat la Rubla, deci nu mai aduce și purcelul strigă tare. Am săpat tot porumbul, grădina arată foarte bine. Mă cam necăjesc cu cloșca cu pui, cine a mai văzut, cloșcă cu pui în grădină! Nu ne-a mai adus poșta nimic! Au uitat cu toții de noi.

17 iunie

Miercuri. Am expediat trei cărți poștale – Valea, Alice și tata socru. Poșta a adus și pachete dar noi ca de obicei nimic!

Virgil s-a dus și el la lucru. Mâncăm mâncarea ce aduce Liusic de la fermă, pâine tot numai ce aduce el. Mai cumpărăm lapte 1 kg dimineața, jumate seara și fac o mămăliguță de orz...

Toate n-ar fi nimic, dacă s-ar însenina zările!... Grădina arată foarte bine, dar se cere o ploaie, ar fi la vreme...

19 iunie

Am cumpărat 1 kg grăsime 36 lei. Nedelcu 10 lei, 2 kg cartofi 3 lei, 2 lei tunsu Dănuț, 2 lei tunsu Virgil, 9 lei 0,5 kg miere.

20 iunie

Sâmbătă. Am fos la piață pe jos dus-întors și m-am obosit foarte mult.

Am cumpărat 1,5 kg ulei cu 38 lei kg. Ieri am cumpărat 1 kg grăsime cu 36 lei de la Nedelcu. Sunt aprovizionată cu grăsimi pe o lună.

21 iunie

Duminică. Am fost cu toții la comitet, unde am ascultat muzică și am dansat un pic!

22 iunie

Nimic deosebit, doar că Liusic și cu Virgil sunt la lucru și ne aduc și nouă mâncare.

24 iunie

Ieri am spălat rufe, tot patul și de corp. Azi am fost la fermă și am cumpărat petrol 5 litri și mălai 5 kg a câte 3 lei kg.

25 iunie

Am călcat și am cârpit.

Grădina a început să ne dea roade. Castraveți, din care dăm și la cunoscuți, dovlecei, păstăi și mazăre. Am scăpat deja de foame, fără ajutorul strein, adică de la rude. Întotdeauna ajută-te singur.

26 iunie

Și noi n-am mai primit nimic de la nimeni! În schimb am vândut obiectul cu 600 lei. Am cumpărat un sac cu grâu cu 375 lei, de 100 lei uleiul și grăsimea, iar 125 lei pentru orz, pentru purcel. Astă noapte Dănuț a avut temperatură iar dimineața am observat în gât roșu.

27 iunie

Din cei 125 lei, am plătit datorie 18 lei, lapte 20 lei, 1 kg ulei 35 lei, 1 kg unt 36 lei, cartofi și cireșe 10 lei.

28 iunie

Duminică. Am făcut un ghiveci zdravăn cu toate legumele și zarzavaturile din grădină, după masă a plouat foarte bine.

29 iunie

Sfântul Petru și Pavel. Am sărbătorit.

30 iunie

Virgil a fost la lucru, Brezuică.

1 iulie

Ni se dau cartele de alimente! Virgil s-a întors îndărăt de la fermă. Mi-am reparat papucii mei. Am primit o carte poștală de la tata socru, în care ne anunță că nu ne mai poate ajuta cu nimic de azi înainte...

5 iulie

Duminică. În sfârșit am primit cartelele de alimente și a luat și pâinea. Avem o imensă mulțumire căci se vede și la noi pe masă o pâine. Nimeni nu poate să înțeleagă prin ce am trecut noi!

Am săpat două zile – vineri și sâmbătă – la porumb în grădină. Am făcut joi papuci lui Virgil și Liusic. Virgil a lucrat,

Fundația Academia Civică

joi, vineri și sâmbătă la rărit bumbac. Am castraveți și de vânzare, am făcut și vreo 13 lei pe ei până în prezent. Azi iar am făcut un ghiveci sănătos.

11 iulie

Am fost la piață împreună cu Liusic, ca să cumpărăm ovăz și să-l măcinăm, dar n-a reușit Liusic să-l macine – 4 banițe 100 lei. Am cumpărat 1 kg ulei 35 lei și fructe de 6 lei. În cursul săptămânii – miercuri – am primit de la Arcadie 200 lei telegrafic! Apoi și noi i-am expediat o scrisoare înainte de bani, iar alta după primirea lor.

12 iulie

Nimic deosebit. Am făcut un ghiveci și o plăcintă cu mere. Seara am ascultat puțin muzică.

13 iulie

A plouat seara și noaptea. Grădinile se prezintă foarte bine. Am fost după spice.

14 iulie

Din cauza ploii, Liusic nu s-a dus la lucru, a făcut pe lângă casă câte ceva. Puii cu cloșca i-am dat în groapă, amenajată pentru ei. Îmi stricau castraveții micuți. Cred că vreo 100 mi-a stricat. Avem foarte mulți castraveți, am făcut pe ei vreo 40 lei până acuma.

15 iulie

Am spălat rufe și după masă la petrol Rubla. Am cumpărat 10 kg tărâțe câte 3 lei kg, de la Luiza.

16 iulie

Virgil a fost la cositoarea mecanică și a venit frânt de oboseală. Liusic lucrează de ieri la transportat saci Rubla – Cioara cu camionul.

17 iulie

Iulie mult așteptatul! Dar cât încă e iulie nu pierd speranța! Am început cu recoltat. Macul și fasolea coaptă. La piață nu m-am dus.

5 august

N-am mai scris nimic până acuma. A trecut mult așteptatul iulie și noi avem vechea poziție. Am îmbătrânit foarte mult în aceste câteva zile de amară decepție!...

Căutăm să ne împăcăm cu ideea iernei! Am recoltat ceapa și usturoiul și fasolea aproape toate. Avem pepeni, dar nu sunt așa de buni ca anul trecut.

Liusic lucrează tot la descărcat saci la Cioara. Virgil azi s-a dus la târâș batoză. De la nimeni de-ai noștri nu primim nimic!

20 august

S-a dus toată speranța noastră! Proscriși!?! Liusic lucrează tot la descărcat saci, Virgil de câteva zile face chirpici. Eu mă chinui de invit musafirii care nu vor să sosească! S-au terminat pepenii din grădina noastră. Pe data de 9-10 august am pus cloșca pe ouă. Tare-i bine că avem cartele, în primul rând pâinea, apoi și zahărul!

19 octombrie

Dănuț a împlinit patru anișori și i-am aniversat la câmp la cules bumbac! Eu am făcut 20 kg iar Virgil 19 kg.

Fundația Academia Civică

21 octombrie

Liusic a rămas acasă și a făcut cu Eșeanu magazia iar eu cu Virgil am făcut câte 16 kg bumbac.

22 octombrie

Eșeanu a terminat de făcut magazia și am stat acasă, a venit și Virgil, când i-a trimis la coceni și grădină.

23 octombrie

Am lipit magazia. Virgil a strâns 9 kg bumbac.

25 octombrie

Duminică. Am tăiat un cocoșel foarte bun. Am făcut piftie, friptură și un sos cu vinete. Tot azi am descoperit că ne-a dispărut un cocoșel foarte frumos.

26 octombrie

Sf. Dumitru, dar noi am fost la cules bumbac. Eu am făcut 18 kg iar Virgil 21 kg.

27 octombrie

Eu am făcut 19 kg și Virgil tot 19 kg.

28 octombrie

Tot bumbac am cules pe un vânt rece eu 17 kg și Virgil 15 kg.

29 octombrie

Fiecare am făcut câte 20 kg. Dănuț a rămas acasă cu Liusic, a mai făcut câte ceva pe lângă casă.

30 octombrie

Eu 16 kg și Virgil 17 kg. A mers și Dănuț. Liusic s-a dus la fermă, a luat și a adus 5 kg vin dat de transportat.

31 octombrie

Ne-am dus de dimineață la cules bumbac, dar s-a schimbat vremea în vânt rece, am venit acasă, strânsesem câte 8 kg. Pe chestia asta am primit și masa, ne-au dat supă de carne și chiftele cu sos. Până în seară am dat cu var în bucătărie și am lipit pe jos. Liusic a fost la Rubla și a adus petrol.

1 noiembrie

Ne-a întâmpinat cu zăpadă. Duminică. Absolut nimic important. De la 2 noiembrie și până la 8 noiembrie, Virgil multă școală. Merge foarte greu mai ales la limba rusă. Mai ales că n-are cărți!

Eu la bumbac nu mă mai duc, e foarte frig și copiii stau acasă. Săptămâna asta am spălat-călcat, am cusut pijamaua lui Dănuț. Sâmbătă am fost la piață pe un frig și vânt rece, dar am cumpărat varză de 40 lei și 1 kg ulei, plus 8 lei.

8 noiembrie

Duminică. Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil. Până târziu am făcut mâncare și am copt o prăjitură, dar nimic deosebit.

9 noiembrie

Virgil umblă la școală și merge foarte greu fără cărți, dar la 13 noiembrie am procurat 30 lei. Ieri grozav m-am zbuciumat cu plita – coșul nostru. Liusic săptămâna asta a lucrat luni – Călmățui, marți – Călmățui, joi – magazie Rubla, vineri – Cramă, sâmbătă – Cramă.

15 noiembrie

Duminică. O zi ca toate celelalte, am tăiat un cocoșel și am făcut mâncare. Tot azi am adus tăvile de la Wagner.

Fundația Academia Civică

16-17-18 noiembrie

A bătut un vânt nebun de-a răvășit la mulți paie. Liusic pe data de **16 noiembrie** a lucrat la cărat coceni – Rubla. **17-18 noiembrie** a fost imposibil de făcut ceva din cauza vântului. În acest timp nouă ne-a ieșit fum și n-a fost chip să facem foc!

19 noiembrie

Jumătate de zi m-am luptat cu coșul și până la urmă a trebuit de curățat soba și a tras ca mai înainte. Până în seară am avut o durere de cap!

Liusic a lucrat la Rubla. Au cântărit lemne. Virgil se luptă cu școala – lecții. A început să tușească.

20 noiembrie

Am dat cu var în bucătărie.

21 noiembrie

Călmățui.

22 noiembrie

Duminică.

23 noiembrie

A venit iarna geroasă. Cărăm fire de bumbac și căutăm lemne.

24 noiembrie

Am fost și am adus curpeni de bumbac.

25 noiembrie

A nins și frig. Liusic a stat în pat toată ziua, a tușit. Am expediat o recomandată lui Arcadie și o scrisoare lui tata socru. Frig și iar frig.

15 decembrie

N-am mai primit nici un răspuns, nici de la unul, nici de la altul, suntem mereu în așteptare. E așa de greu când aștepti și nu mai vine!

De ieri s-a lăsat ger și azi nițică zăpada. Liusic ieri a lucrat la îngropatul viei. Vai de el! Azi a desfăcut capsule de bumbac și a făcut 7 kg. Dănuț a fost bolnav – răcit – l-am tratat...

Peste o săptămână de la expedierea scrisorii lui Arcadie, am expedit una lui Alice și alta la părinți. Pe data de **12 decembrie** am mai expedit o carte poștală la părinți, pentru a-i invita de sărbători la noi. Chiar azi am terminat jerseul – din două.

18-19 decembrie

Am fost la desfăcut gogoase de bumbac. Liusic s-a dus la raion pentru a aranja cu cartelele.

20 decembrie

Duminică. Votarea.

21 decembrie

Am tăiat porcul, să fi avut vreo 80 kg, noi am fost foarte bucuroși și de acesta.

22 decembrie

Am spălat rufele.

23 decembrie

Am făcut curățenie mare.

24 decembrie

Am copt, s-a lăsat și o zăpadă mare, eu coc tot afară.

25 decembrie

Cu ce ai, cu ce n-ai, dar a venit marea zi a Nașterii Domnului Nostru Isus Hristos!

Desigur, comparativ cu anii precedenți, asta a fost mult mai bun. În ajun a fost poștarul cu pachete, dar noi ca de obicei n-am avut nimic!

26-27 decembrie

Nimic deosebit. I-am invitat pe părinți la noi dar n-au venit.

1954

1 ianuarie

Fericire și noroc!

Mereu ne urăm în felul acesta și el vine la fel de mohorât și nefericit ca și cel ce a trecut!

Noaptea ne-a deranjat niște urători bătrâni de l-au luat și pe Liusic. Un vânt teribil a bătut toată ziua și când bate din nord și cu așa putere, la noi regulat iese fum.

Am primit de la părinți o scrisoare, de la Alice o carte poștală. Iar de câteva zile o scrisoare de la tata socru în care asigură de sărăcia lui și că nu poate să ne ajute cu nimic. Asta în urma unei telegrame de-a noastre.

În ajunul anului nou am primit o mare surpriză – un colet de la Valea. În care a pus fel și chip: 3 m de molton, un costumaș pentru mine, un combinezon, un chilot, ciorapi vechi, toate astea pentru mine. Apoi orez, zahăr, macaroane,

biscuiți, bomboane, minge, pastă de dinți, săpun de rufe și toaletă, 0,5 kg ulei, caiete, creion, și o scrisoare lungă. Tot în ajun am fost și la pomul de iarnă, apoi după ce am venit am făcut focul afară și am copt niște pogoace pe un vânt teribil.

2 ianuarie

Liusic s-a dus la lucru la magazie.

3 ianuarie

Duminică. Sărbezi și te plectisești. N-ai unde să te duci, nici biserică, nici rude, nici cunoscuți, nici cinema - nimic.

4-5 ianuarie

Liusic s-a dus la lucru. La 5 ianuarie eu am fost la fermă pentru cartele – care ni se refuză – unde am avut o adevărată luptă. Un ger și un vânt rece, câteodată mi se părea că sunt cu pielea [fără haine]. Ca urmare m-au durut sânii.

6 ianuarie

Gerul Bobotezei în floare, un adevărat ger de Bobotează! În tot acest timp n-am avut un lemn tăiat, ne-am încălzit cu gogoase de bumbac aduse cu sacul de Liusic. Nu prea ne-am încălzit în iarna asta cu aceste capsule.

7 ianuarie

Liusic la lucru. Altădată petreceam în această zi – ziua papei!

Eu am tăvălit-o toată, pe lângă sobă, fără să mă încălzesc cum trebuie.

7-31 ianuarie

La **8 ianuarie** am primit o scrisoare de la Arcadie în care ne roagă și-i iertăm că nu ne-au scris nimic până acum și că ne-au făcut un pachet și că n-au uitat de cele promise.

Fundația Academia Civică

Apoi tot în așteptare suntem de atunci și nimic nu ne mai vine! I-am scris o scrisoare pe data de **28 ianuarie** și poate încă o mai sta neexpediată din cauza viforului, dezlănțuit pe data de **29 ianuarie**.

Azi e **31 ianuarie 1954**. Duminică. E a treia zi de când bate viforul năprasnic, zăpada s-a ridicat deasupra geamului. Nu se vede a doua casă de zăpadă învăluită în vifor. Ușa mereu este baricadată cu zăpadă, dar mereu curățăm, altfel nu o putem deschide.

Ceea ce este afară azi, n-ai cuvinte să descrii. N-avem nici lemne tăiate ca să facem focul, dar și vântul dă fumul îndărăt în bucătărie și stăm în frig, abia pot să scriu.

1 februarie

Un frig mare și la noi iese fum teribil în casă. Ne-am dus la Norica Pașa cu copiii ca să ne încălzim! Spre seară am spart soba cu Eșeanu Șt. și s-a regulat cu fumul, adică arde soba de dudue, numai lemne să fie.

2-3 februarie

Marele viscol fenomenal care a acoperit sate și orașe complet.

Noi am fost cu ușa acoperită, imposibil de deschis, a trebuit să iasă Virgil pe geamul din bucătărie. Chiar la noi în sat au fost acoperite case până sus!

Pe la grinzi a nins în casă. Ce să spun, a fost o jale, căci oricât facem focul, e un frig teribil, zăpada ne intră și pe ușă. Eu m-am ales cu tuse, veșnic cu picioarele înghețate. Marea mulțumire, numai când ne culcăm și punem cărămizi calde în pat – la picioare!

Mereu a ținut-o în ger până pe data de **14 februarie**, când iar am avut viscol mare, dar nu se compară cu primul. N-ai cuvinte să descrii ce era afară.

22 februarie

Iar un mare vifor, urmat de ger. Toate drumurile înfundate de atâta zăpadă. N-a mai fost poșta de la sfârșitul lunii ianuarie. Am expediat două scrisori, una Valei, alta lui Arcadie, scrise din **29-31 ianuarie**. Lemnele mereu ne sunt pe terminate, dar aducem cu spatele crăci de la pădure.

28 februarie

Am ajuns și la ultima zi din iarnă, cu speranța să scăpăm de ea! Avem o zăpadă groasă și cât vezi cu ochii, se topește câte puțin în fiecare zi. Noaptea e ger, iar ziua cald, de se topește.

1 martie

Luni. O zi foarte frumoasă de primăvară și baba mea! Liusic a fost la cizmar de a pingelit ghetetele, deci n-a fost la lucru. Eu mi-am întors rochia bleu de lână.

2 martie

Am topit zăpadă – care este din belșug – pentru ca să ne spălăm seara.

3-4 martie

Am spălat rufe – patul. Toate aceste zile a fost la lucrul zăpezii.

5 martie

Am uscat toată ziua rufe. Liusic s-a dus la lucru, fiind istovit de eri.

6 martie

Am făcut curățenie mare peste tot. Liusic nu s-a dus la lucru.

7 martie

Duminică. Mi-am trecut-o cu prepararea unei plăcinte și niște sărmăluțe cu tărhană și carne de pe slănină. O zi mohorâtă.

8 martie

Am făcut prezența, iar după masă s-a dus după lemne la Viziru – cu spatele.

9 martie

Sărbătoare. Patruzeci de mucenici. Liusic e la lucru, eu am copt pâine și sfințișori pentru copii.

11 martie

Am expediat o telegramă lui Arcadie să ne expedieze bani. N-avem de unde plăti școala lui Virgil. Avem o groază de datorii. Nu putem scoate alimentele pe cartelă, nici pe februarie nu le-am scos. Pe ianuarie nu le-am plătit.

Am primit o carte poștală de la Alice și ne promite o scurtă pentru Liusic. O carte poștală de la papa.

21 martie

Duminică. Citesc o carte foarte bună. „Cămașa lui Christos“. Am expediat o scrisoare lui Arcadie prin Viziru, poate așa vom primi vreo veste. Liusic a scris o carte poștală lui Alice în care o roagă de ceva vechituri și scurta promisă.

22 martie

Echinocțiul de primăvară. Virgil a intrat în vacanță de primăvară pentru o săptămână. Găinușile mi se ouă frumos. Nici o veste din partea Valei, dar aștept.

Luna aprilie

Multe lucruri s-au întâmplat, care ar merita să fie însemnate aici.

Pe data de 7 am primit 150 lei de la Arcadie. Noi i-am cerut 300 pentru Virgil pentru taxă școlară. Am arat și însămânțat grădina de acasă. Aratul ne-a costat 40 lei. Apoi am primit un frumos colet de la Valea cu: 1,30 m stofă pentru Virgil, din care i-am lucrat, cu ajutorul lui Dl Lucov, un costumaș, 2 kg marmeladă, 2 pachete margarină, 2 basmale pentru mine, 1 pereche pantofi pentru mine și 4,5 m stambă, o bucățică de săpun de rufe.

Tot în această lună am mai primit un colet de la Alice cu scurta pentru Liusic și 2 cafele.

Paștele la 25 – Am făcut cozonaci din 45 gălbenușe – 15 albușe bătute spumă, 1 kg zahăr, 0,5 kg untură, 0,5 kg ulei, 0,5 kg lapte, vanilie. A ieșit un cozonac destul de bun, ar fi trebuit ceva mai crescut. Am mai făcut o prăjitură cu mac, un tort din 10 ouă și crema din margarina de la Valea și am vopsit 35 ouă. Și un cocoșel am pregătit.

Am petrecut ceva mai bine decât în alți ani. În ziua a doua am avut musafiri, pe fratele lui Liusic de la Fetești. Am primit, prin ei, un pachetel cu cozonac de la mama. Le-am trimis și eu îndărăt de-al meu.

A treia zi de Paști, am primit o ladă prin CFR de la Arcadie cu: încălțăminte pentru toți bărbații, o pereche pantaloni uzați, 1 kg untură și 2 kg slănină afumată și câteva caiete. Tot în această zi am fost pe câmp de mi-am căutat grădina și pământul – împrăștierea –, apoi spre seară am semănat porumbul în grădina casei.

De la **22 aprilie** Liusic lucrează la tratatul seminței de bumbac.

1 mai

Chiar azi am primit o lădiță de vreo 6 kg cu un borcănel cu grăsime, 2 bucățele de slănină și cartofi pentru semănat, pe care i-am și pus.

2 mai

Duminică. De la Paști, găinile au încetat brusc ouatul, pe data de 30 aprilie am pus o cloșcă.

1-3-4 mai

La tratat bumbac a fost Liusic.

5-6-7 mai

La semănat bumbac.

8 mai

Acasă.

10 mai

La grădină – pus morcovi.

11-12 mai

La bătut porumbul, Rubla.

Eu am spălat rufe. Pe data de **9 mai** – Duminică – am semănat porumbul la lot.

13 mai

Joi. La umplut saci cu gozuri de grâu.

14-15-16-17 mai

Acasă. La **16 mai** am fost la chermeză la Călmățui.

La **15 mai** a plouat și Liusic a semănat morcovi, din cauza ploii s-a amânat chermeza pentru 16 mai.

18-19 mai

La împachetat paie. Rubla.

20 mai

A transportat îngrășămintă – Rubla, Călmățui.

21 mai

Am sădit roșii, am avut o ploaie mare, s-au întors de la lucru.

22 mai

Nici azi nu s-a lucrat nimic, din cauza ploilor.

23 mai

Duminică. Am fost la pădure.

24 mai

La sapă la Titi.

25 mai

A plouat.

26 mai

La bumbac.

27-28-29 mai

La sapa bumbacului.

30 mai

Duminică. Am fost la pădure. Tocmai este înflorită și are un parfum îmbătător.

Fundația Academia Civică

31 mai

La săpat bumbac, iar a venit plouat (*Liusic*) ca vai de el. În ultimele zile, eu mi-am săpat grădina.

1 iunie

Mi-am terminat de săpat grădina, Liusic a lucrat la sapă – a făcut 2,5 norme.

2 iunie

Am cârpit și Liusic iar a făcut 2,5 norme. Am cusut pantalonii scurți ai lui Virgil.

3 iunie

Joia Verde – Rusalii. Am sărbat, dar am fost pe câmp și am strâns mușețel. Liusic tot a făcut 2,5 norme la săpat bumbacul.

4 iunie

Am fost la doctor să mă consulte, am o nevralgie intercostală. Am primit o scrisoare de la Valea foarte tristă. E bolnavă de la începutul lunii mai.

*

Vai! Cum de n-am mai scris de atât amar de vreme nimic aici.

A fost o lună plină de secetă cu vânturile nesfârșite, calde, în mare măsură s-a compromis recolta noastră. Bietul agricultor, cum trăiește mereu cu înfrigurarea unui nor care să ude pământul însetat!

Între **16-21 iunie** am săpat porumbul – 75 ari – a fost ca o condamnare, pământul grozav de tare și foarte mult buruiian. De altfel Duminicile ne-am dus regulat la pădure, la locul nostru fixat.

La **1 iulie** a plouat și în **2-3** iar a plouat, așa că puțin ne-am răcorit. Am uitat să spun că tot în luna asta am săpat și floarea-soarelui de două ori. Toată luna am așteptat pachetul de la Valea și n-a venit, mai așteptăm.

La **26 iulie** a sosit pachetul și cu ceva alimente de la Călmățui, făină, slănină, săpun.

2 august

A venit Valea cu mama, dar a doua zi au plecat.

3 august

Virgil a plecat la Stăncuța, la examen, pe care l-a luat.

7 august

Am fost la cârmit bumbac și am câștigat 16 lei.

9 august

Am fost la Stăncuța, dar n-am găsit-o pe Dora acasă, era plecată cu copilul la examen. Toată luna, adică restul – nimic deosebit, doar că am mâncat pepeni pe săturate de la noi din grădină.

19-20-21 august

Liusic a fost bolnav, i-a răcit o vână la mâna dreaptă.

Noiembrie – Rubla

În general o ducem bine.

Am fost la cules bumbac pe data de **2-3-4-5-6 noiembrie** și în medie am făcut câte 40 kg bumbac. Pe data de **7 noiembrie** am fost împreună cu Norica și cu copiii la Lișcoteanca la biserică. Am petrecut o zi simpatică.

Azi, **8 noiembrie**, „Arhanghelii Mihail și Gavriil“ am stat acasă, a fost și o zi ploioasă.

Pe data de **17** am primit o scrisoare de la Valea, care m-a umplut de bucurie, chiar în general am avut o zi plină de bucurii. Am bătut porumb împreună cu doi prieteni, Dl Jude și Părintele Bucur.

De pe data de **16 noiembrie** s-a stricat timpul și s-a transformat în iarnă adevărată.

La **10 noiembrie** am primit role de la Arcadie, o rolă minunată, care coace foarte bine.

Azi, **25 noiembrie**, am avut pe Anica la spălat rufe. Eu sufăr de pe la sfârșitul lui septembrie de o eczemă pe mâna dreaptă, care mă chinuie îngrozitor, nu pot băga mâna în apă că mă ustură grozav.

Aseară am aplicat pe ea usturoi pisat, am avut niște dureri insuportabile, aveam impresia că-mi arde mâna la flacăra, de-mi zguduia tot sistemul nervos.

De pe data de **23 noiembrie** părintele Bucur ia masa la noi, și-a adus și toate alimentele la noi.

*

Ce păcat că n-am scris până acum nimic, multe lucruri s-au întâmplat care ar fi meritat să fie scrise. **Luna decembrie** în linii generale:

Am făcut un flegmon, pe care l-am tratat cu 800 mii – penicilină și sulfamide și s-a retras.

Am fost la spital Dudești pentru erupția ce-mi ieșise pe corp și pentru iarnă.

La **23 decembrie** a venit Dna Clemansa la noi, a stat până la **30 decembrie**. Ce minunate sărbători ale Crăciunului am petrecut.

Și natura era în sărbătoare, îmbinată cu sărbătoarea din suflete.

Am fost la biserica Lișcoteanca împreună cu Liusic, Dl Jude, Dna Clemansa și părintele Aurel.

A doua zi am avut invitat pentru amiază pe Dl Jude și am așteptat pe părintele Bucur cu Dna până la ora 3,30 de la Lișcoteanca. Ce bine e când e voie bună!

Dar de pe la ora 5 a început să-mi fie rău – mă durea stomacul. În așa hal a fost durerea, că am plecat la Dna Dr Benea, strigând în gura mare. Mi-a făcut o injecție și m-am liniștit.

Altă criză grozavă am avut-o la data de **31 decembrie**.

Afară de gustări din porc, n-am putut să gust nimic căci până dimineața am avut dureri grozave.

Un noroi grozav, dar ne-am dus la Dl Jude pentru a-l felicita, căci îi venise și consoarta.

Până la sfârșit s-au scurs sărbătorile fără nimic deosebit. Numai eu, cu ficatul, o duc prost, mereu cu injecții, hapuri și ceaiuri, dar mai presus de toate regim. Am primit o scrisoare de la Clemansa.

1955

23 ianuarie

Ieri a fost Liusic la piață cu părintele Bucur, a cumpărat 1 kg mere, 500 gr unt, ceapă, cartofi și 1 kg ulei. Am făcut gogoși astăzi și șnițel din carne conservată. L-am avut pe

părintele Bucur la masă, iar după masă a venit Dl Jude cu cafea și a preparat câte una, apoi a venit și părintele Aurel. Eu am mâncat piure de cartofi și un ceai cu pâine prăjită. Dovleac copt.

24 ianuarie

O zi minunată. Mâncarea am avut-o de ieri și gogoși. A venit Paly și au făcut algebră cu Liusic. Eu m-am întreținut cu părintele, apoi am făcut focul cu paie.

25 ianuarie

Liusic s-a dus la S.M.T. Viziru și a venit obosit și flămând. Am făcut un sos picant și salată de cartofi cu un ou prăjit.

Seara m-am dus în vizită la Dna Gheorghe, unde am avut o adevărată destindere.

26-27-28-29 ianuarie

Nimic deosebit, doar că am spălat rufe.

30 ianuarie

Duminică. Am făcut mâncare ca de obicei și o prăjitură. Seara am avut în vizită pe părintele Aurel și apoi pe Dl Jude. E o adevărată plăcere să stai de vorbă cu el. Iarna nu-i așa de grea. Lemne avem, a procurat cu 100 lei din sat. Apoi facem zilnic focul cu paie în cuptor. E o adevărată binefacere acest cuptor în aceste momente. Durerile de ficat m-au mai lăsat. Când mănânc fasole, revin durerile.

Regimul tot îl mai țin, dar mai îndrăznesc să mai gust și din cele oprite.

31 ianuarie

O zi frumoasă ca majoritatea ultimelor zile. Am fost după lapte la Dreer, am spălat puține rufe. Părintele s-a întors de la Lișcoteanca și ne-a adus: o cutie cu conserve, marmeladă, 1 kg orez, lumânări, chibrituri, cutie mare. Virgil face limba rusă cu Dna Barbu de la 30 ianuarie a.c.

1 februarie

Zile frumoase și însorite. Prima zi de februarie foarte frumoasă, totuși facem focul cu paie în sobă...

Am preparat mâncarea din păstăi conservate, a ieșit minunată.

2 februarie

Întâmpinarea Domnului, Până la masă sunt mereu ocupată cu mâncarea. Fasole bătută, o conservă adusă de părintele și o budincă de griș. Seara am fost în vizită la familia Corcodel

3 februarie

Am scris o scrisoare Valei.

4 februarie

Mereu fac mâncare, bine că am din ce face și pentru cine face! Zilele astea am curățat porumb pentru lapte. O zi cam tristă.

6 februarie

Duminică. Liusic s-a dus la Stăncuța cu Virgil la examen. E foarte greu drumul din cauza noroiului, a venit seara. Eu toată ziua am citit, m-am simțit bine – liberă. Seara a venit Dl Jude, apoi a venit și Liusic.

7-8 februarie

Am curățat porumb.

9 februarie

Părintele a primit un colet de la soție din care ne-a adus și nouă câte puțin: 1 kg vin, surpriza pentru Liusic, tobă, halviță, șerbet și dulceață.

10-11 februarie

Iar am curățat porumb. Liusic lucrează la Rubla, la mașină, vine plin de praf și de noroi. Avem o iarnă foarte blândă.

12 februarie

Sâmbătă. Liusic a primit bani pentru cartele – tichete 87 lei, premiu – 230 lei, porumb evaluat 283 lei și chenzina 54 lei, în total 654 lei.

Cheltuit: 34 lei cantina, 30 lei transportul lui Virgil, 20 lei petrol, 13 lei 1 kg ulei, Pârvu 122 lei, 70 lei penicilină Moțea, 20 lei cizmar Palinciuc, 40 lei părintele Aurel, 5 lei abonament ziar, 10 lei Dl Barbu, 43 lei zahărul, 7 lei Martin, 5 lei Martin, 12 lei kg vin, 10 lei mărunțișuri coop., 4 lei Virgil creioane.

21-22 februarie

Am spălat rufe. Tot în data de 22 februarie a fost înmormântată dna Nedelcu. Am uitat să scriu că, în cursul săptămânii trecute, am expediat o scrisoare dnei Clemansa, o scrisoare Dorei și carte poștală lui Alice. Demult n-am mai curățat porumb. Am primit o scrisoare de la Valea.

23 februarie

Am făcut blinele și părintele a adus o scrumbie afumată. După aceste blinele, iar m-a încercat ficatul, în ultimul timp nici nu-l mai simțeam. Liusic este în permisie de la data de 22-26 februarie a.c.

24 februarie

Nimic deosebit, doar că toată ziua lucrezi și nimic nu se vede, afară de faptul că am călcat cele spălate.

27 februarie

Duminică. Lăsatul de Sec de brânză. Am preparat: salată rusă, un pilaf de găină, clătite cu brânză, măslina umplute cu anșoa, o tortă cu frișcă. Am avut ca musafiri pe Judele și pe părintele Bucur, apoi a venit și Liviu cu Luiza, ne-am distrat binișor.

28 februarie

S-a primit o scrisoare de la Arcadie, în care ne comunică de moartea papei. Părintele a plecat la Lișcoteanca pentru a umbla cu zi întâi.

1 martie

Babele. Dar au început și viscoalele. Unde mai pui că-i și baba mea! Cam nervoasă!

2 martie

Viscol în lege, de altfel singurul în anul acesta până acum. Toată ziua parcă am fost bolnavă și-mi plângea sufletul. Liusic s-a dus la Dl Lučov și a jucat table. Liusic merge zilnic la Călmățui și alege mazăre pentru sămânță.

3-4 martie

Nimic deosebit, doar că s-a întors părintele de la Lișcoteanca și a venit ca un Moș Crăciun, cu ouă, și fasole, murături, 1 kg săpun rufe.

6 martie

Duminică. Am făcut mâncare și un pandișpan și un pilaf. La Lișcoteanca s-a dus părintele Aurel, iar părintele Bucur a dormit de sâmbătă seara la noi și l-am avut în musafirie toată ziua. M-am spovedit, dar nu m-am împărtășit din cauza musafirilor.

7 martie

Am încercat să cumpăr o cratiță și până la urmă am renunțat. Liusic a primit chenzina 125 lei: 35 lei laptele, 25 lei școala lui Virgil, 20 lei datoria Caraiman.

18 martie

A primit și a doua plată, dar cu care nu poți face nimic, decât datorii și Pârvu – alimente. Cu alimentele o ducem destul de bine, lapte luăm în fiecare zi, iar celelalte strict necesare le avem.

Azi a venit Dna Clemansa și celelalte evenimente.

19 martie

Sâmbătă. Am preparat chifteluțe din găină și o ciorbă de fasole și niște plăcințele cu brânză.

20 martie

Duminică. Părintele nu s-a dus la slujbă – are musafiri. Supă de găină, friptură cu piure și o budincă de griș cu frișcă. Desigur că i-am avut la masă. Seara a fost I. Vasile și am stat de

vorbă. Citesc pe Machiavelli. Liusic nu se duce la lucru, fiindcă nu-i ce face. Am scris lui Alice, Valei și părinților.

21 martie

Am semănat morcovi. Azi seara a venit iar o comisie.

23 martie

Am fost la prestație – la șosea – pentru a săpa 63 m de șanț lungime și 1,5 m lățime. A venit Liusic și a săpat. Eu numai puțin, am scos cu lopata pământ din șanț și mi s-a făcut rău. Amețeli și scurgere de sânge. Până în seară am mai pus două straturi de usturoi. I-am avut pe părintele cu soția la masă, seara a fost Dl Jude cu soția în vizită.

28 martie

Azi zi plină de palpitații!

Liusic s-a dus să-mi sape la șanț, apoi a plecat și părintele pe la ora 10,30, n-au trecut 10 minute și se aprinde casa lui Sida, unde am alergat și eu cu o căldare cu apă, când să ajung cu a doua, nu mai era nevoie, focul se localizase.

Apoi pe la ora 1 și ceva m-am pornit cu mâncarea la câmp, mergeam repede, dar vedeam că din spate vin niște nori amenințatori.

Numai ce am ajuns, ei au început să mănânce, eu am început să le citesc scrisoarea primită de la Valea, că și începe ploaia, dar ce ploaie! Torețială și cu furtună, până am ajuns la Dna Moraru am fost udă până la piele. Ei la fel, ne-am schimbat complet și până în seară am și spălat într-o apă rufe. Apoi noaptea Liusic face pază pe câmp ca să răscumpere ziua care a lucrat-o la șanț.

Valea ne-a scris o scrisoare despre măritișul ei, care m-a emoționat până la lacrimi. Seara i-am răspuns.

Aprilie

Înainte de Sf. Paști, am dat cu var în cameră și bucătărie, adică curățenie mare. Muncă de dimineață până în seară. În Joia Mare am copt tot ce am avut: cozonaci – din 40 gălbenușe, 3 pahare zahăr și celelalte anexe, cornulețe, bezele și un pandișpan din 12 ouă, apoi o tortă din 8 ouă și 80 nuci.

A doua zi, vineri, a plouat toată ziua, mereu mă felicitam că am copt din ajun. Joi am primit colivă de la Lișcoteanca, adusă de Nea Nicolae – cantorul, care venise să-și ia soția de la Dl Chindea de la tratament.

Sâmbătă am copt o pâine din „gluten“ și jambonul, o găină umplută, iar încă am făcut o supă și felul doi. Am vopsit 40 ouă, tocmai când vopseam ouăle, vine și părintele Aurel cu molitva de Postul Mare și i-am dat 4 ouă.

Până să se însereze, am terminat cu toate cele începute și cu curățenia.

Seara vine părintele Aurel și ne invită la Înviere. M-am zbuțuit mult, nu știam ce să fac fiind o vreme foarte proastă. Noroi mare, un vânt puternic și nori amenințatori de ploaie. Până la urmă am renunțat și s-a dus părintele singur. Am regretat foarte mult că nu m-am putut duce la Sf. Înviere mai ales că de 4 ani n-am mai fost la acest mare eveniment.

De miercuri din Săptămâna Mare, părintele Bucur a fost plecat la Lișcoteanca și a stat până a doua zi de Sf. Paști.

Prima zi am fost la Liviu spre seară, iar a doua zi am avut noi musafiri, adică: la masă, l-am avut pe Dl Jude, a venit fotograful și ne-am fotografiat. Dna Cotun, Norica și eu pe scaune, în spate, Părintele Aurel, Judele și Liusic, iar în față copiii.

Apoi am trecut în casă cu toții și ne-am distrat binișor. Spre seară ni s-a defectat încuietoarea de la ușă, noroc că a venit părintele Bucur și le-a ajutat și chiar el a reparat clanța. A dormit la noi, la dl Țiței venise soția.

A treia zi, Liusic cu Livretul militar la Însurăței, părintele a făcut vizite, iar eu am dormitat toată ziua.

A patra zi a plouat toată ziua. Liusic s-a dus la lucru, dar pe la 1 s-a întors, imposibil de lucrat, umed pământul. El s-a culcat, iar eu m-am jucat „Lupul și oile“ cu părintele.

În altă ordine de idei. Înainte de Sărbători făcusem o cerere pentru a ne aproba să ne ducem la Fetești. Dar nu ni s-a aprobat fiind în altă regiune, apoi chiar să ne fi dat voie tot nu ne puteam duce, din cauza ploilor, era un noroi grozav.

Mult am regretat, că nu ne-am putut duce să-i vedem. Cât ne e dor de ei!

Citesc „Ana Karenina“, L. Tolstoi.

22 aprilie

Am fost la Călmățui după dragovei cu Luiza, apoi când am ajuns acasă am făcut focul în sobă cu coceni. Până la masă am stat de vorbă cu Norica. Părintele Bucur este iar plecat la Lișcoteanca de Joia Luminată până Duminică, așa că mâncare nu prea fac, ceva ușor pe lampă. Liusic e la lucru transporturi.

N-am mai putut semăna nimic în grădină din cauza ploilor și frig.

Nimeni nu ne-a scris sau vreo altă veste n-am mai primit de sărbătorile acestea. Afară de părinți care ne invită la ei de Sf. Paști.

23 aprilie

Sf. Gheorghe. Nimic deosebit. Am citit Ana Karenina și am făcut mâncare, Liusic e la transporturi.

24 aprilie

Duminică. Desigur, Liusic e acasă, a jucat toată ziua table la Nedelcu. Eu am avut musafiri pe Dl Lucov, părintele Aurel și seara a venit Liusic cu Dl Jude. Apoi ne-am dus împreună la părintele Bucur. El venise de la Lișcoteanca.

25 aprilie

Am săpat în grădină pentru ceapă, Liusic la transporturi, părintele a venit la masă. Am avut șnițel de ieri și am făcut o ciorbiță.

26 aprilie

Fiindcă n-a venit plugul, am spălat rufe.

27 aprilie

Nici azi n-a venit plugul, așa că am săpat cu hârlețul de am pus cartofi 5 kg. Am expediat scrisori Alice, papei și Dnei Clemansa. Am fost la cinema „Răsună valea“.

28 aprilie

Joi. În fine a venit plugul, dar fiind uscat pământul s-au făcut niște bolovani enormi, a trebuit să-i sfarm cu sapa. Parcă eram la „Bumbești-Livezeni“. Dar totuși am și semănat, mac, porumb, flori. Am fost tăbăcită de oboseală.

29 aprilie

Am semănat iar flori, castraveți și pepeni, am pus 100 cuiburi de pepeni. Dar bolovanii tot trebuie de sfărâmat, vai de bietele mâini!

30 aprilie

Pregătiri în vederea lui 1 Mai, adică curățirea șanțului și datul cu var a casei.

Mai

Îmi pare foarte rău, că n-am mai scris nimic până acum **24 mai**. Luna în care omul reînvie la viață odată cu natura în floare. Restul anului e un fel de hibernare în comparație cu renașterea din luna mai. În special pentru mine, când sunt născută și am onomastica în această lună.

Până la **10 mai** am avut lucru în grădină, iar în ziua de 10 mai, când am împlinit și 36 de ani, mi-am prefăcut culi alb într-o jachetă lungă pe talie la Dna Lucia. Seara a venit Dl Jude să mă felicite, când să-l conduc, m-am întâlnit cu părintele Malai și părintele Mihailovici, care iar m-au felicitat, iar părintele Mihailovici mi-a adus un pahar de înghețată. Și la amiază părintele Bucur ne-a tratat cu o cană de înghețată.

De la **10 mai** până la **16 mai** am trăit cu emoția secetei și cu dorința ploii.... Pe ziua de **16 mai**, luni, m-am apucat de am lipit tavanul antreului. Când am terminat, m-am dus la cooperativă să cumpăr petrol. Liviu era la Însurăței și toată lumea a stat și l-a așteptat, în acest timp a venit o ploaie torențială, însoțită de vânt puternic și piatră; a fost ceva

îngrozitor. Iar noi am stat pe coridorul cooperativei, îngrozindu-ne de manifestările naturii.

Eu m-am desculțat și repede am mers acasă peste șanțurile pline de apă. Când am ajuns acasă, m-am îngrozit de cele ce am găsit!

Pe Dănuț îl lăsasem dormind, iar când am ajuns acasă striga: „Mămica! S-a dărâmat casa noastră!“ Într-adevăr, m-am urcat imediat în pod să văd ce face cloșca pe ouă, dar am descoperit într-un loc deasupra dormitorului un lac de apă până la merișor. Imediat am scos apa cu un lighean, dormitorul era plin de apă, iar peste tot noroi căzut din tavan. În cămară de asemenea un strat gros de apă, a pătruns până și în bidonul cu grăsime.

Nu mai spun ce era în antreu, plin de apă și acoperișul în mijloc dărâmat, de nici poveste să se mai cunoască că eu îl lipisem cu o oră în urmă. Pe afară, pereții de asemenea stricați din cauza ploii însoțite de piatră.

Apoi asta s-a întâmplat luni, iar de marți și până vineri m-am ținut mereu de pus la punct cele deranjate de ploaie, adică am scos din ladă toată lășeria care era scrobită și călcată, a udat-o ploaia, am scos-o la soare, covorașele, cuverturile, covorul de pe canapea, au trebuit spălate de noroi.

Apoi am lipit peretele dinspre stradă și ceva în față și am dat cu var.

Ce să spun, am avut (*de lucru*) până vineri, când a venit Dna Clemansa, apoi după masă am copt un aluat fraged umplut cu mac, un aluat de pișcoturi, o tortă din 12 ouă, dar

a curs din formă fiind prea mică, și o bucată de șuncă coaptă în aluat, a venit și Dna Clemansa cu părintele Bucur și ne-a ajutat la făcut prăjituri.

21 mai

Liusic a fost la resemănat bumbac, eu i-am avut invitați la masă pe familia Fecătău, când am preparat și șodoul de înghețată din 12 ouă, 0,5 kg zahăr și 1,5 lapte cu zahăr vanilat. Părintele a luat șodoul în cănuță și l-a înghețat la turci.

Liusic a venit seara, a făcut o baie și și-a așteptat musafirii care au fost: Părintele Bucur cu Dna Clemansa, Dna Pașa, părintele Aurel Mihailovici și Luiza. Liviu era la Brăila, Judele era de pază la cooperativă.

Nu ne-am prea petrecut, căci la ora 11 s-au ridicat și au plecat. Liusic urma să plece a doua zi la lucru, dar peste noapte a dat Dumnezeu o ploaie minunată. De la părintele Aurel am primit un flacon de briantină, de la părintele Bucur 2 linguri de lemn, de la Dna Clemansa 1 kg țuică și 25 ouă, de la Norica un fulăraș de stofă bleu.

22 mai

Duminică. Părintele cu Dna Clemansa au fost la masă, urma ca după ora 4 să facem o plimbare, dar a venit iar o ploaie minunată.

23 mai

Luni. A făcut o plăcintă Dna Clemansa la noi, iar seara ne-am dus la ei, unde era părintele Aurel cu soția, care venise cu o zi înainte.

26 mai

Joi. „Înălțarea Domnului“. Până la masă am fost la pădure cu Dna Clemansa și Părintele, a fost cu adevărat minunat. Pădurea era complet înflorită și aromată – așa ceva rar întâlnești în viață!... După ce am stat la masă, dna Clemansa a dormit la noi, Liusic a venit de la semănat bumbac, au terminat până la ora 12 și spre seară iar ne-am dus în plimbare la pădure, dar s-a anexat grupului și Dna Muică, n-a mai fost așa de frumos ca până la masă. Când am venit acasă, vecinii ne-au anunțat că ne ieșise scrofița din groapă, au alergat și au introdus-o îndărăt.

Luna Mai, luna Mai! Ce minunată ești și ce repede te duci! De ce tot ce-i bun și frumos în viață ține așa de puțin!...

27 mai

Dna Clemansa a plecat azi de dimineață, i-am condus până la marginea satului și m-am întors plângând acasă...

Toată ziua am săpat în grădină, seara m-am dus la Dl Wagner pentru plante de roșii.

28 mai

Iar toată ziua am săpat în grădină, seara a venit părintele și am jucat „Lupul cu oile“ și a jucat și cu Virgil, care a prins foarte repede. Liusic a fost de pază în comună.

29 mai

Duminică. Se proiectase o chermeză la pădure, dar a fost o zi ploioasă și nu s-a realizat. Au fost la noi părintele, care a rămas de la masă, Dl Baran care a jucat cu Liusic table și eu cu părintele „Lupul cu oile“.

După ce au plecat ei, a venit Dl Jude și Dl Nedelcu, au jucat remy, iar eu de-a dreptul adormeam, până la urmă m-am scuzat că nu mă mai simt bine și m-am culcat.

Iunie

Nimic n-am mai scris, dar nici nimic deosebit nu s-a întâmplat. Mereu a plouat și eu mereu am tras cu sapa în grădină.

19 iunie

Am fost la piață și mi-am scos și o măsea, care a fost cu cântec c-a rămas o rădăcină înăuntru.

La piață am cumpărat cartofi, 15 lei, 1 kg ulei 10 lei, o mătură 4 lei, 1 kg brânză 14 lei, iar farmacia 15 lei. Tot din chenzina asta am plătit 100 lei lui Pârvu, 50 lei sandalele lui Liusic și școala copiilor: Virgil 45 și Dănuț 10 lei pe o jumătate de lună.

20 iunie

Duminică. Am scos cred că ultimele bucățele din grăsime, și cartofi prăjiți. Apoi am făcut o budincă de griș, că făina am terminat-o.

După masă am fost cu Norica, Dna Handel la pădure, seara a venit părintele Bucur și am cinat, el fusese la Lișcoteanca.

Iulie

15 iulie

Vineri. Toată luna n-am scris nimic din neglijență, dar nici ceva deosebit nu s-a întâmplat. Ba s-a întâmplat, de la **1 iulie** Liusic nu mai lucrează la câmp, e la magazia de unelte de schimb la atelierul mecanic.

Fundația Academia Civică

Apoi toată luna a plouat, de ne-am plictisit de atâta ploaie, e o abundență în vegetație de-ți vine să-ți imaginezi ecuatorul! Ultima ploaie torențială, care ne-a băgat în sperieți, a fost pe data de **12 iulie** a.c. Am avut de furcă cu apa care se aciuse la noi în casă, din pod, din cămară, coridor și antreu am scos cu ligheanul de nenumărate ori. Până în seară mi s-a făcut rău și a trebuit să mă bag în pat.

Apoi până în prezent în luna iulie s-a mai întâmplat și alt eveniment. Cei care trebuiau să plece acasă cu un an de zile înainte au rămas pe loc cu prelungiri de ani! Mare deziluzie pe capul nostru! Ieri am primit o carte poștală de la Rodica. Apoi toată ziua am spălat și călcat pantalonii bărbaților.

Am preparat o mâncare ca: o ciorbă de dovlecel și ghiveci. Seara au venit cu toții la cină când am citit cartea poștală a Rodicăi. Tot ieri am primit și banii de lucru. Virgil a primit 130 lei, cartelele 170 lei și 208 lei ai lui Liusic, în general 500 lei. Datorii: 100 lei lui Pârvu, 82 lei laptele, 20 lei școala lui Dănuț.

August

16 august

Sâmbătă. Am făcut piața, am cumpărat un sac cu grâu de la părintele Bucur, m-a costat 150; 2 kg ulei 22 lei, 3 kg cartofi 6 lei. Tot azi am expediat Dnei Clemansa 125 lei, mă rugase părintele.

17 august

Duminică. Am fost la Călmățui cu tot familionul de-am făcut baie. Părintele a fost plecat la Lișcoteanca, dar seara a

dormit la noi căci i-au venit musafiri Dlui Țiței. A venit ca un moș Crăciun – cu o bucată de săpun, oțet, ouă, brânză.

18 august

De dimineață până la 12 am fost la adunat spice de grâu, apoi am fost la poștă pentru că am primit „plăcinta lui Virgil” cu cei 30 lei amendă. Am pus ultima cloșcă.

24 august

Cât au stat musafirii lui Dl Țiței, părintele a dormit la noi. Mâine îi pleacă. Azi am fost la pădure în trei, de am ascultat puțină muzică. Acolo am întâlnit pe soții Bura și Teodorescu, chiar a fost multă lume.

27 august

Am făcut curățenie mare în dormitor, seara am muiat rufe.

28-29 august

Am spălat rufe de pat și masă, iar a doua zi le-am uscat. Când am terminat cu rufe, m-am trezit cu un furuncul la degetul arătător, de la mâna stângă.

De la **29-30 august** Virgil lucrează la cărămidă. Am cumpărat 4 banițe de orz cu 15 lei banița, pentru urlău la porc.

31 august

Duminică. Am terminat de citit „Calvarul” vol. I. Apoi am preparat o prăjitură cu mere. Aluatul 2 gălbenușe și jumătate pah. smântână, jumătate pah. zahăr, 1 pah. lapte și puțină drojdie, 4 linguri grăsime.

Spre seară ne-am dus de l-am luat pe părinte la plimbare spre pădure, unde cânta muzica. Am mâncat primul pepene galben la cină.

1 septembrie

Am scos usturoiul. Întotdeauna, luna August a fost pentru mine o lună plină de durere!

De la începutul lunii, mi s-a făcut la indicele mâinii stângi un panarițiu, care mi-a produs multe dureri.

Pe data de **6 septembrie** am fost operată, am primit 500 000 penicilină și umblu la pansament în fiecare zi. Mare necaz și cu drumul ăsta! La **11 septembrie** a venit Rodica, iar eu, a doua zi, am scris o scrisoare Dnei Clemansa. E mare necaz pe capul meu, că nu pot să spăl nici o rufă și mereu am necăjit-o pe Rodica!

7 spre 8 septembrie: am fost anunțați că suntem liberi! Trăiască libertatea!!

Acum suntem într-o așteptare continuă. Am scris lui Victor, să-l expediem pe Virgil la el. În acest sens, am scris Dnei Clemansa, lui Alice și Arcadie.

18 septembrie

Rodica e la noi, a spălat ceva rufe, mai nu vrea să plece. Părintele a venit la ora 10 seara, supărat și flămând, a luat-o și pe ea cu el acasă.

Chiar azi am expediat scrisoarea recomandată pentru Victor.

Azi am făcut un schimb. Am dat 6 pepeni galbeni pe un kg de brânză.

Pe data de **14 septembrie** am fost la Fetești de i-am văzut pe părinți, ne-am întors luni dimineața, iar eu am mers direct la Viziru, pentru pansament.

Cu sfârșitul lunii, am terminat cu pansamentul. Chiar azi a plecat Virgil cu Dl Statu la Sibiu.

1-7 septembrie

Mereu am recoltat fasolea, ceapa, usturoiul. Dar ce mai pepeni am avut! Buni și mulți de n-are cine-i consuma.

9 septembrie

Am strâns roșiile pentru bulion, mâine îl prepar. Azi am desfăcut raglanul lui Liusic și am spălat bucățile.

Liusic a fost la Vidra; a plecat împreună cu Dna Clemansa la **6 septembrie** și s-a întors la **8**, cu un coș de mere de la părintele din grădină. În timpul mesei de seară, Liusic mi-a făcut observație că de ce tai roșia așa și nu așa, de la un fleac, hai la ceartă! De la un fleac, dar eu m-am simțit jignită și am plâns până m-am culcat.

Pe data de **10** am fiert bulionul și mi-a ieșit 15 kg bulion gros.

Duminică am preparat mâncare, iar Liusic a fost la Stăncuța de a dus cloșca cu 7 pui la Leahu cu bicicleta.

Toată săptămâna, nimic deosebit, doar că am primit o scrisoare de la Valea, în care îmi scria viața ei zbuciumată cu dragostea lui Tudorel. Apoi am mai primit și anunțul lui Liusic pentru serviciu la Vidra.

16 septembrie

Vineri, iar am preparat 15 kg bulion.

Sâmbătă, am fost la piață, unde ne-a apucat ploaia. Apoi m-am zbuciumat la spital, de am ajuns la ora 4 acasă, ca vai de mine și Dănuț prin vecini – Dna Catun. Tot azi **17 septembrie** Liusic a dat în primire magazia Dlui Țiței, în vederea plecării la Vidra.

19 septembrie

Am făcut un ghiveci pentru iarnă din 75 ardei gogoșari, 0,5 kg morcov, 1 kg pătrunjel, 2 kg ceapă, 2 kg bulion. Am pregătit și pe Liusic pentru drum.

20 septembrie

A plecat Liusic la Vidra și am rămas de am făcut ardei umpluți cu varză și 2 sticle cu vinete coapte. A doua zi am terminat cu murăturile, căci le-am făcut bulion de le-am umplut și am mai fiert 2 kg bulion gros.

22 septembrie

Am făcut curățenie la bucătărie – păsări și porc, apoi am făcut și eu o baie. Am sărbătorit 15 ani de căsnicie, făcusem și niște plăcințele cu mere. A fost numai Dl Jude de m-a felicitat.

24 septembrie

Părintele a adus vreo 2 kg carne de oaie din care am făcut a doua zi mâncare pentru mai multe zile.

Am spălat stelajul, dulăpiorul și etajera și le-am vopsit. Tocmai când vopseam am primit o scrisoare de la Victor și Virgil cu 2 fotografii....

25 septembrie

Duminică. Am preparat carnea de oaie, am făcut o plăcintă cu brânză de vacă. Părintele a fost numai la amiază

la masă, seara n-a mai venit. Iar eu cu Dănuț m-am dus la Dna Gheorghiu și ne-am plimbat puțin pe lună.

26 septembrie

Am încercat să culeg porumbul în grădină, dar e verde, am expediat scrisoarea lui Liusic.

27 septembrie

Am făcut curățenie mare în dormitor și am muiat rufe..

28 septembrie

Spălatul rufelor m-a obosit, am cărat vreo 20 căldări de apă.

29 septembrie

Am uscat rufe pe o vreme cam proastă, am spălat și toate preșurile și câteva lădițe.

30 septembrie

Călcat rufe. Părintele a fost la Însurăței și mi-a cumpărat și soluție pentru păr.

1 octombrie

Toată ziua am cârpit rufe, am reparat și jerseul părintelui. Suntem neliniștiți că nu primim nici o scrisoare de la Liusic.

2 octombrie

Duminică. Singuri cu Dănuț, dar totuși am tăiat un pușor, am făcut plăcintă cu dovleac, salată de vinete și ardei copti. Pe la ora 5 d.a. mi-a adus Dl Jude o scrisoare de la Liusic – în fine!

Seara a venit și părintele de la Lișcoteanca – a umblat și cu zi întâi. A adus doi pușori, o sticlă de tulpurel și ceva

Fundația Academia Civică

struguri. Ne-am bucurat împreună de scrisorile sosite de la Vidra!

3 octombrie

Am condus pe Luiza cu copilul la șosea, apoi am stat la poștă de am așteptat de la Valea sau alții vreo scrisoare și am expediat o scrisoare lui Liusic.

5 octombrie

Am cules toată ziua porumb la câmp, a doua zi a plouat și am cules 2 căruțe după masă.

6 octombrie

Iar toată ziua am cules porumb, dar l-am și terminat – ne-a ieșit 5 căruțe mici și jumătate. Cocenii i-am vândut cu 80 lei – iar cei din grădină cu 40 lei.

7 octombrie

Când culegeam porumbul din grădină a venit Victor. Mereu am stat de vorbă. A ieșit purcelul din groapă. Am tăiat puii aduși de părinte.

8 octombrie

Toată ziua am stat de vorbă cu Victor, abia târziu am făcut ceva mâncare, părintele plecase la Lișcoteanca pentru o pomenire și a stat până Duminică.

9 octombrie

Victor a plecat de dimineață, l-am condus cu Dănuț la șosea, i-am dat pentru Virgil plapomă, perină și cearșafuri și 1 kg zahăr. Seara a venit părintele și ne-a adus un colac.

10 octombrie

Am cârpit și după-masă am scos morcovii.

11 octombrie

Circul mereu la Dl Lucov, cu haina mea pentru a o repara. După masă am curățat morcovul și mi-a ieșit vreo doi saci și o ladă.

12 octombrie

Am scris o scrisoare lui Liusic și una Valei, le-am expediat recomandate, apoi am spălat rufe și totodată am fiert fasole.

13 octombrie

Tăiței din 8 ouă pentru părintele.

14 octombrie

Sf. Parascheva – am sărbătorit.

15-16 octombrie

Sâmbătă și Duminică – Părintele a fost la Lișcoteanca, eu am făcut mâncare, a venit seara și Dl Jude și au mai stat de vorbă.

17 octombrie

A venit dna Clemansa, bolnavă, și mi-a adus o scrisoare de la Liusic. De când a plecat el, eu mereu sunt pe picior de ducă. Am dat Dnei Leon material pentru a-mi face o pereche de papuci.

18 octombrie

Am fost la fermă de-am ridicat 133 lei – premiu.

20 octombrie

Dna Clemensa se simte mai bine, ne-am dus împreună prin sat. Mereu îl așteptăm pe Liusic să vină să ne ia.

23 octombrie

Duminică. O zi frumoasă. Cu toții am fost siguri că astăzi o să vină Liusic cu mașina să ne ia, am împachetat bulionul, am făcut mâncare, părintele a avut un botez. Dna venise mai înainte, apoi a venit și părintele de am stat la masă, cu urechile ciulite la fiecare mașină ce se aude.

Seara împreună cu Norica și Dna Pitrop, am fost la ea de ne-a servit câte o dulceață. Acolo a venit Dna Malai, prof. Bura și Judele. Când am venit acasă, părintele cu Dna erau de mult la noi, aprinsese lampa și fierbeau niște lapte cu tăiței.

24 octombrie

A plecat Dna Clemansa. Toată ziua am adunat la gunoi de coceni, am făcut lada de păsări. Am expediat o carte poștală lui Victor.

25 octombrie

Am pus la punct paltonașul lui Dănuț.

26 octombrie

Sf. Mucenic Dimitrie.

IMAGINI DIN BĂRĂGAN

Foto 2: Familia Spijavca

Foto 1: Virgil Ciornei, 9 ani, cu verișoara

Foto 4: Dep din com Beba Veche, fam. Munteanu Gh. 52, Szidonia 52, Emilia 15, Elena 52, Letitia 30, Frumusita Noua 1952

Foto 3: Femei în deportare

Foto 7: fam. Buhganu, bunici și nepoți, Fundata 1954

Foto 6: Frații Stoianov și familiile lor la Schei

Foto 5: Primele zile de deportare colibe din Frumușița